

Tɔwi ga ndam asak ga Yezu Ere ye ti mɔdɔmki ke Tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni

Maslaɗa ya ti àbɛki Tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni ti àdafay slimi gayaɗ a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nɔŋgu ni, kwa ka mɔnjɛki gani ndam ga Yezu dek tàsɛra àbɛki ti Lɔk bay ya tàgrakabu tɔwi akaba Pol ni (2 Timote 4.11). Màsɛra, bay ya ti àbɛki Tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni ti àbɛki Ma Mɔweni Sulumani ge Lɔk ni day naɗ (Lɔk 1.1-4 ; Tɔwi 1.1).

A wakita ge tɔwi ga ndam asak ni bu ni ti Lɔk àŋgəhad zlam ya àgravu ka sarta ya Melefit àzoya Yezu e melefit va àndava ni. Àŋgəhad manjəhad ga ndam ga Yezu ye enjenjeni ni : manjəhad gani nani ti adɔfiki manjəhad sulumani ana leli (mazavu gani 2.42-47 ; 4.32-36). Àŋgəhad ere ye ti Pol zal asak ga Yezu àgray ni ; nahkay ka ya ti mejɛgey wakita ga Pol ni ti màsɛra mɔlaɗ ya tɔdɔmki ma na. Wakita ge tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni awɛlkabu Ma Mɔweni Sulumani ni akaba wakita ga ndam asak ga Yezu ya tɔbikioru ana mis ni, ti Wakita Mɔweni ge Melefit dek mɔgi wakita bɔlaɗ.

Ka 1.8 ti Yezu àhi ana ndam gayaɗ ni : « Akəgrumkua sedi a Zerɔzalem, ka had Zude, ka had Samari, ku kè sliri ga mɔlaɗ a dek. » Ma hini adɔfiki ana leli ahɔmamam Lɔk àslamalakabu wakita ni : ka mɔnjɛki gani àŋgəhad zlam ya àgravu a Zerɔzalem ni (1–7), mək àŋgəhad zlam ya àgravu ka had Zude akaba ka had Samari ni (8–12) ; kɔlaɗ

gani àṅgəhad zlam ya àgravu ka had driṅ-driṅeni ni (13–28).

Lək àṅgəhad pakama ndahaṅ ya ndam asak ga Yezu t̄hi ana mis ni (mazavu gani 2.14-36 ; 10.34-43) ; nahkay adafay ahəmamam m̄hi Ma M̄weni Sulumani ana mis ni. Lək àṅgəhad ma ga vu ga ndam asak ga Yezu ya t̄d̄əm k̄e meleher ga ndam ge seriya ni (mazavu gani 4.8-12 ; 7.2-53). Azuhva pakama gani nani ti m̄s̄era zlam ya ti ndam ga Yezu t̄ḡaskabu na lala.

A wakita ni bu dek Lək awayay aṅgəhad zlam kal-kal akaba ere ye ti àgravu ni. Adafay slimi ga m̄laṅ ndahaṅ ya ndam asak ga Yezu t̄oru ni, akaba slimi ga ndam ga ṅgumna ya t̄di ah̄ar ana tay eslini ni. Ku ka ya ti ndam ga Yezu t̄icivu ndo n̄ṅgu ni àṅgəhad ma gani kal-kal akaba ere ye ti àgravu ni (15.1-2).

Lək ad̄əm m̄gosay M̄suf Nj̄elatani koksah (5.1-11 ; 8.9-25). Adafay daliya ya ndam ga Yezu t̄cakay ni (mazavu gani 5.40 ; 7.54-60). Ay adafay nj̄ɛda ga Yezu ya àniviyu ana ndam ga Yezu ni daya. Àṅgəhad t̄wi ga ndam asak ga Yezu ya t̄gray àna nj̄ɛda ga M̄suf Nj̄elatani ni (mazavu gani 2.1-12 ; 3.1-10). Nahkay m̄s̄era, Yezu ti naṅ àbu àna nj̄ɛda dal-dal, avi nj̄ɛda ana leli daya.

Yezu ad̄əm Melefit am̄vi M̄suf Nj̄elatani ana ndam asak gayan

¹ Teyufil goro ni, n̄bukki wakita nahaṅ keti. A wakita goro ya ti n̄bukki enjenjeni ni bu ni ti, n̄ṅgəhaduka t̄wi ga Yezu ya àgray na akaba zlam ya àcahi ana mis na dek. N̄ṅgəhadukaba

dek kwa ka mənǰeki ge tawi gayan² duk àbivu ana vad ya ti Melefit àzoru nan agavəla na. Wudaka Yezu àcəloru agavəla nahəma, àhia ma ana ndam ya àdaba tay a, tìgia ndam *asak gayan a ni. Àhi ana tay ere ye ti nan àwayay tâgray ni, àhi ana tay àna njəda ga *Məsuf Njəlatani. ³ Àra àcaka daliya, àməta ti àngazlivu ana tay, àgra zlam a gərgəri ti təsər nan àna sifa eɛɛɛɛɛ. A hud ga vad kru kru fadani bu àrəkia ka tay a sak kay, àhi ma ana tay àki ka *Məgur ge Melefit. ⁴ A vad nahan Yezu nan àbu àzum zlam akaba tay nahəma, àhi ana tay ahkado : « Nəhia ana kəli a, Baba goro aməvi zlam ana kəli. Nahkay zla nahəma, kəsləkumaba a Zerəzalem a ba, jəgum zlam gani ya ti aməvi ana kəli ni. ⁵ Zən ti àbara mis àna yam a. Lekələm ti ni vad bal kama Melefit *aməbaray kəli àna Məsuf Njəlatani. »

Melefit azoru Yezu e melefit vu

⁶ A vad nahan nday təbu akaba Yezu ti tihindifiya ma, təhi ahkado : « Bay geli, kara kagray ti ndam *Izireyel təgur məlan zlam gatay keti ti nihi həya aw ? » ⁷ Àhəngarfən, àhi ana tay ahkado : « Bay ya ti àfəkad vad gani akaba sarta gani ti Baba goro. Lekələm zla ti Melefit àvi divi ana kəli ga məsərani ndo. ⁸ Ay zla ti Melefit aməbəkiaaya Məsuf gayan ke kəli a, nahkay akəgrumkua sedi àna njəda gayan a. Akəgrumkua a Zerəzalem, ka had *Zəde, ka had *Samari, ku kə sliri ga məlan a dek. » ⁹ Yezu àra àhia ma nana ana tay a nahkay ti, nday təbu tamənjələn ti, Melefit àzoru nan agavəla a hud melefit vu, mək məgudunğudun àngah nan, tìpi nan va do.

¹⁰ Yezu àra àsləka ti nday tɔbu tamənjoru agavəla kekileŋa. Eslini mis cɛ məbakabu azana bəf-bəfani tərħarkia ka tay a, ¹¹ təhi ana tay ahkado : « Ndam Gelili, kəmənjumoru agavəla ti kamam ? Yezu gani kipurəma naŋ a àdoru e melefɪt vu ti, amaŋga day akada gayanə ya ti kipurəma naŋ òru e melefɪt vu ni. »

Ndam asak ga Yezu tɔdaba mis ga mənɔyuy a mələŋ ga Zɔdas va

¹² Ka sarta gani nani ti nday ka həma ya tɔzalay *Oliviye ni. Həma gani nani driŋ driŋ kay akaba Zeruzalem do, àgray ezewef kru. Nahkay nday nakəŋ tɔsləka eslina, tənɔa a Zeruzalem a. ¹³ Tòru tɪnjɛa ti təcəloru a ahay gatay ya tanjəhadviyu ni vu. Ahay gani nani ti ka ahər ga ahay nahanə. Nday gani ti ata : Piyer, Zeŋ, Zek, Andre, Filip, Tumas, Bartelemi, Meciyɛ, Zek wur ga Alfe, Simu naŋ bələŋ ga ndam ya takadvakivu ka had gatay ni, nahanə ni ti ni Zɔd wur ge Zek. ¹⁴ Nday dek tɔbu təcakalavu kəlavad akaba wəl ndahanə, akaba Mari mənə ga Yezu akaba bəza ga mənə ga Yezu. Təcakalavu ti ga mahənɔgalay Melefɪt.

¹⁵ Àra àgra vad a bal ti bəza ga mənə geli təcakalava, təgray nday diŋ àna kru kru cɛ. Eslini Piyer ècikaba e kidiŋ gatay ba, àhi ana tay ahkado : ¹⁶⁻¹⁷ « Bəza ga mmawa, ahaslani Zɔdas naŋ bələŋ geli Melefɪt àdaba naŋ a ga magrakabu tɔwi akaba leli a, ay ti naŋ gani àdɔfikia divi a ana ndam ya təgəs Yezu na. Àgray nahkay nahəma, kwa ahaslani Devit àdəmkiya ma ka naŋ a. Ma gani nani ti àdəm àna njəfa ga *Məsuf Njələtani, àbu

məbəkiani a Wakita ge Melefit bu. Nahkay ahər ədəm ma gani nani si mığravu kwa. »

¹⁸ Ga Zədas ya ədəfiki divi ana mis ni ti əğudara zlam a. Təvi siŋgu azuhva nani, mək ərə əsəkum vədaŋ əna naŋ. Eslini naŋ nakəŋ ədəf a ma ma, hud gayəŋ ni ətəzkaba tuh, dindey gayəŋ dek əhəraya a dala va. ¹⁹ Ndam Zerəzalem dek tərə ticia zlam gana ya əğravu na ti, təzalay vədaŋ nani Hakeldama, awayay ədəmvaba əna ma gatay a ti dala ge mimiz.

²⁰ Nahkay Piyer əhi ana tay : « Əbu məbəkiani a wakita ge Limis bu :

“Ti təmbrəŋ ahay gayəŋ, ti maslaŋa ənjəhadvù va ba.” *

« Əbu məbəkiani keti :

“Ti maslaŋa nahaŋ mızay məlaŋ gayəŋ ni, mığray təwi gayəŋ ni.” †

²¹ « Nihi nahəma, ahər ədəm mədumaba maslaŋa nahaŋ a. Maslaŋa nani ti ahər ədəm si naŋ e kidiŋ ga ndam geli ya tədəbay Bay geli Yezu ka ya ti leli məbu masawaday akaba naŋ ni, ²² ənjəki ka fat ya ti Zeŋ *əbaray Yezu ni duk ənivoru ana vad ya ti Melefit əzaba Yezu e kidiŋ geli ba, əzoru naŋ agavəla ni. Leli ti magrakia sedi ka maŋgaba ga Yezu a, nahkay ahər ədəm bəlaŋ gatayani məhərkiyaya ke leli a. »

²³ Piyer əra ədəma ma nana ti təhəl mis cə, bəlaŋ gani slimi gayəŋ Zəzef, mis təzalay naŋ Barsabas, slimi gayəŋ nahaŋ Zəstəs ; maslaŋa nahaŋ ni ti ni slimi gayəŋ Matiyas. ²⁴ Eslini nday dek təhəŋgalay Melefit, tədəm : « Bay geli, nak kəsəra ere ye ti

* **1:20** Limis 69.26. † **1:20** Limis 109.8.

àniviyu ana mis a mæbæruv bu na ðek. Nahkay ðæfiki maslaŋa ya kàdaba naŋ e kidiŋ gatay cœni hini ba ni ana leli. ²⁵ Maslaŋa ya nak akadaba naŋ a ni ti, emigi zal asak a mælaŋ ga Zædas ni vu ga magray tæwi gayan. Zædas ti àslækaba, àdoru ka mælaŋ gayan nahaŋ zlam gayan. » ²⁶ Tàra tàhəŋgala Melefit a nahkay ti tàgraki ca-ca ka tay ti tæsərkaba maslaŋa ya ti Melefit àdækiba ni, mæk àdædki ka Matiyas. Nahkay Matiyas nakəŋ ahurkiviyu ka ndam *asak kru mahar bəlaŋani ni.

2

Melefit aslæribiyu Məsuf Njəlatani ana ndam gayan

¹ Ka fat ga wuməri ge *Peŋtikwet ti ndam ya tæfæki ahàr ka Yezu ni təŋgasvu ðek ka mælaŋ bəlaŋani. ² Eslini həya tici daðay ga zlam àhəndabiyu gwar e melefit bu akada ga aməd ya ti akəzlay kay kay ni. Mæk daðay ni àhəndiyu a ahay ya ti nday təvu manjəhadani ni vu ðek. ³ Nday nakəŋ tìpi zlam ndahaŋ, zlam gani nday nani tamənjavu akada arəd ga aku ni, tèdevu, tənjəhadki bəlaŋ bəlaŋ ka tay ðek. ⁴ *Məsuf Njəlatani èsliva a vu vu ana tay a ðek. Eslini tənjàki ka mazlapani àna ma həma ndahaŋ gərgərani, ku way way do azlapay àna pakama ya ti Məsuf Njəlatani àdæfiki ni.

⁵ Ka sarta gani nani ndam *Zæde ndahaŋ təbu a Zerəzalem, tawayay magray ere ye ti àbəlafəŋ kè Melefit ni. Nday nani təsləkabiya a kəsa gərgərani ba ka had ga mælaŋ na ðek. ⁶ Tàra ticia daðay na ti təŋgasvu ka ahar bəlaŋ. Eslini ku way way do e kidiŋ gatay bu èci zlapay àna ma həma gayan,

maslaṅa nahaṅ e kiḍiṅ ga ndam ga Yezu ni bu azlapay àna naṅ ni. Ere ye ti àgravu ni ti àgria ejep ana tay a dal-dal. ⁷ Tàdám ahkado : « Ere ye ti mici ni agravu ahámamam ? Nday hini ya ti tázlapay ni nday dek ndam Gelili do aw ! ⁸ Ay ti ku way way do e kiḍiṅ geli bu naṅ àbu eci nday tàbu tázlapay àna ma hama gayaṅ ni ti àgravu ahámamam ? ⁹ E kiḍiṅ geli bu ahalay ti mis tàsləkabiya a kəsa gərgərani ba kay : mis ndahaṅ tàsləkabiya a Part a, ndahaṅ e Medi, ndahaṅ e Elam, ndahaṅ keti a Mezopotami, ka haḍ *Zude, a Kapados, a Poṅ, a Azi, ¹⁰ e Firizi, e Pemfili, e Ezip a, mis ndahaṅ ti ni tàsləkabiya ka haḍ Libi gwar e Sireṅ, akaba a Rom a. ¹¹ Mis ndahaṅ e kiḍiṅ geli bu ndam Zude, ndahaṅ ti ni tiḡi ndam Zude migeni. Ndam Kret akaba ndam Arabi tàbu e kiḍiṅ geli bu daya. Ay ti ku way way do e kiḍiṅ geli bu eci ere ye ti ndam nday nani tázlapay ni àna ma hama gayaṅ. Nday tàbu tàdámki ma ka zlam sulumani ya Melefit àgray ni. » ¹² Nahkay zlam gani àhəliaba ahàr ana tay a, tàsar ere ye ti tagray ni do. Nahkay tàdám e kiḍiṅ gatay bu ahkado : « Ere hini ya agravu ni ti awayay adəmvaba mam ? » ¹³ Mis ndahaṅ ti ni tàyefiṅ kà ma gani, tàdám : « Nday ya ti tázlapay nahkay ni ti zum àkadkaba tay a. »

Pakama ge Piyer ya ahi ana mis ni

¹⁴ Eslini Piyer ècikaba akaba ndam *asak ndahaṅ kru mahar bəlaṅani na, àhi ma ana mis ya ti tàbu eslini ni. Àzlapay kay kay, àdám : « Lekulum ndam *Zude akaba lekulum ya ti kanjəhadum a Zeruzalem ni dek, bumi slimi ana ma goro ya nəhi ana kuli ni : ahàr àdám kicəm ere ye ti agravu ni

lala. ¹⁵ Lekulum kèdàmum bi zum àbu akad nday ndani zla tak, aha ! Nahkay do ; njemdi ambəmbu ya ge miledə mba timey ! ¹⁶ Nihi ti pakama ga bay mahəngaray pakama ge Melefit Zəwel ya àdəm ahaslani ni àbu agravu sawəŋ. Àdəm ahkado :

¹⁷ “Melefit àdəm : Ka sarta ga mandav ga məlan wudak nahəma, anəbəkaiya Məsuf goro àki ke mis a dek. Nahkay bəza gekəli zawalani akaba walani atəhəngri ma goro ana mis ; dagwá gekəli etipi zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni ; medewél gekəli day kisim emizidekivu ka tay kay.

¹⁸ Iy nahkay, ka sarta gani nani anəbəkaiya Məsuf goro ka ndam məgru tawi zawalani akaba walana dek, mək atəhəngri pakama goro ana mis.

¹⁹ Eslini anagray zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni kay agavəla akaba ka had : mis etipi mimiz, aku akaba azək dəl-dəl.

²⁰ Fat amasladay va do, emigi ləvəŋ ; kiyi day emigi ndizeni akada mimiz. Zlam gani nani amagrava nahəma, vad ga Bay geli ara wudak.

²¹ Eslini ti ku way way do àzala slimi ga Bay geli a ti Melefit amahəngay naŋ.” * »

²² Piyer àhi ana tay keti, àdəm : « Ndam *Izireyel, bumi slimi ana ma goro ya ti nəhi ana kəli ni. Lekulum dek kəsəruma, Yezu zal Nazaret ni ti Melefit àdəfikiki ana kəli ti àzaba naŋ ga məgri tawi gayan a. Àdafaki ti àna magray tawi gərgərani kay

* 2:21 Zəwel 3.1-5.

ya mis tìpi ðay-ðay ndo, àvi ana Yezu ni. ²³ Maslaŋa gani nani ti zlam àgrakiva akada ge Melefit ya ti àdàm ahaslani na, adaba Melefit ti àsèra zlam ya amagravu na ðek. Lekulum kijijuma naŋ a àna mægəsi naŋ ana ndam ya tægəskabu ma ge Melefit do na, ti tâkaffəŋ naŋ kà təndal. ²⁴ Ay Yezu àra àməta nahkay ti Melefit àhəŋgaraba naŋ a, àzaba naŋ a daliya ge kisim ni ba. Melefit àgray nahkay ti məsəra njəda ge kisim ni àhəca ga mægəs Yezu a. ²⁵ Nahkay Dəvit àdəmkiya ma a wakita ba, àdəm ahkado :

“Nìpia Bay Melefit goro kəlavaf ka ma goro a, naŋ àbu ka ahar ga ðaf kà gəvay goro ti nəgəgər ba.

²⁶ Nahkay məbəruf goro amər dal-dal, nidi limis àna məmərani daya.

A vu goro bu ðek nəsəra Melefit amara məgru sulum gayan.

²⁷ Bay goro Melefit, nəsəra akəmbrəŋ nu e kisim bu do ;

ti mis gayak *njəlatani ezi ti, akavay divi gani do.

²⁸ Kəðəfukia divi ya ti nəŋgət sifa àna naŋ na ;

anəmərufu dal-dal adaba nak kəbu akaba nu.” † »

²⁹ Piyer naŋ àbu adəmoru ma gayan ni nahkay ti àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa, ahər àdəm nəhi ma gani ana kəli vay-vay : bəŋ ga bəŋ geli Dəvit ti àməta, tileba naŋ a àndava. Ku kani nəŋgu ni mindivijə gayan àbu a kəsa geli bu. ³⁰ Ay Dəvit ti naŋ bay məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis. Àsəra Melefit àmbadía, àhi ahkado : “Bilij e kidijə ga bəza huð gayak bu aməzum bay gayak.”

‡ ³¹ Nahkay wuðaka ere gani agravu ti àsəra :

† **2:28** Mənjay Limis 16.8-11. ‡ **2:30** Mənjay Limis 132.11 ; 2 Semiyel 7.12-13.

àsɛra *Krist *Bay gɛɔakani ya amara ni amɛmɛt mɛk amanɔaba e kisim ba. Àra àsɛra ti àɔɔmki ma ke Krist, àɔɔm :

“Melefit àmbrɛn nan e kisim bu ndo, vu gayan èzi ndo daya.” §

³² « Yaw Yezu gani ya ti nɛzlapiki ana kɛli ni ti Melefit àhɛnɔaraba nan e kisim ba. Leli ndahan ni ðek magray sedi gani tata. ³³ Bɛnani Melefit àzoru nan agavɛla, àfɛkad nan kà ahar ga ðaf gayan, mɛk àvi Mɛsuf gayan Njɛlatani akada gayan ya ti àhi ahaslani ni. *Mɛsuf Njɛlatani gani nani ti Yezu àbɛkia ke leli a. Nahkay ere ye ti kipɛm akaba kicɛm ni ti tɔwi gayan. ³⁴ Devit ti Melefit àzoru nan e melefit vu ndo. Nan nanani àna ahàr gayan àɔɔm :

“Bay geli Melefit àhi ana bay goro : Njɛhadà gwar kà ahar ga ðaf goro a, a mɛlan ga gɛɔakani va.

³⁵ Ndam ezir gayak ti anabɛhad tay kè meleher gayak akada ga zlam ga bay ya abɛki asak ni, ti kɛcɛlki ka tay.” *

³⁶ « Nahkay ahàr àɔɔm lekɛlɛm ndam Izireyel ðek kɛsɛrum lala zlam gani ge jiri : Yezu gani ya kɛkadum nan àna *madarfɛn nan kà tɛndal nahɛma, nan Bay gɛɔakani ya Melefit àslɛrbiyu ni, Melefit àdaba nan a, ègia Krist a. »

³⁷ Nday nakɛn tàra ticia ma ge Piyer na ti bɛruv àtikaba ana tay a. Eslini tihindifiɔa kè Piyer a akaba ndam asak ndahan na, tɛɔɔm : « Bɛza ga mmawa, nihi ti magray ahɛmamam ? » ³⁸ Piyer àhɛnɔarfɛn,

§ 2:31 Limis 16.10. * 2:35 Limis 110.1.

àhi ana tay ahkado : « Mbatumkaba majalay ahàr gekùli a, ku way way do *tâbaray nan àna *slimi ga Yezu Krist. Nahkay ti Melefit ambərfəŋa zlam magudarani gekùli ni kè kùli a. Aməvi Məsuf Njəlatani gayan ana kùli daya. ³⁹ Ere gani nani ti Melefit àdəm aməvi ana kùli akaba ana bəza gekùli. Aməvi ana ndam ya təbiyu driŋ ni daya. Bay Melefit geli aməvi ana mis ya ti amazalakabu tay ni dək. »

⁴⁰ Eslini Piyer àhi ma ndahan gəgərani ana tay kay, awayay ti təgəsiki. Àhi ana tay : « Gəsumkabá ti Melefit mähəŋgay kùli, sləkumkiba ka ndam magudar zlam ye e hini vu na ! » ⁴¹ Eslini mis ndahan kay e kidiŋ gatay bu təgəskabá ma ge Piyer na. Tàra təgəskabá ma gayan na ti ndam asak ni təbaray tay. Ka fat gani nani mis agray dəbu mahkər təhurkiviya àkiva ka ndam məfəki ahàr ka Yezu na.

Manjəhad ga ndam məfəki ahàr ka Yezu

⁴² Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni dək təbu tici ere ye ti ndam *asak təcəhi ana tay ni kəlavad ; təbu təcəkalavu ka ahar bəlan, təbu təzumkabu zlam ka ahar bəlan, təbu tahəŋgalay Melefit ka ahar bəlan daya. ⁴³ Ndam asak ni təbu tagray zlam gərgəri kay ya mis tìpi dəy-dəy ndo ni àna njədə ge Melefit. Nahkay mis ni dək aŋgwaz awər tay. ⁴⁴ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni dək tanjəhad ka ahar bəlan, zlam gatay day dək mebedekabani ka ahar bəlan. ⁴⁵ Təsəkumoru vədan gatay akaba zlam gatay ndahan gəgərani ; tedevu siŋgu gani, ku way way do tədi ka wudəra gayan. ⁴⁶ Kəlavad nday təbu təcəkalavu a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit

ni bu ka ahar bəlan. A magam day təbu təzumkabu zlam ka ahar bəlan. Nday təbu təzumkabu zlam nahkay ti àna hud bəlan àna məmərani. ⁴⁷ Təbu tazləbay Melefit kəlavad daya. Nahkay ere ye ti tagray ni dek àbəlafəŋ kè mis dek. Eslini Bay geli ahəŋgakivu mis ndahaŋ kəlavad, abəkiviyu tay ka ndam məfəki ahàr ndahaŋ ni.

3

Piyer ahəŋgaraba zal dərə

¹ Ga mələfat a vad nahaŋ àna njemdi mahkər nahəma, ata Piyer nday ata Zeŋ təbu takoru a *ahay gəɖakani ge Melefit ni vu ga mahəŋgalay Melefit, adaba sarta gani ènjia. ² Zal nahaŋ àbu manjəhadani kà gəvay ga ahay gəɖakani ge Melefit ni, kà mahay ya ti təzalay Mahay Maəəlani ni. Zal nani ti tiwैया naŋ dərana, àsawaday koksah. Kəlavad mis təzoru naŋ, tafəkad naŋ eslini ga mahəŋgalafəŋa zlam kè mis ya təhuriyu a ahay gəɖakani ge Melefit ni vu na. ³ Naŋ nakəŋ àra epia ata Piyer nday ata Zeŋ a tawayay təhuriyu a ahay gəɖakani ni vu ti, àhəŋgalafəŋa zlam kà tay a. ⁴ Ata Piyer nday ata Zeŋ tàra ticia ma gayaŋ na ti təbəkiki eri ndekwa ndekwa, mək Piyer àhi ahkado : « Mənjələŋ kè leli ! » ⁵ Nahkay zal nakəŋ àmənjaləŋ kà tay lala, adaba àhi ana ahàr ara aŋgətfəŋa zlam kà tay a. ⁶ Ay ti Piyer àhi ahkado : « Singu àfu bi, gru day àfu bi, ay ere ye ti àfu ni ti nəvuk : àna *slimi ga Yezu *Krist zal Nazaret ni ti cikaba, kàsawaday ! » ⁷ Àra àhia ma na nahkay ti àgəs ahar ga daf ga zal dərə ni ga mezefteba naŋ a. Piyer àra àgəs ahar gayaŋ na ti asak ga zal dərə ni tìgia njaŋ-njaŋana

həya. ⁸ Nahkay zal dəra ni əcikaba cəkwađ mək əsawadəy. Eslini naŋ nakəŋ əhuriyu a dalaka ga ahay gəđakani ge Melefit ni vu nday akaba ata Piyer nday ata Zeŋ. Ka ya ti ahuriyu a dalaka ni vu ni ti ahəroru agavəla, azləboru Melefit hihi. ⁹ Ka ya ti naŋ əbu asawadəy, azləbay Melefit nahkay ni ti mis ye eslini ni dek tìpia naŋ a. ¹⁰ Tàra tìpia naŋ a ti təsəra naŋ a lala : naŋ zal ya ti ənjəhad kà gəvay ga ahay gəđakani ge Melefit ni kà mahay ya təzalay Mahay Məbəlani ni, naŋ ya əhəŋgalafəŋa zlam kə mis a ni. Tàra təsəra naŋ a, tìpia ere ye ti àgrakivu na ti, àgria ejep ana tay a, əsia aŋgwaz ana tay a dal-dal daya.

Piyer ahi ma ana mis a dalaka ga ahay gəđakani ge Melefit ni bu

¹¹ Eslini zal nakəŋ əsləkafəŋa kà ata Piyer nday ata Zeŋ a do. Nahkay mis ni dek tàcuhwakioru ka tay, tèveleŋ tay adaba ere ya tìpi ni àgria ejep ana tay a dal-dal. Nday a dalahay ya təzalay Dalahay ga Salomon ni bu. ¹² Piyer àra epia mis na nahkay ti əhi ma ana tay, àđəm ahkado : « Ndam *Izireyel, ere ye ti àgravu ni ti kəgrum ejep gani ti kamam ? Kəmənjumləŋ ana leli nahkay ti kamam ? Kəhumi ana ahàr leli məhəŋgaraba zal hina ti àna njəđa geli geleni aw ? Tək day ti kəhumi ana ahàr Melefit əhəŋgaraba naŋ a ti adaba leli məbəlafəŋ kà naŋ palam aw ? ¹³ Melefit ti naŋ Melefit ga Abraham, Melefit ga Izak, Melefit ge Zekəp, Melefit ga ata bəŋ geli dek. * Naŋ gani àgray ti zal hini mənğaba adaba awayay ti mis təzləbay Yezu bay məgri təwi ni. Ay lekələm ti kəgəsumi naŋ ana ndam ga ŋgumna,

* 3:13 Məŋjay Mahərana 3.6, 15.

mək ka ya ti Pilet awayay afəkad naŋ ni ti kəhumi afəkad naŋ ba. ¹⁴ Lekulum kawayum ti táfəkadī Bay *njəlatani jireni ni ana kuli ndo ; kawayuma ti táfəkadī maslaŋa ya ti abazl mis ni ana kuli sawaŋ. ¹⁵ Yezu ti naŋ Bay məvi sifa ana mis ni, ay təkad naŋ ti ka mawayay gekuli. Tàra təkada naŋ a ti Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba. Àhəŋgaraba naŋ a ti leli mīpia, magray sedi gani. ¹⁶ Leli ti məfəki ahàr ka Yezu, magray tɔwi àna slimi gayaŋ, adaba naŋ ti njəda àfəŋ. Yezu awayay ti mis tázləbay naŋ, nahkay àhəŋgaraba zal hina. Lekulum dek kəsəruma zal hina, kípuma ere ye ti àgrakivu na. Iy, zal hini ègi njalaŋ-njalaŋani kè meleher gekuli ti adaba leli məfəkia ahàr ka Yezu a.

¹⁷ « Bəza ga mmawa, nəsəra ere ye ti kəgrumi ana Yezu lekulum akaba gəđakani gekuli na kəgrum ti adaba kəsərum Yezu naŋ way ndo palam. ¹⁸ Ay kwa ahaslani Melefit àhibiya ana ndam mahəŋgaray *pakama gayaŋ na dek, ahàr àdəm *Krist acakay daliya kwa, mək nday day təhi pakama gani ana mis. Pakama ge Melefit nani ya àdəmki ke Krist ni àgrava ededīŋ a. ¹⁹ Ègia nahkay ti mbatumkaba majalay ahàr gekuli a, dəguma afa ge Melefit a. Nahkay ti ambərfəŋa zlam magudarani gekuli ni kè kuli a. ²⁰ Bay geli aməvi sarta ga məpəsabana ana kuli, aməsləribiyu Yezu *Bay gəđakani ya amara ni ana kuli. Yezu ti Melefit adiaba naŋ ana kuli a kwa ahaslana. ²¹ Ahàr àdəm mánjəhad a huđ melefit bu hayaŋ duk abivoru ana sarta ya ti Melefit amagraya zlam a dek məwena ni kwa. Kwa ahaslani Melefit àhibiya pakama gana ana ndam njəlatani ya təhəŋgaray

pakama gayan na, nday day t̃hi pakama gani ana mis. ²² Nahkay kwa ahaslani Mɔwiz àhi ana ndam Izireyel ahkado : “Bay Melefit aməsləribiyu bay mahəngaray *pakama gayan nahan ana kuli akada nu. Bay nani ti amələbu bəlan e kidin ga bəza ga mən gekuli bu. Pakama gayan ya aməhi ana kuli ni dek ti akəbumi slimi lala. ²³ Maslanja ya ti aməbi slimi do ni ti ahər àdəm t̃garaba nan e kidin ga ndam ge Melefit ba, t̃kad nan.” † ²⁴ Ndam mahəngaray pakama ge Melefit ni dek t̃dəmkibiyu ma ka zlam ya àgravu ka sarta geli na. Anjəki kwa ke Semiyel, àbivoru ana nday ndahan ya t̃həngaray pakama ge Melefit ni dek. ²⁵ Pakama ge Melefit ya ndam mahəngaray pakama gayan t̃dəmbiya, Melefit àdəm anagray zlam ni ti, àgria zlam gana ana kuli ededin a. Lekulum day ja gekuli àkibu ka pakama ya ti Melefit *àwəlkabu akaba ga ata bən ga bən gekuli ni. Melefit àhi ana Abraham ahkado : “Anəgri sulum goro ana jiba gərgərani ga had ni dek. Anəgri ana tay ti àna bəza hud gayak.” ‡ ²⁶ Bay məgri t̃wi ana Melefit ya Mɔwiz àdəmkibiyu ma ni ti, Melefit àngazliaya nan ana kuli a enjia. Àsləribiyu nan ana kuli ti m̃gri sulum gayan ana kuli akaba ti m̃mbatikaba majalay ahər magədavani na ana kuli a dek. »

4

Gəđákani ga ndam Zude tagrafəna seriya kà ata Piyer nday ata Zen a

† 3:23 Mənjay Mimbiki 18.15, 18, 19. ‡ 3:25 Mənjəkiani 22.18 ; 26.4.

¹ Ka ya ti ata Piyer ata Zeṅ t̀bu t̀zlapi ana mis nahkay ni ti ndam *maṅgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba bay ga ndam majəgay *ahay gəɗakani ge Melefit ni akaba ndam *Seduseyeṅ ni t̀rəkia ka tay a. ² Nday nakəṅ t̀zumkia b̄aruv ka ndam *asak ga Yezu c̄eni na adaba nday t̀bu t̀cahi zlam ana mis, t̀hi ana tay Yezu aṅgaba e kisim ba, mis taṅgaba e kisim ba tata daya. ³ Eslini t̀ɗəm t̀gəs ndam asak c̄eni ni, t̀biyu tay a daṅgay vu, adaba maḷakarawa ègia, sarta àbi ga magrafəṅa seriya kà tay a bi. Nahkay t̀gəs tay, t̀biyu tay a daṅgay ni vu, t̀ndəhadviyu hundum. ⁴ Ay ti mis dal-dal e kidiṅ ge mis ya t̄ci pakama ga ndam asak ni bu t̀fəkia ahàr ka Yezu a. Nahkay ndam məfəki ahàr ka Yezu ni t̀sagakivu, nday d̄ekeni t̀gray mis d̄əbu zlam.

⁵ Hajəṅ gani zla nahəma, bəbay ga ndam *Zude akaba gəɗakani gatay akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni t̀cakalavu a Zeruzalem. ⁶ E kidiṅ gatay nani bu nahəma, Anna naṅ gəɗakani ga ndam *maṅgalabakabu mis akaba Melefit ni, Kayif, Zeṅ, Eleksender, akaba ndam ga hud' ahay ga ndam gəɗakani ga ndam maṅgalabakabu mis akaba Melefit ni d̄ek. ⁷ Nday nakəṅ t̀ara t̀cakalava nahkay nahəma, t̀həbiyu ata Piyer ata Zeṅ k̄e meleher gatay. T̀ara t̄njia àna tay a ti nday nakəṅ t̄hindifiṅa ma kà tay a, t̀hi ana tay ahkado : « Kàhəṅgarumaba mis a ti àna n̄jəda ga way ? Way àvi divi gani ana k̄li way ? » ⁸ Eslini n̄jəda ga *Məsuf N̄jəlatani èsliva a vu vu ana Piyer a, mək àhəṅgrifəṅ ana tay, àɗəm : « Lekuləm bəbay akaba lekuləm gəɗakani ni, ⁹ k̄hindumfiṅa ma k̄e leli a àki ka zlam sulumani ya m̄gri ana zal d̄əra

ni, kèdámum ahámamam màhəŋgaraba naŋ a ni mam ? ¹⁰ Tamal kìhindámfiŋa kè leli a nahkay nahəma, lekulum dek akaba ndam *Izireyel dek sərúmki : maslaŋa ya àŋgaba, naŋ hi kè meleher gekuli ni ti, màhəŋgaraba naŋ a ti àna *slimi ga Yezu *Krist zal Nazaret, adaba naŋ ti njəda àfəŋ. Naŋ gani ti lekulum kàdarumfəŋa kà təndal a àməta, ay ti Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba. ¹¹ Yezu ti Melefit àdəmki ma a Wakita gayəŋ ni ba. Ma ge Melefit ya àdəmki ni ti nihi :

“Akur nahaŋ àbu ti lekulum ndam mələm ahay kàwayum magray tawi àna naŋ ndo.

Ay ti akur gani nani ègia akur ya akay ahay na dek sawaŋ.” *

¹² « Melefit ahəŋgay mis ti si àna naŋ kwa ; do ni ti adaba maslaŋa nahaŋ a duniya ba ga mahəŋgay mis àna naŋ a ndo. »

¹³ Ndam magray seriya ni tàra tìcia pakama ga ata Piyer ata Zeŋ na ti, àgria ejep ana tay a, adaba tìpi ti nday mis nahkay, təcay zlam ndo daya. Təsəra tay a nday ndam ya tàdabay Yezu ni. ¹⁴ Ay ti tìpi maslaŋa ya àŋgaba ni naŋ jika kà gəvay gatay nahəma, təŋgət ma ga məhəŋgrifəŋani ana tay ndo. ¹⁵ Təsər ere ye ti təhəŋgrifəŋ ana tay ni va do ni ti, tàdəm təhəliyu tay e mite vu. Tàra təhəlaya tay a ti ndam magray seriya ni təzlapay e kidiŋ gatay bu, ¹⁶ tàdəm ahkado : « Məgri mam ana tay mam ? Ndam Zeruzalem dek təsəra nday tàgra ere ya mis tìpi day-day ndo ni kè eri ge mis a dek. Nahkay ŋgay tàgray ndo ni ti mədəm koksah. ¹⁷ Mawayay ti pakama gani òru kama va ba nahəma, məcumfəŋa

* **4:11** Limis 118.22.

tay kà macali slimì ana maslaŋa nana. Ku way way do tɛhi ma gani ba ; tamal tɛhia ana maslaŋa ti amatraɓ tay. »

¹⁸ Tàra tìnɗeveriŋa zlapay gatay na ti tɛzalay ata Piyer nday ata Zeŋ, tɛlɛgi ana tay, tɛhi ana tay ahkado : « Kàcalumi slimì ana Yezu ba, kàcahumi zlam ana mis àna *slimì ga Yezu ba daya. » ¹⁹ Eslini ata Piyer ata Zeŋ tɛhɛŋgrifɛŋ ana tay, tɛɗɛm : « Zlam jireni kè meleher ge Melefit ti, mɛgɛsiki ma ana Melefit tɛk mɛgɛsiki ma ana kɔli sawaŋ aw ? Lekulɔm lekulɔmeni ɗamkaba ma gana. ²⁰ Leli ti mìsliki mɛmbrɛŋ mɛhi ere ye ti mìpi akaba mìci ni ana mis koksah. » ²¹ Ndam magray seriya nakɛŋ tɛlɛgi ana tay keti, mɛk tɛmbrɛŋ tay. Nday gani tɛŋgɛt divi ga matraɓ tay ndo, aɗaba ndam ga kɛsa ni ɗek tɛbu tazlɛbay Melefit azuhva ere ye ti àgravu ni. ²² Maslaŋa ya ti tɛhɛŋgaraba naŋ a, àgri ejep ana mis ni ti vi gayan àtama vi kru kru faɗana.

Ndam mɛfɛki ahàr ka Yezu tahɛŋgalay Melefit

²³ Gɛɗákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gɛɗákani ndahaŋ ni tàra tɛmbrɛŋa ata Piyer ata Zeŋ a ti, ata Piyer ata Zeŋ nakɛŋ tɛrɛkioru ka ndam gatay, mɛk tɛŋgɛhadì ma ga ndam ge seriya ya tɛhi ana tay ni ɗek ana tay. ²⁴ Tàra ticia ma gatay na ti ndam mɛfɛki ahàr ka Yezu ni ɗek ma gatay bɛlaŋ, tɛhɛŋgalay Melefit, tɛɗɛm ahkado : « Bay geli, bay ya ti àgraya huɗ mel-efit a, had a, ɗaluv gɛɗákana akaba zlam gatayana ɗek ni ti nak. ²⁵ Nak kàgray ti bɛŋ geli Devit bay mɛgruk tɔwi ni màzlapay àna njɛɗa ga *Mɛsuf Njɛlatani ni. Devit àɗɛm :
“Ndam ga had gɛrgɛrani tagray zlabay ti kamam ?

Jiba gərgərani tədəgəzlki ahàr ka zlam masakani ti kamam ?

²⁶ Bəbay gədəkani ga had ni təwəlvə ga makadvana, bəbay ndahañ ni day təcakalava ka ahar bəlañ, nday dekeni tawayay takadfanva kà Bay geli akaba *Krist Bay gayan ya àdaba ni.” †

²⁷ « Nahkay bay *Erot akaba Pons Pilet təcakalava ededın a kəsa hini ba akaba ndam ga had ndahañ akaba ndam jiba Izireyel a. Təcakalavu ti àkivu ka Yezu Bay njəlatani ya agruk təwi ni, nañ Krist Bay ya kàdaba ni. ²⁸ Təgray nahkay ti təgra ere ye ti nak kawayay na dek. Kwa ahaslani kədəmbiyu àna njədə gayak amagravu. ²⁹ Nihi ti tədəm atatrađ leli nahəma, nak Bay geli bi slimi ana pakama gatay ni lala. Vi njədə ana leli ndam məgruk təwi ni ga məhi pakama gayak ana mis, aņgwaz àwər leli ba. ³⁰ Ngazli njədə gayak ana mis, həņgaraba mis a, gray zlam gərgərani ya mis tipi day-day ndo ni àna slimi ga Yezu Bay njəlatani ya agruk təwi ni ti. » ³¹ Tàra tìndeveriņa mahəņgalay Melefit a ti məlañ gatay ya təcakalavu eslini ni àdaday, Məsuf Njəlatani àvikivu njədə ana tay dal-dal, mək nday nakəñ tədəmoru ma ge Melefit vay-vay, aņgwaz àwər tay ndo.

Ndam məfəki ahàr ka Yezu tebedekabu zlam gatay ka ahar bəlañ

³² Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni nday dek akada mis bəlañ, majalay ahàr gatay bəlañ, məbərux gatay day bəlañ. Nahkay maslaņa ya ti adəm zlam gayan ni gayan gayanani ti àbi. Zlam gatay ni dek tèbedekabu ka ahar bəlañ sawaņ. ³³ Melefit

† 4:26 Limis 2.1-2.

àvi njéda dal-dal ana ndam *asak ga Yezu ga mǎdǎmoru pakama àki ka Bay geli Yezu, gayan̄ ya àmǎt mǎk àngaba e kisim ba ni. Melefit àgri sulum gayan̄ dal-dal ana tay daya. ³⁴ E kidin̄ ga ndam mǎfǎki ahàr ka Yezu ni bu ni, maslan̄a ya ti aran̄a àhǎci nan̄ ti àbi. Adaba ndam ya ti vǎdan̄ gatay tǎbu ahkay do ni ahay gatay tǎbu ni tǎsǎkumoru tay, mǎk tǎhǎlbiyu sin̄gu gani, ³⁵ tǎbǎhad̄ afa ga ndam asak ga Yezu ni. Tǎbǎhad̄a ti ku way way do ere ye ti àhǎci nan̄ ni ti tǎdi ga wudǎra gayan̄. ³⁶ Zal nahan̄ àbu, slimi gani Zǎzef, zal *Levi, tǎwi nan̄ e Sipir. Ndam asak ga Yezu tǎzalay nan̄ Barnabas, awayay adǎmvaba « Maslan̄a ya avi njéda ana mis ni. » ³⁷ Zal nani àsǎkumoru vǎdan̄ gayan̄, mǎk àhǎlbiyu sin̄gu gani, àbǎhad̄ afa ga ndam asak ga Yezu ni.

5

Ata Ananiyas nday ata Safira

¹ Zal nahan̄ àbu slimi gani Ananiyas, slimi ga wal gani ti ni Safira. Àsǎkumoru vǎdan̄ gayan̄, wal gani ni day àwayikia. ² Àra àsǎkumoya ti àdafǎn̄a sin̄gu gana wal gayan̄ ni day àgǎsikia, mǎk àhǎlbiyu mǎgǎjǎni gani, àbǎhad̄ afa ga ndam *asak ga Yezu ni. ³ Àra àbǎhad̄a sin̄gu na ti Piyer àhi : « Ananiyas, *Seteni àhurukviyu a mǎbǎruv vu ti kamam ? Kǎsǎkad̄ia malfad̄a ana Mǎsuf Njǎlatana, kadafǎn̄a sin̄gu ga vǎdan̄ ya kǎsǎkumoru na. ⁴ Vǎdan̄ ya kǎsǎkumoru ni ti gayak, sin̄gu ya kǎngǎt àna nan̄ ni gayak daya do aw ? Kǎjalaki ahàr ka magray zlam nahkay hi ti kamam ? Malfad̄a ya kǎsǎkad̄ ni ti kǎsǎkad̄i ana mis hihirikeni do, kǎsǎkad̄i ti ana Melefit. » ⁵ Ananiyas nakǎn̄ àra

ècia ma ge Piyer na ti àzum mɛdɛdani mɛmɛtani kwiyah-kwiyah. Mis ðek ya tìcia ere ye ti àgrakivu na ti anɔwaz àwɛra tay a dal-dal. ⁶ Eslini bɛza dagwa tàzay kisim gani, tàkambah, mæk tòru tili.

⁷ Agray njemdi mahkær kæləŋ gani nahəma, wal gani àra. Wal ni àsər ere ye ti àgrakivu ka zal gayan ni do. ⁸ Piyer àhi ahkado : « Sɔngu ya kəŋgətum àna vɛdɔŋ ni ti nahkay hi ededɔŋ aw ? » Wal ni àhəŋgrifəŋ, àhi : « Iy nahkay gani ededɔŋ. » ⁹ Piyer àhi : « Kɛdɛmum kəgosum Məsuf ga Bay geli ti ahəmamam ? Bay slimi, ndam ya ti tili kisim ga zal gayak ni nday tɛbu a mahay bu tahəraya. Tara tazay kisim gayak, takoru tili daya. » ¹⁰ Piyer àra àhia ma nahkay ti wal ni àzum mɛdɛdani mɛmɛtani kwiyah-kwiyah kè meleher ge Piyer hɛya. Eslini bɛza dagwa ni tàhəraya, tɛdi ahàr ana kisim gani mæk tàzay, tòru tilifinjiyu kà gəvay ga zal gani ni. ¹¹ Ndam mɛfəki ahàr ka Yezu ni akaba mis ndahaŋ ya tìcia ere ya àgravu na ti nday ðek tàgra anɔwaz a dal-dal.

Ndam asak ga Yezu tagray zlam ya mis tìpi ðay-ðay ndo ni

¹² Ka sarta nani ti ndam *asak ga Yezu ni tàgray zlam ya ti mis tìpi ðay-ðay ndo ni kay kè meleher ge mis. Zlam nday nani àdɛfiki njɛda ge Melefit ana mis. Ndam mɛfəki ahàr ka Yezu ni ðek tɛbu tɛcakalavu ka ahar bəlan a dalaka ga *ahay gɛdɛkani ge Melefit ni bu kəlavad. Tɛcakalavu ti a dalahay ya tɛzalay Dalahay ga Salomon ni bu ni. ¹³ Mis ndahaŋ ya tɛfəki ahàr ka Yezu ndo ni tagray anɔwaz ga məhurkiviyani ka tay. Akaba nani ðek mis tɛbu tacalfəŋ kà ndam mɛfəki ahàr

ka Yezu ni, tɔ̀dɛm nday ndam sulumani. ¹⁴ Kɛlavɛd mis ndahaŋ tɛsagakivu dal-dal, zawal akaba wɛl, tɛfɛki ahɛr ka Bay geli Yezu, tɛhurkiviyu ka ndam mɛfɛki ahɛr ndahaŋ ni. ¹⁵ Nahkay mis tɛhɛlbiyu ndam gatay ya tɛbesey do ni e mite vu, tɛbɛhad ndahaŋ ka slalah, ndahaŋ ka hɛtav. Tɛdɛm bi ka ya ti Piyer akoru gwar eslini ni ti diksi gayaŋ ni aslɛkakia ka ndam gatay ndahaŋ ya tɛbesey do na ga mahɛŋgaraba tay a. ¹⁶ Mis dal-dal ga kɛsa ndahaŋ ya kɛ gɛvay ga Zeruzalem ni day tɛhɛlbiyu ndam gatay ya tɛbesey do ni akaba ya ti seteni tɛniviyu ana tay a ahɛr vu, tɛgri daliya ana tay ni. Ndam ya tɛhɛlbiyu tay ni dɛk tɛŋgaba.

Ndam asak ga Yezu kɛ meleher ga gɛdɛkani ga ndam Zude

¹⁷ Nahkay gɛdɛkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam gayaŋ ndahaŋ ndam *Sedɛseyeŋ ni tizirey ndam *asak ga Yezu ni, tɛzumkia bɛrɛv ka tay a dal-dal, tɛdɛm si tɛgri zlam ana tay kwa. ¹⁸ Eslini tɛgɛs ndam asak ga Yezu ni mɛk tɛbiyu tay a daŋgay vu kɛ eri ge mis dɛk. ¹⁹ Mɛlavɛd ɛra ɛgikia ka tay a ahay ga daŋgay ni ba ti, *mɛslɛr ge Melefit ɛzlɛkaba mahay ga daŋgay na dɛk, ɛbaya ndam asak ga Yezu na, mɛk ɛhi ana tay: ²⁰ « Dɛgum a dalaka ga *ahay gɛdɛkani ge Melefit ni vu, kɛhumi pakama ga sifa mɛwɛni ni dɛk ana mis. » ²¹ Nday nakɛŋ tɛgɛsikia ma gayaŋ ya ɛhi ana tay na. Dɛ ge miledɛ tɔru a dalaka ga ahay gɛdɛkani ni vu, tɛŋjɛki ka macahi zlam ana mis.

Nday tɛbu tɛcahi zlam ana mis ti gɛdɛkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tɛnjia

ka melaŋ magray seriya na akaba ndam gayan a. Tàra tìnjia ti tázalakabu gə́dákani ga ndam *Izireyel ga magray seriya. Nahkay tə̀sləroru mis ga moru mə̀hə̀biyu ndam asak ga Yezu ya tə̀biyu tay a daŋgay vu ni. ²² Nday nakə̀ŋ tòru tìnjua a ahay ga daŋgay ni va ti tə̀diviyu ahàr ana tay ndo. Nahkay tə̀sləkabiya, tə̀ŋgə̀hadí ma gani ana ndam ge seriya ni. ²³ Tə̀hi ana tay ahkado : « Mòru mìnjua ti mə̀di ahàr ana mahay ga daŋgay ni dək mə̀zləkvaní lala, ndam majə̀gay mahay ni dək nday jika jika kà mahay ni. Ay ka ya ti màra mə̀zləkaba mahay na ti mə̀diviyu ahàr ana maslaŋa ndo. » ²⁴ Bay ga ndam majə̀gay ahay gə́dákani ge Melefit ni akaba gə́dákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni t̀ara t̀icia ma na nahkay ti t̀sər ere ye ti tagray ni do. Tə̀dəm ahkado : « Nihi ti mə̀ŋ ga mam àgravu ni mam ? » ²⁵ Nday tə̀bu tə̀zlapay nahkay ti maslaŋa nahaŋ ènjiki tay, àhi ana tay ahkado : « Cəm day ! Ndam ya ti kə̀bumiyu tay a daŋgay vu ni tə̀biyu tə̀cahi zlam ana mis a dalaka ga ahay gə́dákani ge Melefit ni bu. »

²⁶ Bay ga ndam majə̀gay ahay ge Melefit ni àra ècia ma na nahkay ti tə̀sləka akaba ndam gayan a ga mə̀gə̀biyu ndam asak ni. Tòru tə̀gəs tay ti àna njə̀da do, adaba aŋgwaz àwə̀rfə̀ŋa tay kè mis na ; tə̀dəm : « Bi mis ni etizligi leli àna akur. » ²⁷ Tàra tə̀gə̀shiya tay a ti tə̀bə̀had tay kè meleher ga ndam magray seriya ni, mə̀k gə́dákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àləgi ana tay, ²⁸ àhi ana tay ahkado : « Mə̀hia ana kə̀li a kə̀cahumi zlam ana mis àna slimi ga zal nani ba simiteni ti, ay nihi ti lekə̀ləm kə̀cahumia ma na ana ndam

Zeruzalem a dek. Nahkay ti kawayum mis tâdâm mākaf naŋ ti leli zla do aw ! » ²⁹ Eslini Piyer akaba ndam asak ndahan ni tãhəŋgarfəŋ, tãdâm : « Ahàr àdâm ticiiki ma ana Melefit mâtama ya ticiiki ma ana mis na. ³⁰ Melefit ga ata bəŋ ga bəŋ geli ni àhəŋgaraba Yezu e kisim ba, naŋ ya ti lekulum kəkadum naŋ àna *madarfəŋ naŋ kà təndal ni. ³¹ Àra àhəŋgaraba naŋ a ti àzoru naŋ agavəla, àfəkaf naŋ kà ahar ga daf gayan ka məlan ga gədakani ni. Melefit àgray ti Yezu nakəŋ mīgi Bay ge mis dek akaba Bay mahəŋgay mis dek. Awayay ti ndam Izireyel tâmbatkaba majalay ahàr gatay a ti mambərfəŋa zlam magudarani gatay na kà tay azuhva Yezu a. ³² Leli məsəra zlam gani nday nani àgrava ededīŋ a, magray sedi gani tata. *Məsuf Njəlatani agray sedi gani daya, Melefit àvia Məsuf gani nana ana ndam ya təgəsiki ma na. »

³³ Ndam magray seriya ni tàra ticia ma ga ndam asak ga Yezu na ti, təzumkia bəruv ka tay a dal-dal, tawayay mabazl tay. ³⁴ Ay ti zal Feriziyen nahan àvu e kidīŋ gatay bu slimi gani Gemeliyel, naŋ bay məsər Wakita ge Melefit. Mis dek təgəs ma gayan. Eslini naŋ nakəŋ ècikaba jik e kidīŋ ga ndam magray seriya ni ba, àdâm tãhəliyu ndam asak ni e mite vu day. ³⁵ Tàra tãhəliya tay a ti naŋ nakəŋ àhi ana ndam magray seriya ni ahkado : « Ndam Izireyel, dəgəzlumki ahàr lala ka zlam ya ti mara məgrumi ana ndam nday nani ni. ³⁶ Nədâm nahkay ti adaba àpəsa vi a bal Tewdas àhəraya àdâm naŋ gədakani. Nahkay mis àgray dīŋ dīŋ fad tãdəba naŋ a. Ay tàra təkada naŋ a ti ndam gayan ya tãdəbay naŋ ni dek tèdeva, pakama gani

àndav nahkay. ³⁷ Kələŋ gayəŋ ka sarta ga macal mis nahəma, Zədas zal Gelili ni àhəraya, àhəla mis a dal-dal tàdəba naŋ a. Naŋ day tàra tàkad naŋ a ti ndam ya tàdəbay naŋ ni dek tèdeva. ³⁸ Nihi ti nəhi ana kəli nahəma, kідami slimi ana ndam nday nani va ba, mbrəŋum tay tàsləka. Tigi ti ere ye ti tawayay ni akaba tagray ni təwi ge mis hihirikenı nahəma, emebesvu ka ahər gayəŋ. ³⁹ Ay tigi ti təwi ni təwi ge Melefit nahəma, ekisləmki mebeskabana koksah. Kàtəkarum mebeskabana ba, do ni ti bi akəkadumfəŋva ti kè Melefit. »

Àra àhia ana tay a nahkay ti nday nakəŋ tàgəskabá pakama gayəŋ na. ⁴⁰ Nahkay tàzaliyu ndam asak ni a ahay vu keti, tàzləb tay mək tələgi ana tay, təhi ana tay ahkado : « Kàcalumi slimi ana Yezu va ba. » Kələŋ gani təmbəŋ tay, ti tàsləka. ⁴¹ Nahkay ndam asak nakəŋ tàsləka àna məmərana. Tədəm Melefit àvi divi gani ana tay ti təcakay daliya azuhva slimi ga Yezu ti adafaki ti nday tàbəlafəŋa kè Melefit a. ⁴² Nahkay kəlavad nday nakəŋ təbu təcahi zlam ana mis a dalaka ga ahay gəđakani ge Melefit ni bu akaba a ahay ge mis bu. Təhi *Ma Məweni Sulumani ana mis, tədəm Krist *Bay gəđakani ya amara ni ti Yezu.

6

Tədaba mis adəskəla ga məjənaki ndam asak ga Yezu a

¹ Nahkay ndam madəbay divi ga Yezu təsagakivu. Ka sarta gani nani ti nday ya ti tədəm ma Gres ni ticivu akaba nday ya ti tədəm ma *Hebri ni do. Ndam ya tədəm ma Gres ni tədəm ka ya ti kəlavad tidi zlam ana wál madakway ni

ti tàmənjələŋ ka wál madakway gatay do. ² Ndam *asak ga Yezu kru mahar cəeni ni tàra tìcia ma gatay na ti təzalakabu ndam maɗəbay divi ga Yezu ni ðek, mək təhi ana tay ahkado : « Tamal leli ndam asak ni məmbrəŋa məɗəm ma ge Melefit a, midi zlam ana mis ti, àbəlay do. ³ Nihi nahəma, bəza ga məŋ geli ni, dumaba zawal adəskəla e kidiŋ gekəli ba. Ahàr àɗəm nday nani ti mis təsəra tay a nday mis sulumani, *Məsuf ge Melefit àniviyu ana tay dal-dal, təsəra majalay ahàr sulumana. Akədumaba tay a nahəma, aməvi tɔwi ge midi zlam ana mis ana tay. ⁴ Nahkay leli ti ni amazay sarta geli ðek ga mahəŋgalay Melefit akaba ga məhi ma gayaŋ ana mis. »

⁵ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni tàra tìcia ma gatay na ti təgəskabá. Nahkay tədaba Etiyeŋ a ; naŋ àfəkia ahàr ka Yezu a dal-dal akaba *Məsuf Njəlatani àniviyu dal-dal daya. Tədaba Filip, Prokwar, Nikanor, Timon, Parmenas akaba Nikolas a. Nikolas ti tìwi naŋ a Antiyos ; ègi zal Zude migeni. ⁶ Tədaba tay a nahəma, təhəlbiyu tay afa ga ndam asak ni. Ndam asak ni təhəŋgali Melefit ana tay, mək təbəki *ahar ka tay ti Melefit məgri sulum gayaŋ ana tay. ⁷ Ka sarta nani mis kay təgəskabá pakama ge Melefit ya àɗəmki ka Yezu na, nahkay ndam Zeruzalem ya taɗəbay divi ga Yezu ni təsagakiva dal-dal. Ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni dal-dal təgəskabá ga məfəki ahàr ka Yezu a daya.

Gəɗákani ga ndam Zude təgəs Etiyeŋ

⁸ Etiyeŋ ti Melefit àgria sulum gayaŋ a, àvia njəɗa dal-dal. Nahkay agray ere ye ti mis tìpi ɗay-ɗay ndo

ni àna njèda dal-dal, agri ejep ana mis. ⁹ Etiyen nan àbu agray nahkay ti mis ndahan təcələn ma. Nday gani nani ti ndam ga ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ya təzalay « Ahay ga ndam ya təhəlaya tay e evidi ba ni. » Nday gani ndam ga kəsa Sireŋ akaba ga kəsa Eleksendri akaba ndam ga had Silisi akaba ga had Azi : təbu tagray gejewi akaba Etiyen. ¹⁰ Təbu tagray gejewi ti Etiyen àwəlkia tay ka ma adaba àtama tay àna majalay ahər su-lumani ya *Məsuf Njəlatani àvi na. ¹¹ Àra àwəlkia tay ka ma ti nday nakəŋ təsəkum mis ndahan ti tədəm : « Leli mïcifiŋa nan àbu endivi Məwiz akaba endivi Melefit. » ¹² Nahkay ndam ezir ge Etiyen nakəŋ təkikivu estena ana ndam Zerəzalem akaba gədəkani gatay akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni mək tədəgaki ke Etiyen nakəŋ cip, təzoru nan kè meleher ga gədəkani ya tagray seriya ni. ¹³ Təhəl ndam ndahan ga masəkadki malfada daya. Ndam malfada ni tədəm ahkado : « Maslaŋa hini ti nan àbu adəmki ma magədavani ka *ahay njəlatani ge Melefit ni akaba ke *Divi gayan ya Məwiz àbəki ni, àmbrəŋ do. ¹⁴ Leli mïcifiŋa adəm ahkado Yezu zal Nazaret ni ara embedkaba ahay gədəkani ge Melefit na, ara ambatkaba Divi ya Məwiz adəfiki ana leli na daya. » ¹⁵ Eslini ndam ya təvu manjəhadani a ahay ge seriya ni bu ni dek tamənjələŋ ke Etiyen nakəŋ ndekwa ndekwa. Tipi ti meleher gayan ni ègia akada meleher ga *məslər ge Melefit a.

7

Pakama ge Etiyen ya adəm kè meleher ga ndam

magrafəŋa seriya ni

¹ Eslini gəḍakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni èhindifiŋa ma kè Etiyeŋ a, àhi ahkado : « Ma ya ti mis təḍəmkuk ni ti jiri eḍeḍiŋ aw ? » ² Etiyeŋ nakəŋ àhəŋgarfəŋ, àḍəm : « Ata baba akaba bəza ga mmawa goro ni, bumu slimi day. Melefit naŋ ya ti leli ḍek məbu mazləbay ni àŋgazlivu ana bəŋ ga bəŋ geli Abraham. Àŋgazlivu ti ka ya ti naŋ ka haḍ Mezopotami, òru àŋjəhad ka haḍ Harəŋ faŋ ndo ni. ³ Àhi : “Mbərbu haḍ gayak akaba ndam gayak, ru ka haḍ ya ti anəḍəfukki ni.” * ⁴ Nahkay Abraham nakəŋ àsləka ka haḍ ga ndam Selde a, òru àŋjəhad ka haḍ Harəŋ. Bəŋ ga Abraham àmət eslini. Bəŋani àra àməta ti Melefit àhi ana Abraham māsłəka a Harəŋ a, māra mānjəhad ka haḍ hini ya lekələm kəkumki ni. ⁵ Abraham àra ènjia ka haḍ hina ti Melefit àsi haḍ ndo. Ku məlaŋ gəzit ga micikiani tekeḍi àsi ndo. Ku nahkay nəŋgu ni, àhi : “Anəvuk haḍ ni ḍek, kəməta day haḍ ni emigi ga bəza huḍ gayak.” † Ay ka ya ti Melefit àhi ma nani ana Abraham ni ti, Abraham èwi wur faŋ ndo. ⁶ Pakama ge Melefit ya àhi ni naŋ hi, àhi : “Bəza huḍ gayak atorū tanjəhad ka haḍ ge mis ndahaŋ ; etinjəa eslina ti etigi evidi, atəgri daliya ana tay vi diŋ diŋ faḍ. ⁷ Ay ti anatraḅ ndam ya ti bəza huḍ gayak atəgri evidi ana tay ni. Kələŋ gani bəza huḍ gayak ni atasłəka ka haḍ nana, mək atazləbay nu ka məlaŋ hini.” ‡ ⁸ Melefit àra àhia pakama na ana Abraham a nahkay nahəma, àwəlkabu pakama gayaŋ akaba ga Abraham àna

* 7:3 Mənjəkiani 12.1. † 7:5 Mənjəkiani 17.8 ; 48.4. ‡ 7:7 Mənjay Mənjəkiani 15.13-14 ; Mahərana 3.12.

*mekeley kədi. Abraham àra èwia Izak a, wur ni àgra vad a azlalahkər nahəma èkeli kədi. Nahkay day Izak àra èweya Zekup a ti èkeli kədi. Zekup day àra èweya ata bəŋ ga jiba geli kru mahar cəeni na ti èkeli kədi ana tay.

⁹ « Kələŋ gani ata bəŋ ga jiba geli ni tàgrafəŋa solu kà wur ga məŋ gatay Zuzef a. Nahkay təsəkumioru naŋ ana ndam ndahan, mək ndam nday nani tòru àna naŋ ka had Ezip. Ay ti Melefit naŋ àbu akaba naŋ ; ¹⁰ àzaba naŋ a hud ga daliya gayan ya àgray ni ba dek. Melefit àvia majalay ahər sulumana daya, nahkay ti ègia awəlawə ga *Faroŋ bay ge Ezip na. Nahkay bay Faroŋ nakəŋ àfiyu naŋ bay mægur had gayan ni dek akaba hud ahay gayan ni dek. ¹¹ Eslini ləwir àdaya ka had Ezip a dek akaba ka had Kanaŋ a. Ləwir àra àdaya nahkay ti, mis tàgra daliya dal-dal ; ata bəŋ ga jiba geli ya ka had Kanaŋ ni təŋgət zlam məzumani va do. ¹² Zekup àra ècia *alkama àbu ka had Ezip nahəma, àsləroru bəza gayan ata bəŋ ga bəŋ geli ga məsəkumbiyu alkama. ¹³ Ka ya ti àsləroru tay ye cə nahəma, Zuzef àdəfi vu gayan ana bəza ga mənani ni. Nahkay Faroŋ àra àsəra jiba ge Zuzef a. ¹⁴ Eslini Zuzef àsləroru mis ti təzibiyə bəŋani Zekup akaba ndam gayan a. Nday dekeni kru kru adəskəla mahar zlam. ¹⁵ Nahkay Zekup nakəŋ òru ka had Ezip mək àmət eslini. Ata bəŋ ga jiba geli day təmət eslini. ¹⁶ Tàra təməta ti təhəlbiyu kisim gatay e Sihem mək təbiyu e mindiviŋ ga Abraham ni vu. Mindiviŋ nani ti Abraham asəkumfəŋa kà bəza ga Hamor e Sihem àna gru a.

¹⁷ « Yaw sarta ya Melefit agray ere ye ti àhi ana

Abraham amagray ni enjia wudak nahɔma, ndam *Izireyel ni tɔsagakiva, tɔgia nday kay ka had Ezip a. ¹⁸ Ka sarta gani nani ti tɔfiya bay nahan ka had Ezip a. Bay nani ti ɔsɔr Zuzef ndo. § ¹⁹ Nahkay nan nakɔn ɔgosay ata bɔn ga bɔn geli, ɔgria daliya ana tay a, ɔhi ana tay si tɔboru bɔza gatay ya ka ahar ni tɔmɔt. ²⁰ Ka sarta gani nani tiweya Mɔwiz a, nan ti Melefit ɔwaya nan a dal-dal. ɔnjɔhad kiyi mahkɔr a magam afa ga ata bɔnani. ²¹ Kɔlɔn gani tizligoru nan. Tɔra tizligoya nan a ti wur dahalay wur ga Faron bay ga had Ezip ɔdi ahɔr mɔk ɔzay nan, ɔgal nan akadɔ wur ga hud gayan. ²² Nahkay ti tɔcahi mɔsɔr zlam ga ndam Ezip ni dɔk. Pakama gayan ya adɔm ni dɔk mis tɔgɔskabu, tɔwi gayan ya agray ni day ɔbɔlafɔn kɔ mis.

²³ « ɔra ɔgra vi a kru kru fad nahɔma, ɔdɔm : “Nakoru nɔmɔnɔjiyu bɔza ga mmawa goro ndam Izireyel kwa.” ²⁴ ɔra ɔnjia ti ɔpi zal Ezip nahan agri daliya ɔna zal Izireyel. Eslini nan nakɔn ɔmbikivu ka maslanɔ ya ti tɔgri daliya ni mɔk ɔkad zal Ezip ni ka duwa gani. ²⁵ ɔgray nahkay ti awayay ti adɔfiki ana bɔza ga mɔnani ni ti tɔsɔr Melefit amahɔngay tay ti ɔna nan, ay ti nday gani tɔsɔriki ndo. ²⁶ Hajɔn gani nahɔma, Mɔwiz nakɔn ɔdi ahɔr ana ndam Izireyel ndahan cɔ, tɔbu takadvu ; nan nakɔn awayay anɔalabakabu tay. ɔhi ana tay : “Ndam goro ni, lekɔlɔm kɔ mɔn gekɔli ti, kihirɔmvu ti kamam ?” ²⁷ Ay nan ya ti agri daliya ana nan nahan ni ɔhi ana Mɔwiz ahkado : “Way ɔfiyu kur bay magrafɔnɔ seriya kɔ leli a way ? ²⁸ Kawayay

kəkad nu akada ya kəkad zal Ezip nahan eweni ni aw ?” * 29 Mɔwiz àra ècia ma nana nahəma, àcuhway ka had Ezip, òru ka had Madiyan, ànjəhad eslini. Nan àbu eslini, àra àda wal a ti, èwifinja bəza zawalana cɛ.

30 « Àra àgra vi kru kru fad ka ahàr gana nahəma, òru a hud gili vu kà həma *Sinayi. Eslini ti *məslər ge Melefit àngazlivu a hud ga aku ya agəs mənəghaf ni bu. † 31 Mɔwiz nakəŋ àra èpia ti àgria ejep a, nahkay awayay ahədakfəŋoru ti mîpi lala. Nan àbu ahədakfəŋoru ti èci dənəgu ga Bay geli, ahi ahkado 32 “Nu ti Melefit ga ata buk Abraham, Izak akaba Zekup.” ‡ Mɔwiz àra ècia ma na ti aŋwaz àwəra nan a dal-dal, àgəgəra, mamənjələnani nakəŋ tekeđi èsliki ndo huya. 33 Eslini Bay geli àhi ma keti, àhi ahkado : “Həlabə kimaka gayak a asak ba, adaba mələŋ ya kicikvù ni ti mələŋ *njəlātani. 34 Nipia lala ahəmamam təgri daliya ana ndam goro ka had Ezip na, nìcia tuway gatay a : nahkay nàra ti ga mahəŋgaya tay a. Nihi nak ti ru, nəsləruru kur ka had Ezip.” §

35 « Mɔwiz ti nan ya ti ndam Izireyel tàwayay nan ndo, təhi ahkado : “Way àfiyu kur bay ma-grafəŋa seriya kè leli a way ?” * ni. Ay nan ti Melefit àslərəkaboru nan ana tay ti mîgi bay gatay, mîgi bay məhəlabə tay e evidi ba daya. Melefit àslərəkaboru Mɔwiz ana tay nahkay ti, àhi ma gani ti məslər ge Melefit ya àngazlivu a hud ga mənəghaf

* 7:28 Mahərana 2.14. † 7:30 Mənjay Mahərana 3.2. ‡ 7:32 Mahərana 3.6. § 7:34 Mahərana 3.5, 7, 8, 10. * 7:35 Mahərana 2.14.

ni bu ni. ³⁶ Bay ya ti àhələba ndam Izireyel ka haɗ Ezip a ni ti nani Məwiz. Àhələba tay a ti àna magray zlam magray ejep ya mis tìpi ɗay-ɗay ndo ni kay : àgray ka haɗ Ezip, kà Dəluv Ndizeni, akaba ka ya ti nday a huɗ gili bu vi kru kru faɗani ni. ³⁷ Bay ya ti àhi ana ndam Izireyel : “Melefit aməsləribiyu wur ga mənɗ gekəli nahaŋ ana kəli ga mahəŋgaray pakama ge Melefit akaɗa goro ni” † ti Məwiz gani. ³⁸ Ka ya ti ndam Izireyel təkakalavu a huɗ gili bu ni ti, bay ya ti èci ma ga məslər ge Melefit kà həma Sinayi mək àhəŋgri ana ata bəŋ geli ni ti Məwiz gani. Bay ya ti Melefit àhi pakama ya avi sifa ana mis ga məhəŋgriani ana leli ni ti naŋ gani. ³⁹ Ay ti ata bəŋ geli ni ticiiki ma ndo, tawayay maɗəbay naŋ ndo. A majalay ahar gatay bu ni ti tawayay maŋgona e Ezip a. ⁴⁰ Təhi ana *Aron ahkado : “Griaya melefit ndahaŋ ana leli ga mədi kama ana leli a, aɗaba Məwiz naŋ ya àhələbabiya leli ka haɗ Ezip a ni ti, məsər ere ye ti àgrakivu ni do.” ‡ ⁴¹ Nahkay nday nakəŋ təvəɗaya wur sla mək tislɨŋi zlam ana wur sla ni, ègia pəra gatay a. Təgri wuməri àna məmərani ana zlam ya nday ndayani təvəɗaya àna ahar gatay a ni. ⁴² Təgra nahkay ti Melefit day àmbrəŋ tay ti təgri pəra ana zlam ya ti a huɗ melefit bu ni. Ma gani hini àbu məbəkiani a wakita ga ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit bu nahkay hi :

“Ndam Izireyel, ka ya ti lekələm kəbum a huɗ gili
 bu vi kru kru faɗ ni ti,
 kislɨŋami zlam akaba kəgrumi səɗaga ti, ana nu
 aw ?

† 7:37 Mimbiki 18.15. ‡ 7:40 Mahərana 32.1, 23.

43 Aha, ana nu do ! Ahay miviceni ya kàsawadum àna naŋ ni ti

ahay ga Molok, § do ni ti goro do.

Kàsawaduma àna pèra gekɛli Refeŋ * ya tázavu ata bonɣur na daya.

Pèra nday nani ti kègrumaya ga mähəŋgrioru ahàr ana haɗ ana tay a.

Gekɛli ya kègrum nahkay ni ti anagaroru kɛli driŋ kama ga Babilon.” †

44 « Ka ya ti ata bəŋ ga bəŋ geli təbu a huɗ gili bu ni ti təsawada àna zlam ge mivicey ahay ge Melefit àna naŋ a. Mazavu ga ahay gani nani ti Melefit àdɛfikia ana Mɛwiz a mək àhi mâgraya akada gayan ya èpi na. 45 Ahay gani nani ti ata bəŋ ga bəŋ geli təmbribu ana bəza gatay ; bəza gatay ni day tàra àna naŋ ka haɗ hina, Zezəwi àdi kama ana tay. Tàra tinjia ti Melefit àgariaba ndam ga haɗ hina ana tay a, mək nday nakəŋ tənjàhaɗ. Nahkay nday təbu àna ahay ge Melefit *miviceni ni duk àbivoru ana sarta ge Devit. 46 Devit ti Melefit àwaya naŋ a dal-dal, nahkay èhindifiŋa divi kè Melefit ga maslamali mələŋ *njəlatani ana bəza huɗ ge Zekup a. 47 Ay maslaŋa ya ti àra àləm ahay ge Melefit ni ti Salomon. 48 Ku tamal àləma nahkay nəŋgu ni, Bay Melefit agavəla driŋ, ànjəhadvù a ahay ya mis tələmi ni bu do. Nahkay zla nahəma maslaŋa nahan àbu, àhəŋgaray pakama ge Melefit, àdəm :

§ 7:43 Molok ti melefit ga ndam Kanaŋ ya ndam Izireyel təhəŋgrioru ahàr a haɗ ahaslani ni. * 7:43 Refeŋ ti melefit ga ndam Siri ya ndam Izireyel təhəŋgrioru ahàr a haɗ ahaslani ni.

† 7:43 Amos 5.25-27.

49 “Bay Melefit àdám : Məlanj manjəhad goro ti hud
melefit,
məlanj məbəki asak goro ti ni had.
Ahay weley lekulum kislumki mələmuana ana nu
a ni weley ?

Məlanj goro ya ananjəhad, nəpəsaba ni ti weley ?

50 Bay ya àgraya zlam nana dek ni ti nu nuani àna
ahar goro do aw ?” † »

51 Etiyen àhi ana tay keti : « Lekulum ti kicum
slimi do efedinj ! Lekulum ti məbəruv gekuli
magədavani, slimi gekuli məzləkvani ; lekulum
akada ndam ya təkeli kədi ana tay ndo ni ! Lekulum
akada ga ata bəj ga bəj gekuli ni, kekileña
kəgəsumkabu pakama ga *Məsuf Njəlatani ni do !

52 Bay mahəngaray *pakama ge Melefit ya ti ata bəj
ga bəj gekuli təgri daliya ndo ni ti weley ? Nday
gani tábazla ndam mahəngaray pakama ge Melefit
ya tədám Bay ge Jiri amara ni. Bay ge Jiri nakəj
àra ènjia ti kəsəkumoya nañ a mək kəkaduma nañ
a. 53 Lekulum ti məslər ge Melefit tədəfikia *Divi ge
Melefit na ana kuli a, ay ti kəbumi slimi ana Divi
gani do. »

Takad Etiyen àna mizligi nañ àna akur

54 Ndam magray seriya ni tàra ticia ma ge Etiyen
na ti təzumki bəruv dal-dal, təhəpəd ahar tasl tasl.

55 Ay Etiyen ti *Məsuf Njəlatani èsliva a vu va dal-
dal, àmənjoru e melefit vu, èpi məlanj masladani
ge Melefit akaba Yezu nañ jika kà ahar ga dəf ge
Melefit. 56 Àra èpia ti àdám ahkado : « Cəm day,
nəbu nipi hud melefit məzləkvabana, nipi *Wur ge
Mis nañ jika kà ahar ga dəf ge Melefit daya. » 57 Ge

† 7:50 Izayi 66.1-2.

Etiyen ya naŋ àbu azlapay nahkay ni ti nday nakəŋ tɔzlah kay kay, tɔbɔviyu ahar e slimi vu der der, mək nday dek tɔdɔgaki ka ahar bɔlan, ⁵⁸ tɔgəs naŋ, tɔzaba naŋ a kəsə ba cak. Tàra tɔsləkafəŋə àna naŋ kà kəsə na nahkay ti tawayay tizligi naŋ àna akur ga makad naŋ. Ndam sedi ya tici pakama gayan ni tɔhɔlkaba mɔgudi gatay na, tɔbɔhadfəŋ kà wur dagwa nahan slimi gani Sol ti mɔjɔgaki. Mək tizligi Etiyen nakəŋ. ⁵⁹ Ka ya ti tizligi Etiyen ni ti Etiyen àhəŋgalay Yezu, àdɔm : « Bay goro Yezu, za sifa goro a. » ⁶⁰ Kələn gani àbɔhad mirdim grik, àzlah kay kay, àdɔm : « Bay goro, kəwəl tay àna seriya àki ka zlam magudarani hini ya tɔgru ni ba. » Àra àdɔma ma na nahkay ti àmɔt hɔya.

8

¹ Tàkad Etiyen ti, Sol àwaya daya.

Tɔgri daliya ana ndam mɔfəki ahàr ka Yezu

Ka fat gani nani ti tənjàki ka mɔgri daliya dal-dal ana ndam mɔfəki ahàr ka Yezu ya a Zerɔzalem ni hɔya. Ndam mɔfəki ahàr ka Yezu ni dek tɔdevu tòru a kəsə ciɔ-ciɔbeni vu ka had *Zɔde akaba ka had Samari. Nday ya tɔsləka ndo ni ti si ndam *asak ga Yezu ciliŋ. ² Ndam ndahan ya ti tɔhəŋgrioru ahàr a had ana Melefit ni tili Etiyen, tɔtɔwi naŋ dal-dal. ³ Sol ti àgria daliya dal-dal ana ndam mɔfəki ahàr ka Yezu a ; àsawadɔy kà mahay kà mahay, àgəs zawal akaba wál, àbiyu tay a danɔay vu. ⁴ Nday ya ti tɔdevu ni tɔdɔmoru *Ma Mɔweni Sulumani kà kəsə kà kəsə.

Tɔwi ge Filip ya àgray a Samari ni

⁵ Ka sarta gani nani Filip òru a kəsa gəɗakani vu ka haɗ Samari, àhioru ma ge *Krist ana mis ye eslini ni. ⁶ Nday nani ðek ma gatay bəlan, təbi slimi lala ana ma ge Filip ya àhi ana tay ni, adaba ticia pakama gayan a, tìpia zlam ya ti àgray, mis tìpi ðay-ðay ndo na daya. ⁷ Àna zlam nday nani ya àgray ni ti seteni təsləkiaba ana mis a dal-dal, təzlah kay kay. Ndam dərə akaba ndam juḡwer tìgia sənduḡ-sənduḡana daya. ⁸ Eslini ndam ga kəsa nani təmərva dal-dal.

⁹ Maslanja nahan ḡbu a kəsa nani bu, slimi gayan Simu, nan zal maharam, agri ejep ana ndam ga haɗ *Samari ðek. Àzay ahàr gayan awayay mis ðek tədəm nan gəɗakani. ¹⁰ Mis ni ðek, ku bəza, ku mis gəɗakani ticiiki ma. Tədəm : « Maslanja hini ti njəɗa ge Melefit àfəḡ. Njəɗa gani nani ti tədəm “Gəɗakani.” » ¹¹ Mis ni ticiiki ma dal-dal, adaba àpəsa nan ḡbu agri ejep ana tay àna maharam gayan ni. ¹² Ay ka ya ti Filip àhia *Ma Məweni Sulumani àki ka *Məḡur ge Melefit akaba ka Yezu Krist ana tay a nahəma, zawal akaba wál ni təḡəskabá ma ge Filip na, mək *təbaray tay. ¹³ Simu nakəḡ tekeɗi àḡəskabá ma gana, təbara nan a. Kələḡ gani ànjəhaɗ akaba Filip. Eslini Filip nan ḡbu agray zlam gəɗakani gəɗakani ya mis tìpi ðay-ðay ndo ni. Simu nakəḡ àra èpia ti àḡria ejep a dal-dal.

¹⁴ Ndam asak ga Yezu ya a Zerəzalem ni tàra ticia ndam *Samari təḡəskabá ma ge Melefit a ti, təsləribiyu ata Piyer nday ata Zeḡ ana ndam Samari ni. ¹⁵ Ata Piyer nday ata Zeḡ tàra tìnjia ti təhəḡgalay Melefit ti mēvi *Məsuf Njəlatani ana

ndam Samari ya tægəskabá pakama ge Melefit a ni. ¹⁶ Təgray nahkay ti adaba ku mis bəlan e kidin gatay bu Məsuf Njəlatani àhərkiaya àhuriviyu fan ndo. *Təbaray tay ti àna slimi ga Bay geli Yezu ciliñ. ¹⁷ Nahkay ata Piyer nday ata Zeñ təbəki *ahar ka tay, mək Məsuf Njəlatani àhuriviyu ana tay.

¹⁸ Simu nakəñ àra èpia Məsuf Njəlatani ahuriviyu ana ndam məfəki ahər ka Yezu ka ya ti ndam asak ga Yezu təbəki ahər ka tay ni ti, awayay avi sinqu ana ata Piyer nday ata Zeñ. ¹⁹ Àhi ana tay ahkado : « Vumu njəda ti ka ya ti nəbəki *ahar ke mis ni ti Məsuf Njəlatani məhuriviyu ana tay. » ²⁰ Ay ti Piyer àhi ahkado : « Ahər àdəm sinqu gayak ni mîjjia, nak nakani day kîjjia, adaba kəhi ana ahər ere ye ti Melefit avi ana mis ni ti mis asəkum tata. ²¹ Nak kəkibu ke təwi geli ya magray ni bi, ma gayak àkibu bi, adaba majalay ahər gayak magədavani kè eri ge Melefit. ²² Mbatkaba majalay ahər gayak magədavani na, həngalay Bay geli. Nahkay ti bi Melefit aməmbərfuka zlam ya kəgudar a majalay ahər gayak bu na. ²³ Nəsəra nihi ti məbəruf gayak magədavani kè eri ge Melefit, nahkay kīgia evidi ga zlam magudarana. » ²⁴ Eslini Simu nakəñ àhəngrifəñ, àhi ana tay ahkado : « Lekələm lekələmeni həngalumu Bay geli ti ere ye ti kəhumu ni àgrakuvu ba simiteni ti ! »

²⁵ Ata Piyer ata Zeñ təra təgrakia sedi ka Yezu a akaba təhia pakama ga Bay geli ana mis a nahəma, təngoru a Zerəzalem. Ka ya ti nday təbu takoru e divi bu ni ti təhia Ma Məwəni Sulumana ana mis a kəsə ndahañ ba kay ka had *Samari a.

Ata Filip nday ata zal Etiyopi nahañ

26 Mɛslɛr ga Bay geli aɔgɔzlivu ana Filip, àhi ahkado : « Ru gwar ka Mboku, ke divi ya ti aslɛkabiya a Zerɔzalem a, andoru ahàr a Gaza, mis tàki tɛsawadaki bi ni. » 27-28 Filip nakɛɔj ècik, àslɛka hɔya. Naɔ ka ahàr divi nahɛma, èpi zal nahanɔ manjɛhadani digɔsa e seret bu, ejɛɔgey wakita ge Izayi bay mahɛɔgaray *pakama ge Melefit ni. Naɔ gani òru a Zerɔzalem ga mazlɛbay Melefit, nihi naɔ àbu aslɛkabiya ara a magam a. Zal nani ti zal Etiyɔpi, naɔ madaslani, naɔ mis gɛɔakani agri tɔwi ana Kandas bay walani ge Etiyɔpi : naɔ gɛɔakani ga ndam manjɛh elimeni ga bay ni. 29 *Mɛsuf Njɛlatani àhi ana Filip ahkado : « Ru kahɛɔakfɛɔɔiyu ke seret ni lala. » 30 Eslini Filip nakɛɔj àcuhworu. Òru ènjɛa nahɛma, èci zal Etiyɔpi ni naɔ àbu ejɛɔgey wakita ge Izayi bay mahɛɔgaray pakama ge Melefit ni. Àhi ahkado : « Ere ye ti keɔgey ni ti nak kàbu kiciaba ma gana waw ? » 31 Naɔ nakɛɔj àhɛɔgrifɛɔj, àhi ahkado : « Tamal maslɛɔa àɔɔfuaba ndo ni ti nìciaba ahɛmamam ? » Mɛk àhi : « Cɛlkuvaya ga manjɛhadfu kà gɔvay a. » 32 Ka mɛlanɔ ya ejɛɔgey ni Izayi àɔɔm nahkay hi : « Naɔ ti àhɛlkaba ma ndo, akadà ga tɛmbak ya tɛzoru ka mɛlanɔ misliɔ zlam ni, akadà ga wur tɛmbak ya tekɛkia ɛɔgɔc a ti ètɔwi do ni. » 33 Naɔ gani tàhɛɔgoraya naɔ a had a, tɛgri seriya ge jiri ndo simiteni. Way amacali slimi mba way ? Adaba tàkadà naɔ a, naɔ àbi ka had va bi ni.* »

* 8:33 Izayi 53.7-8.

34 Gəḍakani nakəŋ àhi ana Filip ahkado : « Nahəŋgalay kur kam-kam, hu : bay mahəŋgaray pakama ge Melefit azlapaki ahalay ti ka way nani way ? Azlapaki ti àki ka naŋ naŋani tək, ka maslaŋa nahaŋ aw ? » 35 Eslini Filip àhi ma, àḍəfiaba *Ma Məweni Sulumani àki ka Yezu a, ànjiki ka pakama ya naŋ àbu ejeŋgey ni. 36 Nday təbu takoru nahkay ti tədi ahàr ana yam gwəŋgər a. Eslini naŋ gəḍakani nakəŋ àhi ana Filip ahkado : « Yam nihi. Mam acafaŋa nu ga *məbaray nu a mam ? » [37 Filip àhi ahkado : « Tamal kəfəkia ahàr gayak dek ka Yezu a ti tabaray kur tata. » Naŋ nakəŋ àhəŋgrifaŋ, àhi : « Nəfəkia ahàr ka Yezu *Krist a, naŋ Wur ge Melefit. »] 38 Àhi ana bay ya agaray seret ni mícika. Àra ècika àna seret na ti ata Filip nday ata naŋ gəḍakani nakəŋ tàhəraya təhuriyu a yam ni vu, mək Filip àbaray naŋ. 39 Tàra tàhəraya a yam ni ba nahəma, Məsuf ga Bay geli àzafəŋa Filip a. Nahkay naŋ gəḍakani ni èpi naŋ va do, àsləka zlam gayəŋ àna məmərana. 40 Filip àsərki ti naŋ a Azot. Àru a Sezare ; naŋ àbu akoru ti àhioru Ma Məweni Sulumani ni ana mis kà kəsa kà kəsa dek duk a Sezare.

9

Sol ambatkaba majalay ahàr a, afəki ahàr ka Yezu

(Tawi 22.6-16 ; 26.12-18)

¹ Ka sarta gani nani nahəma, Sol naŋ àbu awayay agri daliya ana ndam maḍəbay divi ga Bay geli, awayay abazl tay. Nahkay òru afa ga gəḍakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni,

² Èhindifiŋa wakita ga medekiani ka gəɖákani ga ahay gərgərani a Damas ya tahəŋgalavù Melefit ni. Wakita nday nani ti təvia divi ga məgəs ndam madəbay divi ga Bay geli a. Ku adi ahàr ana zawal ahkay do ni ana wál, ba agəs tay, awəl tay, ahəlbīyu tay a Zeruzalem. ³ Naŋ nakəŋ àra àŋgəta wakita nday nana ti àdəvu e divi vu.

Naŋ àbu enjiyu a Damas wudak nahəma, eslini masladani àsləkabiya e melefit ba, àhərkiaya hɔya, àsladay mələŋ gayaŋ nani. ⁴ Eslini naŋ nakəŋ àdəd a ga had pəda mək èci dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àzalay naŋ, àhi : « Sol, Sol kəgru daliya ti kamam ? » ⁵ Naŋ nakəŋ àhi : « Nak way, Bay goro ? » Mək àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nu Yezu, nu ya kəgru daliya ni. ⁶ Ay ti cicikaba, huriyu a kəsa vu. Ekinjua eslina ti atəhuk ere ye ti ahàr àdəm kəgray kwa ni. » ⁷ Ndam ya tarakaboru akaba naŋ ni tìcik, ma tekedì tìsliki mədəmani koksah. Tici dəŋgu cilin, ay ti tìpi maslaŋa gani do. ⁸ Sol nakəŋ ècikaba, àhəlkaba eri a, ay ti èpi divi do. Ndam ya tarakaboru akaba naŋ ni tədafəŋa ahar a, təzoru naŋ a Damas. ⁹ Eslini àgray vad mahkər, divi day èpi ndo, zlam day àzum ndo, yam day èsi ndo.

¹⁰ A Damas eslini ti zal nahaŋ àbu slimigani Ananiyas, naŋ bay madəbay divi ga Yezu. Eslini Bay geli àzalay naŋ e kisim mizideni bu : « Ananiyas ! » Ananiyas nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Awi ! Nu hi, Bay goro ni. » ¹¹ Bay geli àhi ahkado : « Ru weceweci ke divi ya təzalay divi Ndələbani ni, ru afa ga Zudas. Kìnjua ti kìhindi zal Tars ya təzalay naŋ Sol ni. Nihi ti naŋ àbiyu ahəŋgalay Melefit. ¹² Maslaŋa gani nani ti nədəfikia maslaŋa

nahaŋ a, slimi gani Ananiyas, ara afa gana mæk abæki *ahar ti mîpi divi akada ya ahaslani ni. »

¹³ Ananiyas àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay goro ni, nìcia mis kay təbu təzlapaki àki ka maslaŋa nani akaba ka zlam gayəŋ magədavani ya àgri ana ndam gayak *njəlatani ya təbu a Zeruzalem na. ¹⁴ Àra ahalay a ti gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təvibiya divi ga mægəs ndam ya ti tazləbay kur na dek. » ¹⁵ Ay ti Bay geli Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nak ru, adaba nəzaba maslaŋa gana nana, ti məgru tawi : məhioru slimi goro ana mis ga hađ ndahaŋ akaba bəbay gatayani ni, məhioru ana ndam *Izireyel daya. ¹⁶ Amacakay daliya kay azuhva slimi goro ; nu nuani anədəfiki daliya ya ara agray ni dek. »

¹⁷ Nahkay Ananiyas nakəŋ òru. Òru ènjəa ti àhuriyu a ahay ni vu, àbæki ahar ka Sol nakəŋ mæk àhi ahkado : « Sol wur ga mmawa, Bay geli Yezu, naŋ ya àŋgazlukvu ka ahàr divi ka sarta ya kara ni, àslərbiyu nu. Awayay ti kîpi divi akada ya ahaslani ni, awayay ti *Məsuf Njəlatani mîsləkvu a vu vu daya. » ¹⁸ Naŋ àbu azlapi nahkay ti zlam ndahaŋ akada aləŋ ge kilif təsləkikia ke eri ana Sol nakəŋ a. Eslini èpi divi akada ya ahaslani ni keti. Nahkay ècikaba, mæk *təbaray naŋ àna *slimi ga Yezu. ¹⁹ Kələŋ gani àzum zlam, mæk njədə gayəŋ àŋgiva.

Sol àhi ma ga Yezu ana mis

Sol ànjəhadīyu vad 6al a Damas afa ga ndam ya tadəbay divi ga Yezu ni. ²⁰ Ka ya ti naŋ àbu eslini ni ti ànjəki ke tawi huya, àhuriya a ahay gərgərani ga ndam *Zude ya *tahəŋgalavù Melefit ni va, àhi

ana mis Yezu ti naŋ Wur ge Melefit. ²¹ Ma gayan ya àdɛm ni àgria ejep ana mis ya tɛbi slimi na ðek. Tɛdɛm ahkado : « Naŋ hini ti naŋ ya ti àgri daliya dal-dal ana ndam ya tazlɛbay Yezu a Zeruzalem ni do aw ? Mara gayan ahalay a Damas a ti ga mɛgɛs ndam ya tazlɛbay Yezu ni akaba ga mɛhɛloru tay afa ga gɛdɛkani ga ndam *manɔgalabakabu mis akaba Melefit ni do aw ? » ²² Ay ti njɛda ga Sol àsagakivoru, àhi ana ndam Zude ya a Damas ni Yezu ti naŋ *Krist *Bay gɛdɛkani ya amara ni. Eslini nday nakɛŋ tɛsɛr ere ye ti tɛhɛŋgrifɛŋ ni do.

²³ Àra àgra vad a bal ti ndam Zude nakɛŋ tàgray sawari gatay, tɛdɛm si tijiŋ naŋ kwa. ²⁴ Nahkay nday nakɛŋ tàjɛgay naŋ mɛlafat akaba mɛlavad kà magudu ga kɛsa ni ðek, tawayay makad naŋ. Ay ti Sol ècia sawari gatay ya tàgraki na. ²⁵ Ga mɛlavad nahɛma, ndam madɛbay naŋ ni tɛzoru naŋ ka ahàr ga gudu ya eveliŋ kɛsa ni. Tòru tìnjɛa ti tàfiyu naŋ a alonɔu vu mɛk tàfaya naŋ àna ezewed gwar ka dala. Nahkay àslɛka, òru a Zeruzalem.

Ere ye ti agrakivu ka Sol a Zeruzalem ni

²⁶ Òru ènjɛa a Zeruzalem a ti awayay ahurkiviyyu ka ndam madɛbay divi ga Yezu ni, ay ti nday ðek tàgrafɛŋa aŋgwaz a, tɛhi ana ahàr naŋ bay madɛbay divi ga Yezu ededɛŋ do. ²⁷ Eslini Barnabas àzoru naŋ afa ga ndam *asak ga Yezu ni. Tòru tìnjɛa ti Barnabas nakɛŋ àŋgɛhadɛ ana tay ahɛmamam Sol èpi Bay geli ka ahàr divi ka ya ti òru a Damas ni, ahɛmamam Bay geli àhi ma ni daya. Àŋgɛhadɛ ana tay keti ahɛmamam Sol àhi ma ana mis vay-vay àna *slimi ga Yezu a Damas ni. ²⁸ Kwa ka sarta gani nani Sol nakɛŋ naŋ àbu akaba tay, asawadɛy akaba

tay a Zerɔzalem, àhi ma ge Melefit ana mis vay-vay àna slimi ga Bay geli. ²⁹ Àhi ma gani ana ndam *Zude ya tɔdɔm ma Gres ni daya, tɔbu tagravu gejewi akaba tay. Nahkay ti nday nani tɔdɔbay divi ge mijiŋ naŋ. ³⁰ Ndam ya tɔfɔki ahàr ka Yezu ni tàra ticia ma na ti tɔzoru naŋ a Sezare ga moroni a Tars, mɔk tɔslɔroru naŋ eslini.

Piyer ahɔŋgaraba Ene a

³¹ Ka sarta gani nani ndam mɔfɔki ahàr ka Yezu ya ka had *Zude, ka had *Gelili akaba ka had *Safari ni dek ti mis tɔbi tɔgri daliya ana tay va bi. Njɔda gatay asagakivu, tɔbu tɔdɔboru divi ga Bay geli lala. Nahkay mis ndahaŋ tɔbu tɔhurkiviyu ka tay àna njɔda ga *Mɔsuf Njɔlatani. ³² Piyer àsawadoru ka had nday nani dek. Ka ya ti naŋ àbu asawadoru nahɔma, òru e Lide afa ga ndam njɔlatani ga Yezu ni. ³³ Òru ènjɔa eslina ti àdi ahàr ana zal dɔra nahaŋ slimi gani Ene, naŋ mandɔhadani ka slalah, vi azlalahkɔr ècik koksah. ³⁴ Piyer nakɔŋ àzalay naŋ, àhi : « Ene, Yezu *Krist ahɔŋgaraba kur a ; cikaba, slamalakabu slalah gayak ni. » Eslini naŋ nakɔŋ ècikaba cɔkwaɔ hɔya. ³⁵ Ndam ya e Lide ni dek akaba nday ya ka sagdala Saron ni dek tɔpi naŋ a ti, tɔmbatkaba majalay ahàr gatay a tɔfɔki ahàr ka Bay geli Yezu.

Tabita àmɔta, mɔk Piyer ahɔŋgaraba naŋ e kisimba

³⁶ Wal nahaŋ àbu e Zɔpe, adɔbay divi ga Yezu, slimi gani Tabita, àna ma Gres ti « Dorkas, » awayay adɔmvaba « miyek. » Wal nani ti agray tɔwi sulumani dal-dal, ajɔnaki ndam talaga dal-dal daya.

³⁷ Ka ya ti Piyer e Lide nahəma, wal ni arməwər àra àgəsa, mək àməta àna nañ a. Àra àməta ti tåbaray nañ mək təfiyu nañ a ahay vu ka ahàr ga ahay nahan. ³⁸ Zəpe ti driñ driñ akaba Lide do, nahkay ndam madəbay divi ga Yezu ya e Zəpe ni tàra ticia Piyer nañ àbu e Lide nahəma, təslərkiuru mis cə, təhi ana tay : « Dəgum kəhumi ahkado kam-kam mərə afa geli a, àpəsbiyu ba. » ³⁹ Tàra təhəngria ma na ana Piyer a nahkay ti Piyer nakəñ àdəbabiyyu tay həya. Tàra tinja ti təziyu Piyer a ahay ya ka ahàr ga ahay nahan ni vu. Eslini wál madakway dek tàrafəña kà gəvay ge Piyer a titəwi, tədəfiki endəwi akaba azana ga Dorkas ya àləmi ana tay ka sarta ya àmət fañ ndo ni. ⁴⁰ Eslini Piyer nakəñ àgaraya mis na dek e mite va, mək àbəhad mirdim, àhəngalay Melefit. Àra àhəngala Melefit a nahəma, àmbatkiyu ma ke kisim ni, àzalay nañ àhi : « Tabita, cicikaba. » Nahkay Tabita nakəñ àhəlkaba eri a. Àra èpia Piyer a ti ànjəhad digəs. ⁴¹ Eslini Piyer àdafəña ahar a, wal ni ècikaba. Wal ni àra ècikaba nahəma, Piyer nakəñ àzalay wál madakway ni akaba ndam ga Yezu ndahan ni. Tàra tinja ti àdəfiki wal ni ana tay nañ àna sifa. ⁴² Ere ye ti àgravu ni ti, ndam ga kəsa Zəpe dek ticia, nahkay mis kay e kidin gatay bu təfəkia ahàr ka Bay geli a. ⁴³ Piyer nakəñ ànjəhadıyu, àpəsiyu e Zəpe afa ga bay məwəs ambəl nahan, slimi gani Simu.

10

Piyer akoru afa ga Korney

¹ Zal nahan àbu a Sezare, slimi gani Korney, nañ zal Rom agur ndam slewja kay, slimi gatay « Slewja

Itali. » ² Korney gani naŋ àbu ahəŋgrioru ahàr a had ana Melefit, nday akaba ndam ga huɗ ahay gayan dek tazləbay Melefit. Naŋ àbu avi zlam kay ana ndam *Zude ya talagani ni, ahəŋgalay Melefit kəlavad. ³ A vad nahan agray njemdi mahkər ya ga məlakarawa nahəma, *məslər ge Melefit àhurkiviyu, àŋgazlivu. Àzalay naŋ, àhi : « Korney ! » ⁴ Korney àra èpia naŋ a ti àgra aŋwaz a, ahəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Kəhu mam, bay goro ni ? » Məslər ni àhi ahkado : « Melefit ècia ere ye ti kəhəŋgalaləŋ na, èpia ere ye ti kəvi ana ndam talaga na ; nahkay ti kəgəjzłki ahàr ndo. ⁵ Nihi nahəma, sləroru mis e Zupe ga mazalabiyu Simu, naŋ ya təzalay naŋ Piyer ni. ⁶ Naŋ àbu anjəhad afa ga Simu bay məwəs ambəl, ahay gani kə gəvay ga *dəluv gəɗakani ni. » ⁷ Məslər ge Melefit ya àhi ma ni àra àsləka ti Korney nakəŋ àzalay ndam məgri tɔwi cə akaba zal slewja gayan nahan : zal slewja nani ahəŋgrioru ahàr a had ana Melefit. ⁸ Nday nakəŋ tàra tɔnjia ti àhi ma ga məslər ya àhi ni dek ana tay mək àsləroru tay e Zupe.

⁹ Hajəŋ gani təbu takoru, tinjiyu e Zupe wudak nahəma, Piyer ti ni àcəliyu ka *dalahar ga ahay ni ga mahəŋgalay Melefit. Ka sarta gani nani ti fad tirked-ked, ¹⁰ ləwir àwərkaba naŋ a, èhindi zlam məzumani. Ka ya ti təbu tidii zlam nahəma, Melefit àŋgazlı zlam nahan. ¹¹ Èpi ti huɗ melefit məzləkvabana, araŋa nahan asləkabiya, ara ka had a. Ere gani nani ti akada azana gəɗakani, akada mis təgəsa ma gani fadana. ¹² A huɗ ga azana gani nani gəɗakani ni bu nahəma, zlam gərgərani kay təvu : zlam asak fadani dek, zlam a had dek,

akaba edidin dek tævu. ¹³ Eslini dængu ga maslaŋa àhændabiyu, àhi : « Piyer, cikaba, bazl tay ti kâhæpæd tay. » ¹⁴ Piyer àhængarfæŋ, àdæm : « Aha ! Nægroy nahkay do, Bay goro ni. Zlam ya ti Melefit àcafæŋa leli kà mahæpædana ni akaba zlam ya ti *njelatani do ni ti dæy-dæy nàhæpæfndo. » ¹⁵ Dængu ga maslaŋa nani àhændabiyu keti, àhi : « Ere ye ti Melefit àdæm ere gani njelatani nahæma, nak ti ngay ere gani nani njelatani do ni ti kædæm ba. » ¹⁶ Ere gani nani àgravu sak mahkær, mæk kælæŋ gani azana ni àslæka, òru e melefit vu.

¹⁷ Eslini Piyer naŋ àbu ajalay ahàr, àsær ere ye ti Melefit awayay ahi àna zlam ya àngazlivu ni do. Naŋ àbu ajalay ahàr nahkay ti ndam ya ti Korney àslærbiyu tay ti tihindi ahay ga Simu ni, nihi ti tinjia kà mahay a. ¹⁸ Tæzalay kay kay, tihindi, tædæm : « Simu ya tæzalay naŋ Piyer ni ti anjæhad ahalay aw ? » ¹⁹ Piyer ti ni naŋ àbu ajalay ahàr zlam gayan, mæk *Mæsuf Njelatani àhi ahkado : « Ci day, mis tævu mahkær e mite bu, tihindi kur. ²⁰ Cikaba, huriyu a ga had ti kæslækuma akaba tay a. Araŋa àhæluk ahàr ba, adæba àslærbiyu tay ti nu nuani. » ²¹ Nahkay Piyer nakæŋ àhærkiaya ka tay a, àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa ya ti kihindum ni ti nu. Kædæguma ti kamam ? » ²² Nday nakæŋ tæhængrifæŋ, tæhi ahkado : « Korney gædækani ga ndam slewja ni àslærkukbiyu leli. Naŋ ti mis jireni, ahængrioru ahàr a had ana Melefit ; ndam Zæde dek tædæm naŋ mis sulumani. Mæsler ge Melefit àhi ahkado mæzalabiyu kur afa gani ti mîci pakama gayak ya akæhi ni. » ²³ Eslini Piyer àhæliyu tay a ahay vu mæk tàndæhad hundum.

Hajæŋ gani ti Piyer nakæŋ tàslæka e Zæpe akaba

tay a. Ndam məfəki ahàr ka Yezu ndahan̄ tàsləka akaba tay a daya. ²⁴ Hajəŋ nahan̄ gani ti tìnjəa a Sezare a. Korney ti ni naŋ àbu ajəgay tay, àzalakababiya ndam gayan̄ akaba zləbəba gayan̄ zədək-zədəkana. ²⁵ Piyer naŋ àbu ahuriyu a ahay vu afa ga Korney wudak nahəma, Korney nakəŋ àhəraya e mite va, àŋgwivoru a ma vu. Àra ènjikiya ti àbəhadī mirdim grik meleher ndiḡ ana had. ²⁶ Eslini ti Piyer àhi : « Cikaba, nu day mis hihirikeni akada nak. » Nahkay èzefteba naŋ a. ²⁷ Nday təbu takoru a ahay vu təzlaporu hi hi. Tòru tìnjəa a ahay ni va nahəma, tìnjiki mis dal-dal macakalavani. ²⁸ Mək Piyer àhi ana mis ni ahkado : « Kəsəruma, leli ndam Zude ti təcəfəŋa leli kà mahədəkfəŋjani kà ndam ya nday ndam Zude do na, ku a ahay gatay vu day məhuriyu do. Ku tamal nahkay nəŋgu ni, nihi ti Melefit àdəfuki ku mis weley weley do ni ti naŋ njəlata, naŋ àbəlay. Mis ti ŋgay naŋ njəlata do ahkay do ni naŋ àbəlay do ni ti, nìsliki mədəmani do simiteni. ²⁹ Melefit àra àhua ma na nahkay ti, ka ya ti kàzalay nu ni ti nəjalay ahàr nahan̄ ndo, nìcikbiyu nàra həya. Ay nihi ti nawayay kəhu ere ye ti kàzalakibiyu nu ni. »

³⁰ Eslini Korney nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Agray vad mahkər nihi, nəbu nahəŋgalay Melefit a ahay goro bu. Sarta gani day akada hini, njemdi mahkər ya ga məlakarawa. Ka sarta gani nani ti maslaŋa nahan̄ àŋgazluru. Maslaŋa gani ti azana gani pərzlən-pərzlən, ahəlabə eri a vərut. ³¹ Àzalay nu : “Korney, Melefit ècia mahəŋgalay gayak ya kàhəŋgalay naŋ na : zlam ya kəvi ana ndam talaga ni day àgəjazlki ahàr ndo. ³² Nahkay ti sləruru mis

e Zɔpe ga mazalabiyu Simu ya tɔzalay naŋ Piyer ni ; naŋ àbu anjəhad afa ga Simu bay məwəs ambəl, ahay gani kà gəvay ga dəluy gədəkani ni.” ³³ Àra àhua nahkay ti nəsłarkukoru mis ke weceweceni ti kàra. Səsi gayak, nak day kəpəshiyu ndo, kàra huya. Ay nihi ti leli dek məcakalava kə meleher ge Melefit a, mawayay mici ere ye ti Bay Melefit àhuk ti kəhi ana leli ni. »

Pakama ge Piyer ya adəm afa ga Korney ni

³⁴ Nahkay Piyer ànjəki ka mazlapani, adəm : « Nihi ti nəsəra Melefit èdekaba mis a gərgəri do ededīŋ. ³⁵ Nahkay zla nahəma, ku mis ga had weley weley do dek, tamal ti ahəŋgriuru ahàr a had ana Melefit akaba agray zlam ge jiri ti, Melefit agəskabu naŋ. ³⁶ Melefit àhibiya pakama gayan ana ndam *Izireyel a. Pakama gayan nani ti *Ma Məweni Sulumani, adafaki ti mis tislīki manjəhadkabu akaba Melefit àna sulumani azuhva Yezu *Krist. Yezu Krist ti naŋ Bay ge mis dek. ³⁷ Kəsəruma ere ye ti àgravu kələŋ ge Zəŋ ya àhi ma ana mis, àhi ana tay si tabaray kwa na. Ere gani nani ti ànjəki e Gelili, mək àgravu ka had *Zude ni dek daya. ³⁸ Kəsəruma ge Melefit ya àvi njəda ga *Məsuf Njəlatani kay ana Yezu zal Nazaret na. Kəsəruma ga Yezu ya əsawaday a mələŋ bu dek na : ka ya ti naŋ àbu əsawaday ni ti àgria zlam sulumani ana mis a akaba àhəŋgaraba mis ya ti seteni àgri daliya ana tay na. Àgray tɔwi nday nani dek ti adaba Melefit naŋ àbu akaba naŋ palam. ³⁹ Leli ndahan ni ti magray sedi ga zlam gayan ya àgray ka had gərgərani ya ti ndam *Zude tanjəhad ni akaba a Zerəzalem ni dek. Kələŋ ga zlam gayan

ya àgray ni ti ndam Zude *tàdarfəŋ naŋ kà təndal, mək àmət. ⁴⁰ Àra àməta ti a vad̄ ya mahkər Melefit àhəŋgriviyu sifa, àhəŋgaraba naŋ e kisim ba. Àra àhəŋgaraba naŋ a ti àvi njəda ti m̄ŋgazlivu ana mis. ⁴¹ Àŋgazlivu ti ana mis dek do ; àŋgazlivu ti ana leli ya Melefit àdaba leli a kwa ahaslana ti m̄gi ndam sedi gayəŋ ni cilij. Melefit àra àhəŋgriviya sifa ana Yezu a, àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, leli m̄zuma zlam akaba m̄sia zlam akaba Yezu a. ⁴² Eslini Yezu gani àhi ana leli ahkado : “Humi ma goro ana ndam Zude, humi ana tay Melefit àfəkad̄ nu ga magrafəŋa seriya kè mis a dek, ku nday ya t̄bu àna sifa ni, ku nday ya t̄məta ni.” ⁴³ Ndam məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis ni dek tàgrakia sedi a, t̄d̄əm ahkado ku way way do tamal àfəkia ahàr ka Yezu a ti Melefit aməmbərfəŋa zlam magudarani ga maslaŋa nana azuhva slimi ga Yezu a. »

Melefit avi Məsuf Njəlatani ana ndam ya nday ndam Zude do ni

⁴⁴ Ka ya ti Piyer naŋ àbu azlapi ana tay nahkay ni ti *Məsuf Njəlatani àhərkiaya ka ndam ya t̄bu t̄bi slimi na dek. ⁴⁵ Ndam *Zude ya t̄fəki ahàr ka Yezu, t̄ara akaba Piyer a ni, t̄ara t̄səra Melefit avi Məsuf Njəlatani ana ku nday ya ti nday ndam Zude do ni ti, àgria ejep ana tay a dal-dal. ⁴⁶ Àgri ejep ana tay ti zlapay ga ndam ya nday ndam Zude do t̄zlapay àna ma h̄ma ya nday ndayani t̄sər do ni, akaba mazləbay Melefit gatay ya tazləbay, t̄d̄əm naŋ gədaƒakani ni. Piyer àd̄əm : ⁴⁷ « Nihì ndam nday hini Melefit àvia Məsuf Njəlatani ana tay akada ya àvi ana leli na ti, way esliki macafəŋa tay kà *məbaray tay àna yam a way ? Àbi ! » ⁴⁸ Piyer àra

àdəma ma nana ti, àdəm : « Məbaray tay àna *slimi ga Yezu *Krist. » Tàra tàbara tay a ti nday nakəŋ təhi ana Piyer mənjàhada akaba tay a vad bal.

11

Piyer aŋgəhad ere ye ti àgravu e Zəpe ni

¹ Nahkay mis təbu tədəm ku ndam ya nday ndam *Zəde do ni təgəskabá ma ge Melefit ya təhi ana tay na. Ndam *asak akaba ndam ndahan ya təfəki ahàr ka Yezu ya ka had *Zəde ni ticia ma gana. ² Ka ya ti Piyer aŋga a Zerəzalem a ni ti ndam Zəde ya təfəki ahàr ka Yezu ni tələgi, ³ təhi ahkado : « Nak kòru kəhuriyu a ahay vu afa ga ndam ya nday ndam Zəde do ni, kòru kəzumumkabu zlam akaba tay ti kamam ? »

⁴ Eslini Piyer aŋgəhadıaba ere ye ti àgravu na dek ana tay a. ⁵ Àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti nu e Zəpe, nəbu nahəŋgalay Melefit nahəma, nipi zlam ya Melefit àdəfuki ni àna njàda ga *Məsuf Njəlatani. Nipi ti araŋa nahan əsləkabiya a hud melefit ba, àrəkua : ere gani nani ti akada azana gədəkani, akada mis təgəsa ma gani fadana. ⁶ Nəmənjiyu a hud gani vu lala, nipi zlam gərgərani ya asak fad ni, zlam ge gili gərgərani, zlam a had gərgərani akaba edidən gərgərani. ⁷ Nu nəbu nəmənjiyu zlam nday nani nahkay ti nici dəŋgu ga maslaŋa əhubiyu ma a hud melefit bu, əhu ahkado : “Piyer cikaba, bazl tay ti kəhəpəd tay.” ⁸ Ay ti nu nakəŋ nəhəŋgrifəŋ, nəhi : “Aha ! Nəgray nahkay do, Bay goro ni. Zlam ya ti Melefit àcafəŋa leli kə mahəpədana ni akaba zlam ya ti njəlatani do ni ti nətəliyu a ma goro vu dəy-dəy ndo.” ⁹ Eslini nici dəŋgu gayan keti, əhu :

“Ere ye ti Melefit àdəm ere gani njəlatani nahəma, nak ti ŋgay ere gani nani njəlatani do ni ti kəđəm ba.” ¹⁰ Ere gani nani àgrakuvu sak mahkər, kələŋ gani ere gani nani dek àsləka, òru e melefit vu.

¹¹ « Ere gani nani àra àsləka ti mis ndahan mahkər tàra huya, nday təbu kà mahay ga ahay ya leli məvu ka sarta nani ni. Ndam nday nani təslərku biyu tay kwa a Sezare. ¹² Nday təbu kà mahay nahkay ti Məsuf Njəlatani àhu ahkado : “Dəboru tay, araŋa nahan àhəluk ahər ba.” Nahkay məsləka akaba bəza ga məŋ geli nday hini mukuani na, mòru a magam afa ga maslaŋa ya ti àzalay nu ni. ¹³ Mòru mìnjəa ti maslaŋa gani nani àŋgəhadī ma ana leli, àdəm ahkado : “*Məslər ge Melefit àŋgazluru a ahay bu, àhu ahkado : Sləroru mis e Zəpe ga mazalabiyu Simu ya təzalay Piyer ni. ¹⁴ Eminjia ti aməhuk pakama. Pakama gani nani ti Melefit amahəŋgay kur akaba ndam ga hud ahay gayak dek àna naŋ.” ¹⁵ Maslaŋa nani àra àŋgəhadua ma na nahkay ti nənjəki ka məhi ma ge Melefit ana tay. Ka ya ti nəbu nəhi ma ana tay nahkay ni ti Məsuf Njəlatani àhərkiaya ka tay akada ya àhərkiaya ke leli ahaslani na. ¹⁶ Eslini ti pakama ga Bay geli ya àdəm ahaslani “Zəŋ *àbaray mis ti àna yam, lekələm ti ni atabaray kəli àna Məsuf Njəlatani” ni àŋguaya a ahər ba. ¹⁷ Tamal Melefit àvia zlam ana tay a kala-kala akada ya àvi ana leli ka ya ti məfəki ahər ka Bay geli Yezu *Krist na ti, nu nisliki məhiani ana Melefit “Kəgray nahkay ba” tata waw ? » ¹⁸ Ndam məfəki ahər ka Yezu ya a Zeruzalem ni tàra ticia ma ge Piyer ya àhi ana tay na

ti tàmbrəŋ məzum bəruv gatay ni, tàzləbay Melefit, tàdəm : « Nahkay efeediŋ, Melefit àvia divi ana ndam ya nday ndam Zude do na daya ga mambatkaba majalay ahàr gatay a ti tângət *sifa ya àndav day-day do ni. »

Ndam məfəki ahàr ka Yezu ya a Antiyos ni

¹⁹ Ka ya ti tàkad Etiyeŋ, təgri daliya ana ndam ya təfəki ahàr ka Yezu ni ti, ndam ya təfəki ahar kà Yezu ni tèdevoru a kəsa ndahaŋ vu. Mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu tòru bədak e Fenisi, mis ndahaŋ tòru e Sipir, mis ndahaŋ ti ni tòru a Antiyos. Ay nday gani nani təhi ma ge Melefit ana ndam *Zude ciliŋ. ²⁰ Ku tamal nahkay nəŋgu ni, ndam Zude ndahaŋ ya ga hađ Sipir akaba ga hađ Sireŋ ni tòru a Antiyos. Tòru tìnjəa eslina ti təhi *Ma Məweni Sulumani àki ka Bay geli Yezu ana ndam ya nday ndam Zude do ni daya. ²¹ Eslini Bay geli àvia njəda gayaŋ ana tay a, nahkay mis kay təgəskabá ma gatay na, mək təfəki ahàr ka Bay geli.

²² Ndam ga Yezu ya a Zeruzalem ni tàra ticia ma gana ti tàsləroru Barnabas a Antiyos. ²³ Òru ènjəa, èpia *sulum ge Melefit ya àgray eslini na ti, àmərìa məbəruv a. Àvi njəda ana tay, àhi ana tay tàdəboru divi ga Bay geli àna huđ bəlaŋ, tàmbrəŋ ba. ²⁴ Barnabas ti bay magray sulum, *Məsuf Njəlatani àniviyu dal-dal, àfəkia ahàr ka Yezu a dal-dal daya. Nahkay ti mis ndahaŋ kay təfəki ahàr ka Bay geli Yezu, təhurkiviyu ka ndam gayaŋ ni àkivu.

²⁵ Kələŋ gani Barnabas nakəŋ àsləka, òru a Tars ga mazalabiyu Sol. ²⁶ Àra àdia ahàr a ti àzəbiyu naŋ a Antiyos. Tàra tìnjia ti tìvi dəz afa ga ndam ga

Yezu ye eslini ni. Mis dal-dal təbu eslini, nahkay nday nakəŋ təcəhi zlam ana tay. Mis təzalay ndam mədəbay divi ga Yezu ni « ndam ge *Krist » enjen-jeni ti a Antiyos.

²⁷ Ka sarta gani nani ti mis ndahaŋ təsləka a Zeruzalem a, tōru a Antiyos. Nday gani nani ti ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit. ²⁸ Zal nahəŋ əbu e kidiŋ gatay bu, slimi gani Agabus. Eslini Məsuf Njəlatani əvi njədə, Agabus nakəŋ əhi ana mis ahkado ləwir gədəkani amadaya ka həf a dek. Ləwir gani nani ədaya ti ka sarta ga Kəlot *bay gədəkani ga ndam Rom edediŋ. ²⁹ Ndam mədəbay divi ga Yezu ya a Antiyos ni təra təcə ma ga Agabus na ti tədəm ku way way do məfəkədi ŋingu ya ahar gayəŋ əŋgət ni. Təbəhədə nahkay ti atəslərikaboru ana ndam məfəki ahar ka Yezu ya ka həf *Zədə ni ga məjənaki tay. ³⁰ Nday nakəŋ təra təbəhədə ŋingu na ti təbi a ahar vu ana ata Barnabas nday ata Sol, ti təhəlikaboru ana gədəkani ga ndam məfəki ahar ka Yezu ya ka həf Zədə ni.

12

Məslər ge Melefit azaya Piyer a ahay ga danğay ba

¹ Ka sarta gani nani ti bay *Erot ənjəkia ka məgri daliya ana mis ndahaŋ e kidiŋ ga ndam məfəki ahar ka Yezu ni ba. ² Eslini ədəm təkədi Zek wur ga məŋ ge Zeŋ əna məslalam, mək təkədi. ³ Erot nakəŋ əra əsəra ere ye ti əgray ni əbəlafəŋə kə ndam *Zədə a nahəma, ədəm təgəsia Piyer a. Ədəm nahkay ti ka sarta ga wuməri ge *dipenə ya zlam *miwiŋeni əkibu bi ni. ⁴ Təra təgəsia nəŋ a ti təfiyu a ahay

ga dangay vu. Eslini Erot nakəŋ àhi ana ndam slewja gayan tèdevu fad fad məlan fad tājəgay Piyer. Àgray nahkay ti, awayay ti agrafəŋa seriya kəlan ga wuməri ga *Pak na kè meleher ga ndam Zude a. ⁵ Ka ya ti Piyer naŋ àvu a ahay ga dangay ni bu ni ti ndam məfəki ahàr ka Yezu ni təmbrəŋ mahəŋgali Melefit ndo.

⁶ Ga məlavaf məlan gani ara aslay, Erot ara agrafəŋa seriya ti, Piyer nakəŋ naŋ àvu e dəwir bu. Naŋ àvu e dəwir bu nahkay ti ndam slewja bebem cə təfəvù naŋ e kidin vu, tājəgay naŋ. Naŋ məwəlani àna jejirbi cə. Ndam slewja ndahan tājəgay mahay ga ahay ga dangay ni. ⁷ Eslini məslər ga Bay geli àngazlavu huya, nahkay məlan ya təfiyu Piyer ni àsladay dal-dal. Məslər nakəŋ ənjinin kà jamaŋgay ge Piyer, èpidəkaba naŋ a. Àra èpidəkaba naŋ a ti àhi ahkado : « Cikaba weceweci. » Àra àhi nahkay ti jejirbi ni təsləkiaba a ahàr ba ana Piyer a. ⁸ Mək məslər ni àhi ana Piyer keti : « Wəlvu àna maslpara gayak, bəvu kimaka gayak. » Eslini Piyer nakəŋ àgray akada ga məslər ya àhi ni. Àhi keti : « Fakabu məgudi gayak, dəbabiyu nu. » ⁹ Nahkay Piyer àdəbabiyu məslər ni, tàhəraya a məlan ya təfiyu Piyer ni ba. Nğay ere ye ti məslər àgray ni jiri ti Piyer àsərkaba do. Àhi ana ahàr bi Melefit àngazli zlam akada e kisim mizideni bu cilin. ¹⁰ Nday nakəŋ təsləkafəŋa kà ndam slewja ye enjenjeni ya ti tājəgay ahay na, mək təsləkafəŋa kà nday ye cə ya tājəgay ahay na, kəlan gani tòru tinjua kà mahay ge mite gəđakani ga ara na ti, mahay ni àzləkvaba ka ahàr gayan a. Nday nakəŋ tàhəraya e mite va, təbu takoru e divi bu ni ti məslər ni

àsləkafəŋa huya. ¹¹ Eslini Piyer àsərki ke ere ye ti àgravu ni dɔma mba. Nahkay àdɔm : « Nihi ti nàsəra Bay geli àslərkubiya məslər gayəŋ ededīŋa. Melefit àhəŋgafəŋa nu kà Erot akaba kè ere ye ti ndam Zude amal tara təgru na. »

¹² Àra àjalakia ahàr ke ere ye ti àgrakivu na ti, òru a magam afa ga Mari mən ge Zəŋ ya təzalay Mark ni. Eslini afa ga Mari ti mis təvu dal-dal macakalavani, tahəŋgalay Melefit. ¹³ Piyer nakəŋ òru ènjəa ti àsi ahar ana mahay. Wur dahalay nahan slimi gani Ruda, agri tɔwi ana Mari, àra ècia ge Piyer ya àsi ahar ana mahay na ti àra ga mabay slimi a ti məsər bay ya ti asi ahar ana mahay ni. ¹⁴ Àra àsəra dənɔ ge Piyer a ti àdiki ana məmərani, àzləkiaba mahay a ndo, àcuhwakivoru ke mis ndahan ni. Àra ènjikiva ka tay a ti àhi ana tay Piyer nan àbu kà mahay e mite bu. ¹⁵ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ təhi : « Nak ti araŋa agray kur aw ? » Ruda nakəŋ àdɔm : « Piyer Piyereni ededīŋ. » Nday nakəŋ təhi : « Tamal nahkay ti bi *məslər ge Melefit ya àvi ga majəgay nan ni. »

¹⁶ Nday təbu tagray gejewi nahkay ti Piyer nan àbu asi ahar ana mahay kekileŋa. Kələn gani təzləkiaba mahay na ; tàra tìpia nan a ti àgria ejep ana tay a dal-dal. ¹⁷ Nday təbu təzlapaki ti Piyer nakəŋ àgri ahar ana tay ti təlakkabá, mək àŋgəhadī ere ye ti àgrakivu ni ana tay, ahəmamam Bay geli àzaya nan a ahay ga danɔy ni ba ni. Kələn gani àhi ana tay : « ŋgəhadumi ma gani ana ata Zek akaba bəza ga mən geli ndahan ni. » Àra àhia ma na ana tay a nahkay ti àhəraya, àsləka òru ka mələŋ nahan.

18 Mələŋ àra àsla ti ndam slewja ya tajəgay ahay ga daŋgay ni tədi ahàr ana Piyer ndo ni ti, bəruv àtikaba ana tay a kwir kwir. Tədəm ahkado : « Àmbava àdoru eley ? » 19 Bay Erot àra ècia ma gana ti àdəm tādəbay naŋ. Tàra tādəba naŋ a, tədi ahàr ndo ni ti, Bay Erot nakəŋ èhindifiŋa ma gana kà ndam slewja ya tajəgay ahay ga daŋgay na. Nday təsər ere ye ti àgrakivu ka tay ni do ni ti, Erot nakəŋ àdəm tábazla tay a. Kələŋ gani Erot àsləka ka həd *Zude a, òru ànjəhad a Sezare.

Məmət ga bay Erot

20 Ka sarta gani nani bay *Erot àzumkia bəruv ka ndam Tir akaba ndam Sidon a. Nahkay ti ndam ga kəsa nday nani təzlapakabá ga məslərbiyu mis afa ga bay ni ti təgri kam-kam, adaba təbu təŋgət zlam məzumani gatay ka həd gayanə. Tàra tìnjia a Sezare a ti təvi zlam ana Blastus gədəkani ga ndam məgri təwi ana bay ni ti məjənaki tay ga manjalabakabu tay akaba bay ni. Nahkay àfəkad vad gani.

21 Vad gani àra ènjia nday təbu eslini ti, Erot nakəŋ àbakabu azana ga bay gayanə mək ànjəhad e kərsi ga bay gayanə bu. Naŋ àbu manjəhadani gappa nahkay ti àhi ma ana tay kè eri ge mis dek. 22 Mis ni tàra tìcia ma gayanə na ti təzlah, tədəm ahkado : « Bay hini ya azlapay ni ti melefít, do ni ti mis hihirikení do ! » 23 Mis təbu təzlah nahkay ti *məslər ge Melefít àra àfəki arməwər ka Erot nakəŋ, adaba àgəskabá ma ge mis ya təhi na, àza ahàr gayanə akada ge Melefít na. Nahkay ti mekcehəd təzumaba naŋ a, mək àmət.

24 Kəlavad mis ndahanə ya təfəki ahàr ka Yezu fanə ndo ni təbu tici ma ge Melefít, mək təfəki ahàr ka

Yezu. ²⁵ Ata Barnabas nday ata Sol tàra tìnɔverinɔ tɔwi gatay a Zeruzalem a ti tàslɛka, tànɔgoru ka mɛlanɔ gatay ya tàslɛkabiya ni. Ka ya ti tàslɛka ni ti tàzɛkiva Zeŋ ya tàzalay Mark na ju.

13

Tàslɛroru ata Barnabas nday ata Sol enjenjeni ka haɔ ndahaŋ

¹ A Antiyos ti mis ndahaŋ tàbu tàhɛŋgri pakama ge Melefit ana ndam mɛfɛki ahàr ka Yezu, mis ndahaŋ tàbu tàcahi pakama ge Melefit ana tay. Nday gani nani ti ata : Barnabas, Simeyɔŋ slimi gayaŋ nahaŋ Nizer, Lisiyɛs zal Sireŋ, Manayaŋ ya tàɔɔkkabu akaba bay *Erot ni, akaba Sol. ² A vaɔ nahaŋ nday tàbu tàgɛs ndɛra, tazlɛbay Bay geli ti, *Məsuf Njɛlatani àhi ma ana tay. Aɔɔm : « Dɛmuaba ata Barnabas nday ata Sol a, aɔaba nɛhɛlaba tay ga mɛgru tɔwi nahaŋ a. » ³ Tàra ticia ma na ti tàgɛs ndɛra keti, tàhɛŋgalay Melefit mɛk tàbɛki *ahar ka tay ga mɛgri *sulum ge Melefit ana tay. Tàra tàgria ana tay a nahkay ti tàvi divi ana tay ga moroni ka haɔ ndahaŋ. ⁴ Məsuf Njɛlatani àra àslɛra ata Barnabas nday ata Sol nakɛŋ a ti tòru e Selewsi. Tòru tìnɔɔa ti tàcɛliyu a *slalah ga yam vu, tòru ka haɔ Sipir.

Ata Barnabas nday ata Sol tagray tɔwi e Sipir

⁵ Tòru tìnɔɔa a Salaminɔ a ti tàdi ahàr ana ahay gɛrgɛrani ga *mahɛŋgalavù Melefit ga ndam *Zɛde, mɛk tàhuriyu, tàhi ma ge Melefit ana tay. Eslini ti Zeŋ Mark naŋ àbu akaba tay, ajɛnaki tay. ⁶ Tàra tàsawadaba kɛsa Sipir na bɛɔak a Pafos a ti, tàdi ahàr ana zal Zɛde nahaŋ, slimi gani Bar-Yezu, naŋ

zal maharam. Àdɔm naŋ bay mahəŋgaray pakama ge Melefit, ay ti àsəkad malfada. ⁷ Naŋ gani anjəhad afa ga zal Rom ya ti agur had Sipir ni. Slimi ga bay ni Serjəs Polus, àsəra zlam a. Awayay mici ma ge Melefit dal-dal, nahkay àzaloru ata Barnabas nday ata Sol afa gani. ⁸ Ay zal maharam ni ezirey tay, awayay ti zal Rom ni àfəki ahàr ka Yezu ba. Zal maharam nani təzalay naŋ àna ma Gres ti Elimes. ⁹ Eslini *Məsuf Njəlatani àhuriviyu ana Sol dal-dal. (Sol ti təzalay naŋ Pol daya). Məsuf Njəlatani ni àra àhuriviya ti Pol nakəŋ àmənjaləŋ ka zal maharam ni, ¹⁰ mək àhi ahkado : « Nak ti wur ge *Seteni, nak zal cuday, nak bay magosay mis, zlam sulumani dek kawayay do. Nak ti akəmbərəŋ magudar divi ga Bay geli ti ananaw ? ¹¹ Nihi nahəma, ci ma goro ya nəhuk ni lala : Melefit ara atraɓ kur àna ahar gayan, kara kəwuluf. Ekipi fat va do duk abivoru ana vad ya ti Melefit aməmbərəŋ matraɓ kur ni. » Pol àra àhia ma na nahkay ti zal maharam ni àwuluf huya tatuf, ègia akada maslaŋa ya ti naŋ a ləvəŋ bu na. Nahkay ambatvu, adəbay mis ga madafəŋa ahar a. ¹² Bay məgur had ni àra èpia ere ye ti àgravu na ti àfəki ahàr ka Yezu, adaba ma ga Pol ya àdɔmki ka Bay geli Yezu ni àbəlafəŋa dal-dal.

Ata Pol nday ata Barnabas tagray tɔwi a Antiyos ka had Pisidi

¹³ Pol akaba ndam ya ti tagrakabu tɔwi ni təcəliyu a *slalah ga yam vu, təsləka a Pafos a, tòru e Perzi ka had Pemfili. Eslini ti Zeŋ Mark àsləkafəŋa kà tay a, àŋgoru a Zeruzalem. ¹⁴ Nday nakəŋ təsləka e Perzi a, tòru a Antiyos ka had Pisidi. Vad *məpəsabana àra ènjia ti təhuriyu a ahay

ga *mahəŋgalavù Melefit vu, tənjàhad digus-gus.
¹⁵ Eslini gəđákani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni tìjəŋgey ma ya e *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni bu ni akaba ma ga ndam ndahan ya tàhəŋgaray *pakama ge Melefit ni. Tàra tìjəŋga ti tèsłərkiyu mis ka ata Pol ge məhiani ana tay ahkado : « Bəza ga məŋ geli ni, tamal pakama gekəli àbu ga məhiani ana mis maŋgasvani ni ga məvi njəda ana tay ti, dəmum. » ¹⁶ Nahkay Pol ècikaba, àdaday ahar mək àdəm : « Lekələm ndam *Izireyel ni akaba lekələm ndahan ya ti kəzləbum Melefit ni, bumu slimi. ¹⁷ Melefit ga ndam jiba geli Izireyel ni àdaba ata bəŋ ga bəŋ geli a. Ka ya ti ndam jiba geli nday ka had Ezip ni ti Melefit àgray ti tawuday, nahkay tawuda. Kələŋ gani àdafaki njəda gayəŋ, àhələba tay ka had nana àna ahar gayəŋ a. ¹⁸ Kələŋ gani ka ya ti nday təbu a huđ gili bu agray vi kru kru fad ni ti èbesia ana tay a. ¹⁹ Tòru tìnjəa ka had Kanaŋ a nahəma, Melefit àbazliaba jiba adəskəla ya ka had nani na ana tay a, mək àvi had gani ana tay. ²⁰ Zlam nday nani dək tàgravu ti agray vi diŋ diŋ fad àna kru kru zlam. Kələŋ gani àdiaba ndam magray seriya ana tay a duk àbivoru ana sarta ge Semiyel bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni. ²¹ Kələŋ gani tìhindifiŋa bay kè Melefit a, mək Melefit àdiaba Seyəl ana tay a. Seyəl ti naŋ wur ge Kis, ge dini ge Benjemen. Naŋ gani àgur tay vi kru kru fad. ²² Ay ka ya ti Melefit àwayay naŋ va do ni ti Melefit àdiaba Devit ana tay a ti mīgi bay gatay. Devit nakəŋ Melefit àgrakia sedi a, àdəm : “Nəŋgəta Devit wur ge Zese a. Bay ya ti nədəbay ni ti naŋ ; amagray ere

ye ti nu nawayay ni dek.” * ²³ Nihi ti Melefit àdaba mis nahan e kidin ga bəza huf ge Devit ba, àfəkad nan Bay mahəngay ndam Izireyel, àgray akada ga pakama gayan ya àdəm ahaslani ni. Maslanja gani nani ti Yezu. ²⁴ Wudaka Yezu àra ànjəki ke tawi gayan nahəma, Zeŋ àhi ana ndam Izireyel dek ahàr àdəm tàmbatkaba majalay ahàr gatay a ti *təbaray kwa. ²⁵ Zeŋ àra èndeverinaba tawi gayan a wudak ti àhi ana mis : “Lekulum kəhumi ana ahàr ti nu way ? Bay ya ti lekulum kəbum kəjəgum ni ti nu do. Nədəm nahəma, ka ya ti enindeverinaba tawi goro na ti bay gani amara. Nan ti nisli ga mepicehiaba ezewed ga kimaka gayan a do.”

²⁶ « Bəza ga mmawa, lekulum bəza huf ga Abraham akaba lekulum ndahan ya kəzləbum Melefit ni, pakama hini ya kicəm ni ti Melefit ahəngay mis àna nan. Melefit àhi pakama hini ti ana leli. ²⁷ Ndam Zerəzalem akaba gəđakani gatay təsar Yezu ti nan *Bay gəđakani ya amara ni ndo, tici ma ga ndam mahəngaray pakama ge Melefit ya tijəngəy kəla vad məpəsabana ni ndo daya. Nahkay tədəm təkad Yezu kwa. Təgray nahkay ti, təgra ere ye ti ndam mahəngaray pakama ge Melefit tədəm amagravu na. ²⁸ Ku tamal ndam Zerəzalem ni təngətfəŋa zlam magudarani ga makadki nan di ndo nəŋgu ni, təhi ana Pilet təkad nan. ²⁹ Təgria zlam na dek akada ga pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu na. Yezu àra àməta ti təzaya kisim gana kə təndal na, təfiyu e mindivin vu. ³⁰ Ay ti Melefit ahəngaraba nan e kisim ba, ahəngriviya sifa. ³¹ Kələn gani Yezu nakən àŋgazlivu ana ndam

* **13:22** 1 Semiyel 13.14 ; mənjay Limis 89.21.

ya tàslàka akaba naŋ e Gelili a, tòru akaba naŋ a Zeruzalem ni vad ehimeya. Nihi ti nday gani nani tagrakia sedi kè meleher ga ndam *Zude a. ³² Leli gani hini day məhi *Ma Məweni Sulumani gani ana kuli. Ere gani nani ti Melefit àhibiya pakama gana ana ata bəŋ geli a kwa ahaslana, ³³ ay nihi ti àgria ere ye ti àhibiyu ana ata bəŋ geli na ana leli bəza gatay na. Àgray ti àna mahəŋgaraba Yezu e kisim ba, akada ya àbu məbəkiani a wakita ge Limis bu ni. A limis ye cə ni bu Melefit àdəm :

“Nak ti wur goro ; kani ti nawayay ti mis tāsər nu buk.” †

³⁴ « Melefit àdəmbiya amahəŋgaraba naŋ e kisim ba ti èzi ba. Àdəmki ma nahkay hi :

“Anəgri sulum goro ana kuli akada ya nàdəm anəgri ana Devit ni.

Zlam gani nani ti *njəlatani, amandav day-day do.” ‡

³⁵ « Nahkay a məlan nahan bu a Wakita ge Melefit bu keti Devit àdəm :

“Akavay divi ti bay njəlatani gayak ni èzi e mindi-viŋ vu ba.” §

³⁶ « Devit ka sarta gayan ti àgria tɔwi ana Melefit akada ge Melefit ya àwayay na. Kələn gani Devit nakəŋ àməta, ènjikibiya ata bəŋana, kisim gayan day èzia. ³⁷ Ay Bay ya ti Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, kisim gayan ni èzi ndo. ³⁸ Bəza ga mmawa, sərurum lala : leli məhi ana kuli Melefit aməbərfaŋa zlam magudarani gekuli ni kè kuli a ti azuhva Yezu. Melefit àmbərfaŋa zlam

† 13:33 Limis 2.7. ‡ 13:34 Izayi 55.3. § 13:35 Limis 16.10.

magudarani gekuli kè kuli àna *Divi gayan ya àbu mabəkiani a wakita ge Məwiz ni bu na koksah. ³⁹ Ay azuhva tawi ge *Krist ya àgray ni ti Melefit ambərfəna zlam magudarani kà ndam ya təfəki ahàr ke Krist na dek. ⁴⁰ Nahkay ti bumvu slimi, do ni ti zlam ya ti ndam mahəngaray pakama ge Melefit tədəmkibiyu ma ni ara agrakivu ke kuli. Ma gatay ya tədəmbiyu ni ti nihi :

⁴¹ “Lekulum ndam ya kədəmum pakama ge Melefit zlam masakani ni ti mənjumki ere ye ti nara nagrai ni. Ere gani nani məgri ejep ana kuli ti kījijuma ! Anagrai ti ka ya ti lekulum kəbum àna sifa mba ni. Ere gani nani ti ku tamal maslaña àngəhadia ma gana ana kuli a nəngu ni, kəgəsumkabu do.”
* »

⁴² Pol àra àhia ma gana ana tay a, ka ya ti nday ata Barnabas təhəraya a ahay ni ba ni ti, mis ya təbu eslini ni təhi ana tay : « A vad məpəsabana nahay ya amara ni ti nguma ga məhikivu pakama àki ka ma hini ana leli keti. » ⁴³ Mis təbu tedevu ti mis ndahan kay tədəboru ata Pol nday ata Barnabas. Nday nani ti ndam Zude akaba mis ndahan ya tədəbay divi ga ndam Zude ga mazləbay Melefit ni. Nahkay ata Pol nday ata Barnabas nakəy təzlapi ana tay, təvi njəfa ana tay ti təgəskabu *sulum ge Melefit ya əgri ana tay ni, təmbərəy ba.

⁴⁴ Vad məpəsabana àra ənija nahəma, mis ga kəsa ni ahar gədəkani tàra dek ga məbi slimi ana ma ya tədəmki ka Bay geli ni. ⁴⁵ Ndam Zude ni tàra tìpia ndam ga kəsa na dek macakalavani ti təzumki bəruv ka tay, tənəkəki ke mindivi Pol akaba

* **13:41** Habakuk 1.5.

ka mähiani ana mis pakama gayan ni ti ma ga malfada. ⁴⁶ Ata Pol nday ata Barnabas tãra ticia pakama ga ndam Zude na ti anɗwaz àwər tay ndo, tãhi ana tay vay-vay ahkado : « Ahàr àdàm mähia ma ge Melefit na ana kuli ndam Zude na enjia day. Ay nihi ti lekulum kəgəsumkabu pakama gani do ni ti, lekulum lekulumeni kədəfumkia kislum ga mənɗət *sifa ya àndav day-day do ni do. Ègia nahkay ti leli mähia ma gani ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni. ⁴⁷ Mähia ana tay nahkay ti adaba Bay geli àhi ana leli nahkay hi :

“Nàfəkad kur ti akada ge ceɗgel ni ga masladi məlan ana ndam ga jiba gərgərani dek.

Nawayay ti kəhioru pakama àku ka nu ya nahəɗgay mis ni ana mis dek,

duk kè sliri ga məlan.” † »

⁴⁸ Mis ya ti nday ndam Zude do ni tãra ticia ma ga ata Pol nday ata Barnabas na ti tàmərvu, tàzləbay Melefit azuhva pakama gayan ni. Eslini nday ya ti Melefit adaba tay ga mənɗət sifa ya àndav day-day do ni na, nday dek təfəki ahàr ka Yezu.

⁴⁹ Kələn gani mis tədəmkioru pakama àki ka Bay geli, nahkay mis ga had ni dek ticia ma gana. ⁵⁰ Ay ndam Zude ni tədəmki ma magədavani ka ata Pol nday ata Barnabas, ti wál ya elimeni gatay àbu, tazləbay Melefit ni akaba gədəkani ga kəsa ni tizirey ata Pol nday ata Barnabas. Nahkay ndam ga kəsa ni tənɗəki ka məgri daliya ana ata Pol nakən, mək təgaraba tay ka had gatay na. ⁵¹ Ka ya ti ata Pol nday ata Barnabas tawayay taslaka ni ti tətukaba had ga kəsa na ka asak gatay a ga mədəfikini ana tay arana

† 13:47 Izayi 49.6.

gani gatay va do. Mək tàsləka, tòru a Ikoniyum.
⁵² Ndam Antiyos ya tadəbay divi ga Yezu ni təbu təmərɔvɔ, *Məsuf Njəlatani ɛsliva a vu vu ana tay a.

14

Ata Pol nday ata Barnabas tagray tɔwi a Ikoniyum

¹ Ata Pol nday ata Barnabas tòru tɔnjɛa a Ikoniyum a ti, təhuriyu a ahay ya ndam *Zɛde *tahəŋgalavù Melefit ni vu keti. Eslini təhi ma ge Melefit ana tay : azuhva ma gatay ni mis kay təfəkia ahàr ka Yezu a, ku ndam Zɛde ku ndam ya nday ndam Zɛde do ni daya. ² Ay ndam Zɛde ya tawayay məfəki ahàr ka Yezu do ni təhi ma magədavani ana ndam ya nday ndam Zɛde do ni ti tizirey bəza ga məŋ geli ye eslini ni. ³ Ku tamal nahkay nəŋgu ni, ata Pol nday ata Barnabas təpəsa kay a Ikoniyum a. Ka ya ti nday təbu eslini ni ti nday təbu təfəki ahàr ka Bay geli lala, nahkay təhi ma ge Melefit ana mis vay-vay, aŋgwaz àwərki tay do. Nahkay Bay geli àvi njəda ana tay ga magray zlam gərgəri kay ya ti mis tìpi day-day ndo ni. Bay geli àgray nahkay ti, àdafaki ti pakama gatay ya təhi ana mis àki ka sulum gayan ni ti jiri efedɔŋ. ⁴ Nahkay ndam ga kəsa nani tèdevu məlan cɛ : mis ndahan ga ndam Zɛde ni, mis ndahan ti ni ga ndam *asak ga Yezu ni.

⁵ Eslini ti ndam Zɛde akaba nday ya ndam Zɛde do ni akaba gədákani gatay tawayay təgri daliya ana ata Pol nday ata Barnabas, tawayay tabazl tay àna akur. ⁶ Ndam asak nakəŋ tàra ticia ma gana ti tàcuhway, tòru gwar a kəsa vu ka haɗ Likawuni.

Kɛsa nday nani ti Listir, Derbi akaba kɛsa ndahan cɛb-cɛbeni ni. ⁷ Nday nakɛŋ tɔru tɛnjɛa eslina ti tɛhi *Ma Mɛweni Sulumani ana mis.

Ata Pol nday ata Barnabas tagray tɔwi e Listir

⁸ Zal dɛra nahan ɛbu e Listir, nan manjɛhadani adaba ɛcikaba koksah, ɛsawaday day-day ndo kwa ke miwivu gayan. ⁹ A vad nahan nan ɛbu abi slimi ana ma ga Pol ya adɛm ni ti, Pol nakɛŋ ɛmɛnjalɛŋ, ɛpi ti zal dɛra ni ɛfɛkia ahɛr ka Yezu a, Yezu ahɛŋgaraba nan a tata. ¹⁰ Nahkay Pol adɛm kay kay, ɛhi ahkado : « Cikaba, kɛcik jik ɛna asak gayak ! » Zal dɛra ni ɛra ɛcia ma ga Pol na ti ɛcikaba carakum, asawaday. ¹¹ Mis dal-dalani ga kɛsa ni tɛra tɛpia ere ya Pol agray na ti tɛzlah ɛna ma hɛma ga had Likawuni, tɛdɛm ahkado : « Melefifit geli tɛslɛkabiya e melefifit ba, tɛmbavu mis, tɛhɛrkiaya ke leli a ! » ¹² Nahkay tɛzalay Barnabas Zɛs, Pol ti ni tɛzalay nan Hermes, adaba nan bay mɛhi ma ana mis.* ¹³ Ahay gɛdɛkani ge Zɛs ni ti ka ma ga kɛsa. Bay misliŋi zlam ana Zɛs ni ɛŋgɛledbiyu kokur ɛna vay-vay ga zlam, ɛhɛlbiyu ɛbɛhad tay kɛ mahay ga ahay ni ge misliŋieni ana ata Pol nday ata Barnabas nakɛŋ. Mis macakalavani ni day tawayay ti mɛgray nahkay.

¹⁴ Ndam *asak ni tɛra tɛcia ere ye ti ndam ga kɛsa ni tawayay tɛgri ana tay na ti tɛgɛzlehkaba azana ka vu gatay a kwar kwar ga mɛdɛfiki ana mis macakalavani ti tawayay ere ye ti atɛgri ana tay ni do, mɛk tɛcuhwakivoru ka tay ɛna zlahay. ¹⁵ Tɛhi

* **14:12** Zɛs ti nan bay ge melefifit ga ndam Gres. Hermes ti melefifit ya ti ahɛŋgri pakama ga Zɛs ana mis ni.

ana tay ahkado : « Ndam geli, kəgrum nahkay ti kamam ? Leli ti mis hihirikenı akada kəli ni timey ! Məra afa gekəli a ti ga məhi *Ma Məweni Sulumani ana kəli ti kəmbərənum təwi gekəli masakani akada ya kəgrum nihi ni. Mawayay ti kəhəngrumioru ahər a had ana Melefit Bay ge sifa ni. Nañ ti àgraya məlañ ya agavəla, had, dəluv gədəkana akaba zlam ya təvu a huđ gatay vu ni dek. ¹⁶ Ahaslani ti əmbrəñ mis ga had gərgərani dek ti tığray ere ye ti təwayay ni zlam gatay. ¹⁷ Ku tamal nahkay nəngu ni, aŋgazlıvu ana tay əna zlam sulumani ya agri ana tay ni : asləribiyu avər ana mis e melefit bu ni ti təngətki zlam ka vədañ əna sarta gani. Avi zlam məzumani ana tay ti təmərvu. » ¹⁸ Ku tamal ndam asak ni təhia ma ana tay a nahkay nəngu ni, wudaka təcafəña mis dal-dalani na kə misliñi zlam ana tay a ti, təgraviya daliya dal-dal.

¹⁹ Kələñ gani ndam *Zəde ya a Antiyos ya ka had Pisidi ni akaba nday ya a İkoniyum ni tərə e Listir a. Tərə tınjia ti tədəmki ma magədavani əki ka ndam asak ni, mək mis dal-dalani ni təgəskabá ma gatay na. Eslini mis nakəñ tizligi Pol əna akur ga makad nañ. Tərə tizligia nañ a nahkay ti tədəm əməta, mək təgəjahaba nañ a kəsa ni ba, təmbərbu nañ bəlah. ²⁰ Ay ka ya ti ndam mədəbay divi ga Yezu ni təcakalakıva nahəma, Pol nakəñ əcikaba, mək aŋgoru a kəsa ni vu. Hajəñ gani təsləka nday ata Barnabas a, tərə e Derbi.

Ata Pol nday ata Barnabas taŋgoru a Antiyos ka had Siri

²¹ Tərə tınjua e Derbi a ti təhi Ma Məweni Sulumani ana mis, nahkay mis kay tədəbay divi ga

Yezu. Kɛlɛŋ gani tɔslɛka, tɔŋga e Listir a. Tɔslɛka eslina ti tɔŋga a Ikoniyum a, mɛk tɔslɛka a Ikoniyum a ti tɔŋga a Antiyos ya ka hadʼ Pisidi na. ²² A kɛsa nday nani bu ni ti tɔvia njɛda ana ndam madɛbay divi ga Yezu a. Tɔhi ana tay ahkado : « Fumki ahɔr ka Yezu lala, kɛmbrɛŋum ba. » Tɔhi ana tay keti : « Tamal mawayay mɛhuriyani a *Mɛgur ge Melefit vu ti ahɔr ɔdɛm mɛcaka daliya dal-dal day kwa. » ²³ Tɔdaba gɛdɔkani e kidin ga ndam ya tɔfɛki ahɔr ka Yezu ni ba ka kɛsa ka kɛsa, mɛk ndam *asak nakɛŋ tɛgɛs ndɛra akaba tɔhɛŋgali Melefit ana tay. Eslini tɛmbrivɔ tay a ahar vu ana Bay geli, ɔdaba nday nani tɔfɛkia ahɔr a palam.

²⁴ Kɛlɛŋ gani tɔslɛkaba ka hadʼ Pisidi a, tɔru ka hadʼ Pemfili. ²⁵ Tɔru tinjɛa e Perzi a ti tɔhi ma ge Melefit ana mis, mɛk tɔslɛka, tɔru a Atali. ²⁶ Eslini ti tɛɔliyu a *slalah ga yam vu, tɔŋga a Antiyos a. A kɛsa nani bu ka ya ti tɛnjɛki ke tɔwi gatay ni ti, tɔbivɔ tay a ahar vu ana Melefit ga magray tɔwi ɔna sulum gayan. Tɔwi nani ti tindeveriŋababiya.

²⁷ Tɔra tinjia nahkay ti tɔzalakabu ndam mɛfɛki ahɔr ka Yezu ni dek, tɔŋgɛhadɔ ere ye ti tɔgray ɔna njɛda ge Melefit ni dek ana tay, tɔŋgɛhadɔ ana tay ahɛmamam Melefit ɔvi divi ana ndam ya ti nday ndam *Zɛde do ni ga mɛfɛki ahɔr ka Yezu ni daya. ²⁸ Eslini tɔnjɛhad akaba ndam mɛfɛki ahɔr ka Yezu ni agray kiyi ɔal.

15

Mekeli kɛdɔ ana ndam ya nday ndam Zɛde do ni

¹ Mis ndahan tɔslɛka ka hadʼ *Zɛde a, tɔra a Antiyos a. Tɔra tinjia ti tɛcahi zlam ana ndam mɛfɛki

ahàr ka Yezu ye eslini ni, t̃h̃i ana tay ahkado :
 « Ahàr àd̃m *t̃keli k̃d̃i ana k̃li akada ge M̃wiz
 ya àd̃m a wakita gayaŋ ni bu ni kwa. Tamal
 k̃grum akada gayaŋ ya àd̃m ni do ni ti, Melefit
 àh̃ngay k̃li do simiteni. »²⁻³ Tàra t̃d̃ma pakama
 na nahkay ti ata Pol nday ata Barnabas t̃g̃skabu
 pakama gani nani ndo simiteni. Nahkay gejewi
 g̃d̃akani àh̃raya e kid̃iŋ gatay akaba ndam ya
 t̃sl̃kabiya ka had̃ Z̃de ni ba. Eslini ndam m̃f̃ki
 ahàr ka Yezu ya a Antiyos ni t̃vi siŋgu ge divi
 ana ata Pol nday ata Barnabas akaba mis gatay
 ndahaŋ m̃k t̃sl̃roru tay a Zer̃zalem ga mihin-
 difiŋbiya ma gana k̃ ndam *asak akaba g̃d̃akana
 ye eslini na. Nahkay t̃sl̃ka. Ka ya ti t̃bu takoru
 ni ti t̃sl̃kaba ka had̃ Fenisi akaba had̃ *Sami
 a, t̃ng̃had̃i zlam ya àgravu ni ana ndam ga Yezu
 ya nday t̃bu ka had̃ nday nani ni ; t̃h̃i ana tay
 ah̃mamam ndam ya nday ndam *Z̃de do ni
 t̃f̃ki ahàr ka Yezu ni. Nday nak̃ŋ t̃ra t̃cia ma ga
 ata Pol nday ata Barnabas na ti t̃m̃rvu dal-dal.

⁴ Ata Pol nak̃ŋ t̃ru t̃j̃a a Zer̃zalem a ti, ndam
 asak ga Yezu akaba ndam ga Yezu ndahaŋ ni d̃k
 akaba g̃d̃akani gatay ni t̃g̃skabu tay. Eslini ata
 Pol nak̃ŋ t̃ng̃had̃i ere ye ti t̃gray àna nj̃da ge
 Melefit ni d̃k ana tay. ⁵ Ay ndam *Feriziyen
 ndahaŋ ya t̃f̃ki ahàr ka Yezu ni t̃bu eslini. Tàra
 t̃cia ma ga ata Pol na ti t̃cikaba, t̃d̃m ahkado :
 « Ahàr àd̃m t̃keli k̃d̃i ana ndam ya nday ndam
 Z̃de do, t̃f̃ki ahàr ka Yezu ni kwa. Ahàr àd̃m
 nday gani t̃g̃skabu *Divi ya t̃bu m̃b̃kiani a
 wakita ge M̃wiz ni bu ni daya kwa. »

⁶ Nahkay ndam asak ni akaba g̃d̃akani ni
 t̃ng̃asvu ga mazlapakiani ka ma gani nani. ⁷ Eslini

gejewi àhəraya e kidin̄ gatay ba dal-dal. Nahkay Piyer ècikaba, àhi ana mis ni ahkado : « Bəza ga mmawa, kəsəruma kwa ahaslani Melefit àdaba nu e kidin̄ gekuli ba ti n̄hi *Ma Məweni Sulumani ana nday ya nday ndam Zude do ni, ti t̄fəki ahàr ka Yezu. ⁸ Melefit ti àsəra ere ye ti àniviyu ana mis a məbərɔv vu na. Àvi *Məsuf Njəlatani àna tay akada ya àvi ana leli ni ga madafakiani àgəskabá tay a. ⁹ Ècirkaba leli ndam Zude ni akaba tay a ndo simiteni. Àbarafəŋa zlam magudarani kà tay a, t̄gia njəlatana adaba t̄fəkia ahàr ka Yezu a. ¹⁰ *Divi ge Melefit ya t̄bu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni ti zlam zləzladani. Ku ata bəŋ geli, ku leli leleni tekeđi məbesebiyu zlah-zlah. Nihi ti kəfumki ŋgasa ka tay ya ti nday ndam Zude do ni t̄adəbay divi gani kwa ti kamam ? Tamal kəgrum nahkay ti kahəŋgalum ma ge Melefit timey ! ¹¹ Leli məsəra Melefit ahəŋgay leli ti adaba məkela kudi a palam do. Ahəŋgay leli ti azuhva tɔwi ga Bay geli Yezu ya àgri ana leli àna sulum gayəŋ ni. Ahəŋgay leli ti akada ya ahəŋgay tay ni daya. »

¹² Eslini mis macakalavani ni dek te-te, t̄bi slimi ana ma ga ata Barnabas nday ata Pol ni. Ata Barnabas nakəŋ t̄əŋgəhadī tɔwi gatay ya t̄əgray e kidin̄ ga ndam ya nday ndam Zude do ni bu ni ana tay. A pakama gatay ni bu nahəma, t̄dəm Melefit àvia njəda ana tay ga magray zlam gərgərani ya mis t̄ipi dəy-dəy ndo na dal-dal. ¹³ Ka ya ti ata Barnabas nakəŋ t̄əmbərəŋa zlapay na ti Zek ècikaba, àdəm ahkado : « Bəza ga mmawa, bumi slimi ana pakama goro ni. ¹⁴ Simu àŋgəhadīa ana leli a ahəmamam kwa ahaslani Melefit àmənjaləŋ ana

ndam ya nday ndam Zude do ni ga madaba ndam gayan e kidin gatay ba daya. ¹⁵ Pakama ga Simu ya adam ni belani akaba ga ndam mahangaray *pakama ge Melefit ni, adaba a wakita gatay ni bu Melefit adam :

¹⁶ “Kelan gani ti ananga, anelamaba ahay ge Devit ya ambad na.

Anahelaba akur ga ahay ya ambad na, enedezlvaya nahan ana tay ka molan gana.

¹⁷ Nahkay mis dek atadabay nu Bay Melefit ; nday ya nday ndam Zude do, nزالay tay ge migi ndam goro ni dek atadabay nu.

Nu Bay Melefit nadam nahkay, nu ya ti nagraj ere ye ti nadam anagraj ni dek ni.

¹⁸ Zlam gani nani ti wudaka nagraya molan a ti nesera kwa ahaslana anagraj.” * »

¹⁹ Zek ahi ana tay keti : « Egia Melefit adama nahkay zla nahama, nu nadam mafumki ngasa ga magray zlam zladani ka ndam ya nday ndam Zude do, tawayay madabay divi ge Melefit ni ba.

²⁰ Ere ye ti magray ni ti, hojo mabumiki wakita ana tay, mahumi ana tay ahkado : “Kahapedum aslu ga para ba, adaba adelafan ke Melefit do ; kegrum meswehvu ba ; kahapedum aslu ga zlam ya tamerday mamerdani ni ba, katumum mimiz ba daya.” ²¹ Divi ge Melefit ya Mawiz abaki ni ti, kwa ahaslani tabu tadfiki ana mis a kesa gergarani bu dek, tijegey ma gani a ahay gergarani ga *mahangalavu Melefit bu kala vad *mapasabana lu daya. »

* **15:18** Amos 9.11-12.

Təslərikaboru wakita ana ndam ga Yezu ya nday ndam Zude do ni

²² Zek àra àdɛma ma nahkay nahɛma, ndam *asak ni, gɛdákani akaba ndam ga Yezu ndahan ye eslini ni dek tɛdɛm atɛdaba mis e kidin gatay ba, atəslərioru tay ana ndam Antiyos ni akaba ata Pol nday ata Barnabas. Nahkay tɛdaba Zude ya tɛzalay naɲ Barsabas na akaba Silas a, adaba nday cɛeni ndam ga Yezu dek ticiiki ma ana tay. ²³ Təvi wakita ana tay ga məzikabani ana ndam Antiyos ni, tɛbaki ka wakita ni nahkay hi :

« Leli bəza ga mən gekuli, leli ndam asak ga Yezu akaba gɛdákani ni məgri sa ana kuli, lekulum bəza ga mən geli, lekulum ya ti ndam *Zude do, kanjəhadum a Antiyos, ka had Siri akaba ka had Silisi ni. ²⁴ Micia mis ndahan ticik afa geli, tɔru afa gekuli. Tɔru tinjua ti tɔwisirikaba ahàr ana kuli a, təvi majalay ahàr ana kuli àna pakama gatay ya tahi ana kuli ni. Təgray nahkay ti, leli məvi divi gani ana tay ndo simiteni. ²⁵ Nahkay zla nahɛma leli dek ka ahar bəlan mədaba mis a ga məslərani afa gekuli a. Nday gani atorukaboru akaba ata Barnabas nday ata Pol. Ata Barnabas nday ata Pol ti mawayay tay dal-dal, ²⁶ təgri tɔwi ana Bay geli Yezu *Krist ; ku tamal tabazl tay azuhva tɔwi gatay ya tagray ni nəngu ni, aɲgwaz àwərki tay do. ²⁷ Ndam ya ti mədaba tay a ni ti ata Zude nday ata Silas. Nday gani atanjəhadiaba ere ye ti məbiki ana kuli ka wakita na daya. ²⁸ Pakama gani nani ti nihi : *Məsuf Njəlatani akaba leli mədɛm məfaki ŋgasa ga magray tɔwi zləzladani ndahan ke kuli do, si kəgrum zlam ya ti ahàr àdɛm leli dek magray ni kwa. Zlam gani nday hi : ²⁹ Kàhəpəɛdum aslu

ga pəra ba ; kəzumum mimiz ba ; kàhəpəđum aslu ga zlam ya təmərđay məmərđani ni ba ; kəgrum mesəwehvu ba daya. Tamal zlam nday nani dek kəgrum do nahəma, akanjəhadum àna sulumani. Məmbərki pakama geli nahkay. »

³⁰ Nahkay təsləroru nday ya ti tədaba tay a ni. Nday nakəŋ təsləka, tòru a Antiyos akaba ata Pol nday ata Barnabas. Tòru tìnjəa ti təzalakabu ndam ga Yezu ye eslini ni, təvi wakita ni ana tay. ³¹ Tàra tìjəŋga wakita na ti àməria məbərɤv ana tay a dal-dal, adaba àvikiva njəda ana tay a. ³² Ata Zəđ nday ata Silas ti nday ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit. Nahkay təhia pakama gərgərana kay ana ndam ga Yezu ye eslini na, təvi njəda ana tay ti aŋgwaz àwər tay ba. ³³ Nday nakəŋ təpəsiyu eslini gosku 6al. Kələŋ gani ndam ga Yezu ni təvi divi ana tay ga məŋgukiani ka ndam ya təslərbiyu tay ni, təhi ana tay təsləka àna sulumana. [³⁴ Ay Silas àđəm àsləka do, anjəhad a Antiyos huya.] ³⁵ Ata Pol nday ata Barnabas day tənəhad a Antiyos. Eslini nday akaba mis ndahan kay təhi *Ma Məweni Sulumani ana mis, təcahi pakama ga Bay geli ana tay daya.

Ata Pol nday ata Silas takoru ka had ndahan

³⁶ Tàra tàgra gosku 6al a Antiyos a ti Pol àhi ana Barnabas : « Məŋgoru a kəsa ya ti məhibiyu pakama ga Bay geli ana mis ye eslini ni bu ni dek, ti məmənjiyu bəza ga məŋ geli ye eslini ni akaba ti məsər manjəhad gatayani. » ³⁷ Barnabas nakəŋ àgəskabá ma ga Pol na, ay ti àđəm azəkivu Zəŋ ya təzalay Mark ni ju. ³⁸ Pol àra ècia ma na ti àhəŋgrifəŋ, àhi : « Məzəkivu naŋ ba, adaba ka ya ti leli ka had Pemfili ni ti àsləkafəŋa kè leli a, àwayay

magrakabu tɔwi akaba leli ndo. » ³⁹ Ata Pol nday ata Barnabas tìcivu àki ka ma ga mazay Mark ni ndo, nahkay nday nakəŋ tèdevu. Barnabas àzay Mark, tàcəliyu a *slalah ga yam vu, tòru e Sipir. ⁴⁰ Pol ti ni àzay Silas ; ndam ga Yezu ye eslini ni tàhəŋgalay Bay geli ti mǎgri sulum gayəŋ ana tay, mək ata Pol nday ata Silas tàsləka ⁴¹ ka haɗ Siri a, tòru gwar ka haɗ Silisi. A kəsa ya tɔnjɛa ni vu lu, Pol àvikivu njəɗa ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu eslini ni.

16

¹ Nahkay ata Pol nakəŋ tàsləka ka haɗ Silisi a, tòru e Derbi akaba e Listir. E Listir ti wur dagwa nahaŋ àbu, slimi gayəŋ Timote. Məŋani wur Zude, adəbay divi ga Yezu ; bəŋani zal Gres. ² Ndam ga Yezu ya e Listir akaba a Ikoniyum ni dek tàdəm Timote ti mis sulumani. ³ Eslini Pol awayay azay naŋ ti māsawadòru akaba tay, nahkay àzay naŋ, *èkeli kɛɗi. Pol àgri ana Timote nahkay ti azuhva ndam *Zude ye eslini ni, adaba nday dek tàsəra bəŋ ga Timote ti zal Gres. ⁴ Kələŋ gani ata Pol nakəŋ tàsləka, tòru kama. A kəsa ya tɔnjɛa ni vu lu tǎŋgəhadì ma ga ndam *asak akaba ga gəɗákani ya a Zeruzalem ya tàdəm ni ana ndam ga Yezu ye eslini ni. Tàra tǎŋgəhadia ana tay a nahkay ti tǎhi ana tay tǎgəskabá ma gana. ⁵ Nahkay ndam ya tǎfəki ahàr ka Yezu a kəsa nday nani bu ni dek tǎŋgətkivu njəɗa, kəlavad mis ndahaŋ day tǎfəki ahàr ka Yezu.

Melefit àhi ana Pol môru e Meseduwəŋ

⁶ Ata Pol nakəŋ tǎbu takoru gwar ka haɗ Azi ti, *Məsuf Njəlatani àcafəŋa tay ga moru məhi ma ge

Melefit ana mis ye eslini na. Nahkay tàslàka, tòru gwar ka haɗ Firizi akaba ka haɗ Galasi. ⁷ Tòru tinjua ka haɗ Misi a wudak ti tawayay tãhuriyu ka haɗ Bitini, ay Məsuf ga Yezu àcafaɗa tay a. ⁸ Nahkay tàslàkaba ka haɗ Misi a, tòru kà gəvay ga dəluv a Truwas. ⁹ Nday tãbu eslini ga mələvad ti kisim əzidekivu ka Pol, èpi zal Mesedəweɗ micikeni jika, àhəɗgalay naɗ, àhi : « Ru afa geli e Mesedəweɗ, kàjənaƙi leli ti ! » ¹⁰ Kələɗ ge kisim mizideni ga Pol ni ti màwaya morana e Mesedəweɗ a, adaba məsəra Melefit àzala leli ga məhi *Ma Məweni Sulumani ana ndam ga haɗ nana. ¹¹ Nahkay məcəliyu a *slalah ga yam vu a Truwas, məslàka mòru suwwa a Samotras. * Hajəɗ gani mòru a Neyapolis ; mòru mìnjua ti məhəraya a slalah ga yam ni ba, ¹² mòru e Filip. Kəsa gani nani ti kəsa gəɗakani ga haɗ Mesedəweɗ. Ndam *Rom kay tənjàhadà eslina. Mòru mìnjua ti mənjàhad vad bal.

Ere ye ti ata Pol nday ata Silas tàgray e Filip ni

¹³ A vad *məpəsabana ba ti məhəraya a kəsa ni ba, mòru gwar a zalaka bu, mədəm mədi ahàr ana mələɗ ga mahəɗgalavù Melefit eslini. Mòru mìnjua ti mədi ahàr ana wál macakalavani mək mənjàhad məzlapi ana tay. ¹⁴ Wal nahanə àbu e kidin gatay bu slimi gani Lidi. Naɗ wur Tiyatir, tawi gayaɗ məsəkumoru azana ndize-ndizeni ga sinƙu kayani, naɗ àbu azləbay Melefit daya. Ka ya ti naɗ àbu abi slimi ana ma ga Pol ya àdəm ni ti Bay geli àgray ti wal ni mîci ma gani ti mēgəskabu lala. ¹⁵ Kələɗ gani *təbaray naɗ akaba ndam ga huɗ ahay

* **16:11** Samotras ti haɗ e kidin ga yam bu.

gayanɗ dek. Tàra tàbara tay a ti wal ni àzalu leli afa gani, àhi ana leli ahkado : « Tamal kəsəruma nu nèbu nəfəki ahàr ka Bay geli eɗeɗiŋ ti dæguma, kânjəhaduma afa goro a. » Nahkay àfəki ŋgasa ke leli, mòru.

¹⁶ A vad nahanɗ mambu makoru ka melaŋ ga mahəŋgalavù Melefit ni ti, məkakabu ahàr akaba wal nahanɗ. Wal nani ti evidi ge mis ndahanɗ. Seteni àniviya a ahàr bu, àɗəfiki ere ye ti amara magravu ni. Nahkay ndam ya ti wal ni evidi gatay ni təŋgət siŋgu kay àna pakama gayanɗ ya ti àhia ana mis a, ere gani àgravu eɗeɗiŋ ni. ¹⁷ Eslini wal nakəŋ ànjəki ka madəboru leli akaba Pol e meteliŋ vu. Azlah, àɗəm : « Ndam nday hini ti təgri tɔwi ana Melefit naŋ agavəla driŋ ! Təɗəfiki ana kuli divi ya akəŋgətum sifa àna naŋ ni ! » ¹⁸ Azlah, àɗəm ma ni nahkay vad ehimeya. Kələŋ gani àwərikabá bəruv ana Pol a, nahkay Pol nakəŋ àmbatkibiyu ma ka wal ni mək àhi ana seteni ya àniviya ni ahkado : « Nəhuk àna *slimi ga Yezu *Krist, hərəya a wal hini ba ! » Eslini seteni ni àsləkiaba ana wal na huya. ¹⁹ Seteni ni àra àsləkiaba ana wal na ti, ndam ya ti wal ni evidi gatay ni təsəra wal ni aməŋgəti siŋgu ana tay va do. Nahkay təgəs ata Pol nday ata Silas, təgəjəhoru tay ka melaŋ ya mis təcakalavu ga magray seriya ni. ²⁰ Tòru tɔŋjua àna tay eslina ti təhi ana ndam magray seriya ni ahkado : « Ndam nday hini təbu tagudar kəsə geli. Nday ti ndam *Zude, ²¹ təcəhi zlam ana mis, ay ere ye ti təcəhi ana tay ni ti leli ndam *Rom àgəski məgəskabu do, məgray do simiteni. »

²² Mis dal-dalani ni tàra ticia ma na ti nday day təzumkia bəruv ka ata Pol nday ata Silas a. Es-

lini ndam magray seriya ni tëhi ana ndam slewja gatay ti tëcakwakia zlam ka ata Pol nday ata Silas a, mæk tëzläb tay àna aday. ²³ Tàra tëzläbä tay a dal-dal ti tëbiyu tay a ahay ga danḡay vu, mæk tëhi ana bay majəḡay ahay ga danḡay ni ti mēbi slimi ana tay lala. ²⁴ Bay majəḡay ahay ni àra ècia ma gatay na ti, àhəl ata Pol nday ata Silas nakəḡ, àbiyu tay a mələḡ nahanḡ vu ca-ca a huđ ga ahay ga danḡay ni vu. Eslini nanḡ nakəḡ àwəlfəḡ asak gatay dwa dwa kà damkoluk.

²⁵ A huđ ya vad nahəma, ata Pol nday ata Silas nakəḡ tahəḡgalay Melefit, tidii limis ; ndam danḡay ndahanḡ ni tëbu tëbi slimi ana zlam gatay ya tagray ni. ²⁶ Nday đek tëbu tagray nahkay ti had àdaday dal-dal, asak ga ahay ga danḡay ni àdaday daya. Eslini ti mahay ga ahay ni đek tëzläkvaba bəḡa bəḡa, zlam ya tëwəl ndam danḡay àna nanḡ ni đek tëpicheva wir wir. ²⁷ Bay majəḡay ahay ga danḡay ni àra èpidekva, èpi ti mahay ga ahay ga danḡay ni bəḡa bəḡa nahəma, àradaya maslalam gayanḡ a, awayay akad ahàr gayanḡ àna nanḡ. Àgray nahkay ti adaba àhi ana ahàr ndam danḡay ni tàcuhwa. ²⁸ Ay Pol àzlah, àhi ahkado : « Kəḡri aranḡa ana ahàr gayak ba, leli đek məbu ahalay. » ²⁹ Nanḡ nakəḡ àra ècia ma ga Pol na ti àđəm tëzibiya cəḡel a. Tàra tëzibiya cəḡel na ti àcuhwiyu ka mələḡ ya àbiyu ata Pol nday ata Silas ni. Òru ènjəa eslina ti agəḡər slaḡ-slaḡ, àbəhadī mirdim ana tay meleher ndiḡ ana had. ³⁰ Kələḡ gani àhəlaya tay a dala va, mæk àhi ana tay ahkado : « Bəbay goro ni, nāgray mam ti Melefit ahəḡay nu ni mam ? » ³¹ Nday nakəḡ tëhəḡgrifəḡ, tëhi : « Fəki ahàr gayak ka Bay geli

Yezu. Nahkay Melefit amahəŋgay kur akaba ndam ga huɗ ahay gayak. »³² Mək təhi ma ga Bay geli ana tay akaba ndam ga huɗ ahay gayan ni dek. ³³ A huɗ ga məlavad gani nani bu bay majəgay ahay ga daŋgay ni àhəl ata Pol nday ata Silas, àra àbarikia ambələk gatay ni ana tay a. Nday day tàbaray naŋ akaba ndam ga huɗ ahay gayan ni dek àna slimi ga Yezu huya. ³⁴ Kələŋ gani bay majəgay ahay ga daŋgay nakəŋ àhəliyu tay a ahay vu ga məzum zlam. Nday təbu təzum zlam ti naŋ nakəŋ àmərva dal-dal akaba ndam ga huɗ ahay gayan na dek, adaba təfəkia ahàr ke Melefit a.

³⁵ Məlan àra àsla ti ndam magray seriya ni təslərbiyu mis afa ga bay majəgay ahay ga daŋgay ni ga məhiani: « Baya mis cəeni na. » ³⁶ Bay majəgay ahay ga daŋgay ni àra ècia ma na ti, àhəŋgri ma gani ana Pol, àhi ahkado: « Ndam magray seriya ni təslərbiya mis a, tədəm nàbaya kəli a. Nihi ti hərəmiyu e mite vu, sləkuma àna sulumana. » ³⁷ Eslini Pol àhi ana ndam ya təslərbiyu tay ni ahkado: « Leli ndam Rom ti təgəs leli, tàgrafəŋa seriya kè leli àna divi gana ndo, təzləb leli kè meleher ge mis macakalavani, tàbaya leli a daŋgay ba, nihi ti tədəm məsləka akal-akal a nahkay ti, məgəskabu aw? Aha, məgəskabu do. Tamal tawayay nahkay ti nday ndayani àna ahàr gatay tàra tàbaya leli a. » ³⁸ Nahkay mis ya ti təsləroru tay ni tòru tənğəhadī ma ni ana ndam magray seriya ni. Nday nakəŋ tàra ticia ata Pol nday ata Silas nday ndam Rom ti tàgra aŋwaz a dal-dal. ³⁹ Nahkay nday nakəŋ tərəkia ka ata Pol a, təgri kam-kam ana tay, tàbaya tay a ahay ga daŋgay ni ba, mək

tàhəŋgalay tay ti tàsłəkaba a kəsà ni ba. ⁴⁰ Ata Pol nday ata Silas tàrà tàhəraya a ahay ga danɔay ni ba ni ti tòru afa ge Lidi. Eslini tàbakabu ahàr akaba ndam məfəki ahàr ka Yezu, təvi njədə ana tay, mək tàsłəkaba a kəsà ni ba.

17

Ata Pol nday ata Silas tagray tɔwi a Tesalonik

¹ Ata Pol nakəŋ tòru a Amfipolis, tàsłəka eslina tòru a Apoloni, tàrà tàsłəka eslina keti tòru a Tesalonik. A Tesalonik ti ahay ga ndam *Zude ya tahəŋgalavù Melefit ni àbu. ² Eslini Pol àhuriyu a ahay ni vu akada gayan ya agray kəla vad *məpəsabana ni. Vad məpəsabana mahkər ka mahar ka mahar àhuriya a ahay ni va, təzlapakia ka pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni ba akaba nday ye eslini na. ³ Nahkay àdəfiki ma ge Melefit ana tay, àdəm ahàr àdəm *Krist *Bay gədəkani ya amara ni məcakay daliya, məmət, mək mənɔgaba e kisim ba kwa. Àhi ana tay ahkado : « Krist Bay gədəkani ya amara ni ti nani Yezu ya nəhi ma gani ana kəli ni. »

⁴ Eslini ndam Zude bal gani təgəskabá ma ga Pol na, tìgia ndam ga ata Pol nday ata Silas a. Ndam *Gres ya təzləbay Melefit ni kay akaba wál kay bal ya ti zlam gatay təbu ni tìgia ndam ga ata Pol a daya. ⁵ Ay ndam Zude ndahan ya təgəskabu ma ga Pol ndo ni təgrafəŋa solu kà ata Pol a. Nahkay təzalakabu ndam ya təgray tɔwi do, təsawaday kwaŋa kwaŋa a kəsà bu ni, mək nday gani tàhəŋgalafəŋa ma kè mis ga kəsà na. Nahkay nday dek akaba mis ni təcakalavu, təzumki bəruv

ka ndam ga ata Pol ni, tàgudari ma ana tay, tàzlahki ka tay. Kələŋ gani tàdəboru ata Pol nday ata Silas a magam afa ga Zason, adaba tawayay təgəs tay ga magrafəŋa seriya kà tay a kè meleher ge mis macakalavani na. ⁶ Ay ti tēdi ahàr ana tay eslini ndo. Nahkay təgəs Zason akaba ndam məfəki ahàr ka Yezu ndahan, mək təhəloru tay kè meleher ga ndam magray seriya ni. Tòru tɪŋjəa àna tay a ti tēzlah, tēdəm : « Ndam ndani ti tɪwisirikaba ahàr ana mis ga duniya na dek. Nihi ti nday təbu ahalay, ⁷ Zason day àgəskabá tay a magam afa gana. Nday gani dek təgəskabu pakama ga *bay gəfakani ga ndam Rom ya àdəm ni do, tēdəm bay nahan àbu, slimi gani Yezu. » ⁸ Ma gatay ya tēdəmki ka ndam *madəbay Yezu ni ti àhəliaba ahàr ana mis macakalavani na akaba ndam magray seriya na. ⁹ Nahkay təhi ana ata Zason akaba nday ndahan ni : « Bəhadum siŋgu hayəŋ ti kəsləkuma. Amamənjay ma gani kama keti kwa ; tamal ma nahan àbi ti akəhəŋgarum siŋgu gekəli zlam gekəli. »

Ata Pol nday ata Silas tagray tɔwi e Berey

¹⁰ Məlavaf àra ègia ti ndam məfəki ahàr ka Yezu ni təhi ana ata Pol nday ata Silas : « Dəgum e Berey. » Mək ata Pol nakəŋ tàsləka, tòru eslini. Tòru tɪŋjəa eslina ti təhuriyu a ahay ga ndam *Zude ya tahəŋgalavù Melefit ni vu. ¹¹ Ndam Zude ya e Berey ni tətama nday ya a Tesalonik na àna sulumana : təgəskabá ma ge Melefit ya ata Pol təhi ana tay na àna hud bəlan. Kəlavaf tamənjaki ka Wakita ge Melefit, tawayay ti təsər ma ga ata Pol ya təhi ana tay ni ti ma ge jiri ededɪŋ aw. ¹² Nahkay mis kay e kidɪŋ gatay bu təfəkia ahàr ka Yezu a. E kidɪŋ ga

ndam ya ti nday ndam Zude do ni bu ni ti mis kay bal tɛfɛkia ahàr ka Yezu a daya. Nday ya ti tɛfɛki ahàr ni ti wál ya ti zlam gatay tɛbu ni akaba zawal ndahaŋ.

¹³ Ay ndam Zude ya a Tesalonik ni tàra tìcia Pol naŋ àbu ahi ma ge Melefit ana ndam Berey nahəma, tàra. Tàra tìnjia ti tɛdɛmki ma magɛdavani àki ka ata Pol nakəŋ, tìwisiŋkabu mis ga kəsa ni.

¹⁴ Eslini hɔya ndam ga Yezu ni tahi ana Pol : « Sləka, ndam geli tɛzoru kur e divi vu gwar ka dɛlɔv ni. » Mək tɛsləka tɛzoru naŋ, ay ti ata Silas nday ata Timote tɛnjəhad, tɛsləka ndo. ¹⁵ Nday ya ti tɛzoru Pol ni tɔru akaba naŋ a Ateŋ. Tɔru tìnjua eslina ti Pol àhi ana tay : « Kəsləkuma nihi nahəma, kara kəhumi ana ata Silas nday ata Timote tãra tìnjiki nu ahalay ke weceweceni. » Mək nday nakəŋ tɛŋga e Berey a.

Ma ga Pol ya àhi ana ndam Ateŋ ni

¹⁶ Ka ya ti Pol naŋ àbu a Ateŋ, ajəgay ata Silas nday ata Timote ni ti, àsawaday a kəsa ni bu. Naŋ àbu asawaday ti èpi ti zlam ga pəra kay tɛbu a kəsa ni bu. Ere ye ti èpi ni àzumia bəruv a dal-dal.

¹⁷ Nahkay àhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, àhi ma ana ndam *Zude akaba mis ndahaŋ ya tɛzləbay Melefit ni. Kəlavad ahi ma ana mis ya adi ahàr ana tay a dala bu ni daya. ¹⁸ Ndam ya tɛsəra zlam a kay ni tɛzlapa akaba Pol a daya. Mis nday

nani ti ndahaŋ ndam Epikiriyeŋ, * ndahaŋ ti ni ndam Sitɔwisiyeŋ. † Ka ya ti Pol àdɛmki ma àki ka ga Yezu ya àmɛt mək àŋgaba e kisim ba ni ti mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu tɛdɛm ahkado : « Maslaŋa hini azlapay asak ma ahàr gani day àbi ti, àdɛm ti mam ? » Mis ndahaŋ ti ni tɛdɛm : « Àzlapaki ke melefit ndahaŋ ya leli mɛsɛr tay do ni. » ¹⁹ Nahkay tɛzaluŋ naŋ kè meleher ga gɛdákani ge seriya gatay ; mɛlaŋ ge seriya nani ti tɛzalay Eriyɔpez. ‡

Tòru tinjɔa eslina ti tɛhi : « Mawayay mɛsɛr ma mɔwɛni ya kacahi ana mis ni. ²⁰ Pakama gayak ya kɛdɛm ni ti leli mìci dɛy-dɛy ndo, nahkay mawayay mɛsɛrkaba ere ye ti kɛdɛmki ma na lala. » ²¹ Tɛdɛm nahkay ti adaba ndam Ateŋ akaba ndam mirkwi ya tanjɛhad eslini ni dek tɛbu tɛzlapaki ka pakama ya tici dɛy-dɛy ndo ni akaba tɛbi slimɛni ana ma gani kɛlavad, tɔwi tekedɛ tɛŋgɛtfɛŋ ahar ga magrani do.

²² Nahkay Pol naŋ jika e kidiŋ gatay bu ka mɛlaŋ

* **17:18** Ndam Epikiriyeŋ ti ndam Gres ya tɛgɛskabu ma ga maslaŋa nahaŋ tɛzalay naŋ Epikir ni. Epikir ti tiwi naŋ vi 341 ka sarta ya ahaslani ni ; àdɛm zlam dek tagravu kwanja kwanja àna zlam ci6-ci6eni, Melefit àfi ahàr ana mis do ; àdɛm tamal mis tɔwayay zlam kay do, tɔwayay mis kay do ni ti tanjɛhad lala tata. † **17:18** Ndam Sitɔwisiyeŋ ti ndam Gres ya tɛgɛskabu zlam ya tɛcahi ana mis a Ateŋ gwar ke vi 300 ga sarta ya ahaslani ni. Tɛcahay ma nani ti a ahay bu ; slimɛni ga ahay ni Sitɔwi Peykili. Tɛdɛm ahàr àdɛm mis tɛgɛskabu ere ye ti Melefit awayay ni ; ku tamal tɛcakay daliya dal-dal àna naŋ nɛŋgu ni si tɛgɛskabu kwa. ‡ **17:19** Eriyɔpez ti hɛma a Ateŋ ; awayay adɛmvaba « Hɛma ge Eres » (Eres ti melefit ga ndam Gres). Ahaslani ti gɛdákani ge seriya ga Ateŋ tɛcakalavu ka hɛma nani, ay ka sarta ga Pol tɛcakalavu ti a ahay bu. Ku tamal nahkay nɛŋgu ni tɛzalay mɛlaŋ ge seriya nani Eriyɔpez. Ahar gɛdákani tagray seriya àki ka pakama ge melefit gatay.

ge Eriyapez ni, àhi ana tay ahkado : « Lekulɔm ndam Aten, nəsəra a zlam ya ti kəgrum ni bu dek kəbum kəzləbum melefɪt gərgərani kay. ²³ Ka ya ti nəbu nəsawaday a kəsa gekəli bu nahəma, nɪpia zlam gərgərani ya kədəzlamɪaya ana melefɪt nday nani na. E kidɪŋ ga zlam nday nani ya kədəzlam ni bu dek ti nədi ahər ana mələŋ *meviyekiki zlam ana melefɪt nahaŋ. Àki məbəkiani nahkay hi : “Medezliaya ana melefɪt ya məsər do na.” Ay Melefɪt ya ti kəsərɔm naŋ do, kəzləbum ni ti nədəfiki naŋ ana kəli. ²⁴ Melefɪt gani nani ti àgraya mələŋ akaba zlam ya a huɔ gani bu na dek ; naŋ Bay gədakani, agur huɔ melefɪt akaba had dek ; naŋ ànjəhadviyu a ahay ya mis tedezli ni vu do. ²⁵ Zlam ya ti àhəci naŋ ti mis təvi ni àbi, adaba Bay ya ti àvi sifa ana mis ti təsuf, àvi zlam dek ana tay ni ti naŋ. ²⁶ Melefɪt àgraya enjenjena ti mis bələŋ. Mək àgray ti bəza huɔ ga maslaŋa nani tēdevu jiba gərgərani ga mələŋ ni dek akaba àgray ti tənjàhad ka had ya àdəm tənjàhadki ni. Àfəkədvù ekwi e kidɪŋ gatay vu, àvi milmili akaba milevi ana tay daya. ²⁷ Melefɪt àgray nahkay ti, awayay ti mis tādəbay naŋ, bi atədia ahər a waw akada ge mis ya ti atam ahar, adəbay zlam a mələŋ zɪŋ-zɪŋeni bu ni. Tadəbay naŋ nahkay, ay ti Melefɪt naŋ driŋ driŋ akaba mis do, ku way way do Melefɪt naŋ àbu kə gəvay gayan. ²⁸ Nahkay zla nahəma, “Leli məbu akaba naŋ akada mis bələŋ : leli məbu, leli àna sifa akaba məbu magray tɔwi ti azuhva naŋ.”

« Ku ndam midi limis gekəli ndahaŋ day tədəm nahkay, tədəm ahkado :

“Nahkay zla ti leli day bəza huɗ gayan.”

²⁹ « Leli bəza huɗ ge Melefit nahkay ti, məhi ana ahàr Melefit ti tɔzavu akaba zlam ga pəra ya tɔgraya tay àna gru, àna evirzegena ahkay do ni àna akur ni ba, adaba zlam nday nani ti mis tɔgraya tay àna egizli gatay a ti tɔzavu akaba zlam ya tɔjalaki ahàr ga magrani ni. ³⁰ Sarta ge mis ya ti təsərkaba Melefit a ndo ni ti Melefit àjalaki ahàr do. Ay nihi ti ahi ana mis dek ku eley eley do dek tàmbatkaba majalay ahàr gatay na. ³¹ Adaba àfəkada vad ga magrafəŋa seriya àna jiri kè mis ga duniya na dek. Amagray seriya nani ti Bay ya ti Melefit adaba ni. Melefit adəfiki ana mis dek Bay nani amagray seriya ededɛŋ ti, àna gayan ya ti àhəŋgaraba nan e kisim ba ni. »

³² Mis ye eslini ni tàra ticia ma ga Pol ya adəm mis tamət mək tanɗaba e kisim ba ni ti mis ndahan e kidɛŋ gatay bu tɔyefɛŋ, mis ndahan ti ni tahi : « Èslia, aməbi slimi a vad nahan keti kwa. » ³³ Eslini Pol àsləkafəŋa kà tay a. ³⁴ Ku tamal mis ahar gəɗakani tawayay məbi slimi ana ma ga Pol va do nəŋgu ni, mis ndahan təgəskabá ma gayan ya adəm na, tɔfəkia ahàr ka Yezu a. Denis bəlan ga ndam ge seriya ge Eriyapez ni nan àkibu ka tay, wal nahan slimi gani Demeris day nan àkibu ka tay. Ndam ndahan day təkibu ka tay.

18

Pol agray tɔwi a Koreŋ

¹ Kələn gani Pol àsləka a Ateŋ a, òru a Koreŋ. ² Òru ènjəa eslina ti àdi ahàr ana zal Zude nahan, tìwibiyu nan ka haɗ Poŋ, slimi gani Ekiles. Tàsləkabiya nihi

guhwa ka had Itali a nday ata wal gayan Prisol a, adaba bay Kəlot àhi ana ndam *Zude dek tāsłəkaba a Rom a. ³ Tɔwi gatay ti magray ahay ga ambəl. Nahkay Pol ànjəhad afa gatay ga magrakabu tɔwi ka ahar bəlan akaba tay, adaba nan day tɔwi gayan akada gatay ni. ⁴ Kəla vad *məpəsabana Pol ahuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, ahi ma ana mis ye eslini ni, awayay ti ndam Zude akaba nday ya ndam Zude do ni təgəskabu ma gayan ni.

⁵ Ka ya ti ata Silas nday ata Timote tāsłəkabiya e Mesedəwen a, tɔnjikiva ka Pol a nahəma, Pol nakəŋ àmbrəŋ tɔwi nahan ni, ànjəki ka məhi ma ge Melefit ana mis kəlavad. Àhi ana ndam Zude ahkado Yezu ti nan *Krist *Bay gəɖakani ya amara ni. ⁶ Nday nakəŋ tàra ticia ma nana ti təgəskabu ndo, tɔndivi nan. Eslini ti Pol àgavfəŋa had kà azana gayan a ga məɖəfikiani ana tay àmbrəŋa tay a. Àhi ana tay ahkado : « Melefit aməgəs kəli àna seriya ti məsər gekəli ! Ahar goro amələkibu bi. Nihi ti nakoru nəhi ma ni ana nday ya ndam Zude do ni. » ⁷ Àra àhia ma ana tay a nahkay ti àsləka eslina, ɔru afa ga maslanja nahan : maslanja gani nani azləbay Melefit, slimi gayan Tisus Zəstus, ahay gayan kà gəvay ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ga ndam Zude ni. ⁸ Ay Krispus gəɖakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni təfəki ahər ka Bay geli Yezu akaba ndam ga hud ahay gayan dek. Ndam Koreŋ ndahan kay day tàra ticia ma ga Pol na ti təfəkia ahər ka Yezu a, nahkay *təbaray tay dek.

⁹ A vad nahan ga məlavad Bay geli Yezu àŋgazlivu ana Pol, àhi ahkado : « Kəgray anğwaz ba, hioru

ma goro ana mis, kàmbrəŋ ba, ¹⁰ adaba nu nəbu akaba kur. Maslaŋa àbi emisliki məgruk daliya bi, nahkay gray tawi, adaba ndam goro təbu kay a kəsa hini bu, təfəku ahər faŋ ndo. » ¹¹ Nahkay Pol ànjəhad a Koreŋ dəz àna kiyi muku, àcahi ma ge Melefit ana mis ye eslini ni dek.

¹² Ka sarta ya ti bay Galiyoŋ àgur had Eseyi ni ti, ndam Zude dek tēbedekivu ka Pol nakəŋ, təzoru naŋ kē meleher ga Galiyoŋ ka mələŋ magray seriya. ¹³ Tòru tìnjəa àna naŋ a ti təhi ana Galiyoŋ ahkado : « Maslaŋa hini acahi ana mis ti tātłəbay Melefit gərgəri akaba ga ŋgumna ya adəm ni. » ¹⁴ Tàra tədəma nahkay ti Pol awayay ahəŋgrifəŋ ana tay, ay ti Galiyoŋ àhi ana tay ahkado : « Tamal lekələm ndam Zude kədəmum maslaŋa hini àgra zlam ya àbəlay do simiteni na ahkay do ni àgudara zlam nahaŋ a dal-dal ti, akal nəbi slimi ana ma gani, akada goro ya nagra y kəlavad ni. ¹⁵ Ay nihi ti pakama ya kələgumkivu ni ti ka zlam gekəli ya kakahum ni, àkivu ke slimi ge mis akaba ke divi gekəli ya kədəbum ni. Nahkay ti nəwayay magray seriya ga zlam nday nani do. » ¹⁶ Àhi ana tay tāsłəka ka mələŋ magray seriya na. ¹⁷ Ay ndam Zude ni dek təgəs Sostəŋ gədakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni, təzłəb naŋ kà mələŋ magray seriya ni. Galiyoŋ nakəŋ àra èpia ere ye ti tagray na ti ahəŋgarfəŋ ndo.

Pol aŋgoru a Antiyos

¹⁸ Pol àpəs vadkay bal a Koreŋ. Kələŋ gani àhi ana ndam məfəki ahar ka Yezu ye eslini ni « Nasłəka, nawayay nəkoru ka had Siri. » Eslini òru e Seŋkrey.

Òru ènjɔa ti àwəskaba ahàr a, adaba àhia ana Melefit a : « Tamal kəgrua zlam ya nihindilək na ti anagray nahkay.* » Kələŋ gani təcəliyu a *slalah ga yam vu nday akaba Prisil nday ata Ekiles, tòru e Efez. ¹⁹ Tòru tìnjɔa e Efez a ti Pol àsləkafəŋa kà ata Prisil nday ata Ekiles a, àhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, təzlapay akaba ndam *Zude ye eslini ni. ²⁰ Təhi mánjəhadá akaba tay vad bal àkiva, ay Pol àwayay ndo. ²¹ Àhi ana tay : « Tamal Melefit àvua divi a ti anaŋga afa gekəli a. »

Eslini naŋ nakəŋ àsləkafəŋa kà tay a, àcəliyu a slalah ga yam vu, àsləka e Efez a, òru a Sezare. ²² Òru ènjɔa a Sezare a ti àcəloru a Zeruzalem, àgri sa ana ndam məfəki ahàr ka Yezu ye eslini ni, mək àsləka, òru a Antiyos. ²³ Òru ènjɔa a Antiyos a ti ànjəhad gosku bal. Kələŋ gani àsləka òru ka had Galasi akaba ka had Firizi, àvi njədá ana ndam madəbay divi ga Yezu ya ka had nday nani ni dek.

Apolos agray tɔwi e Efez akaba a Koreŋ

²⁴ Ka sarta gani nani zal Zude nahaŋ òru e Efez. Slimi gayan Apolos, tìwi naŋ e Eleksendri. Naŋ ti àsəra zlapay a àsabay, àsəra pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu na dal-dal daya. ²⁵ Təchahia divi ga Bay geli Yezu a, awayay divi gani nani dal-dal. Nahkay naŋ àbu àhi ma àki ka Yezu ana mis, acahi ana tay lala. Ay àsəra ge Zeŋ ya *àbaray mis na cilin, do ni ti àsər baray nahaŋ do. ²⁶ Ànjəki ka macahi zlam ana mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni bu, day aŋgwaz àwərki naŋ ka ma gani do simiteni. Ata Prisil

* **18:18** Mənjay Macalani 6.1-18.

nday ata Ekiles tàra tìcia ma gayan na ti tàzay nan, tɔdɔfikiaba divi ge Melefit àkiva lala.

²⁷ Kɛlan gani Apolos nakɛn awayay moroni ka had Eseyi. Ndam ga Yezu ya e Efez ni tɛgɛskabá ma gana, tɔdɛm àbɛlay, mɛk tɛbikioru wakita ana ndam ga Yezu ya ka had Eseyi ni, tɛhi ana tay tɛgɛskabá nan a lala. Nahkay Apolos nakɛn àslɛka, òru eslini. Òru ènjɛa ti àjɛnaki ndam ye eslini tɛfɛki ahàr ka Yezu ni, àgray tɔwi àna njɛda ge Melefit ya àvi ni. ²⁸ Àzlapay akaba ndam *Zɛde kè meleher ge mis ðek, àwɛlki tay ka pakama. Àdɔfiki ana tay vay-vay àna pakama ya a Wakita ge Melefit bu ni *Krist *Bay gɛdakani ya amara ni ti Yezu.

19

Pol agray tɔwi e Efez

¹ Ka ya ti Apolos nan a Koren ni ti Pol àslɛkaba gwar ka hɛma ya ka had Azi na, òru e Efez. Òru ènjɛa ti àdi ahàr ana mis ndahan ya tɔdɔbay divi ga Yezu ni, ² àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti kɛfumki ahàr ka Yezu ni ti Melefit àvia Mɛsuf Njɛlatana ana kɛli a waw ? » Nday nakɛn tɛhɛngrifɛn, tɛhi ahkado : « *Mɛsuf Njɛlatani ti ðay-ðay mìci tàcalfɛn ndo. » ³ Eslini Pol àhi ana tay : « Ay nahkay ti *baray ya tɛbaray kɛli ni ti baray weley ? » Tɛhi : « Tɛbaray leli ti akada ge Zɛn ya abaray mis ahaslani ni. » ⁴ Pol àhi ana tay : « Zɛn àbaray ti mis ya tɛgɛskabá mɛmbatkaba majalay ahàr gatay a ni. Àhi ana ndam *Izireyel : “Maslanɛ nahan àbu amara, ahàr àdɛm kɛfumki ahàr.” Maslanɛ nani ya Zɛn àdɛmki ma ni ti nan Yezu. » ⁵ Nday nakɛn

tàra tìcia ma ga Pol na ti tэгәskabá, mæk tàbaray tay àna *slimi ga Yezu. ⁶ Eslini Pol àbәki *ahar ka tay. Àra àbәkia ahar ka tay a ti Melefit àvi Mәsuf Njәlatani ana tay : nahkay tәzlapay àna ma hәma ya nday ndayani tәsәr do ni, tәhәngri ma ge Melefit ana mis daya. ⁷ Mis ya tàbaray tay ni dеkeni tagray kru mahar cɛ.

⁸ Ka sarta nani agray kiyi mahkәr Pol àhuriyu kәlavad a ahay ga *mahәngalavù Melefit vu. Eslini àhi ma ana mis, àgraki aᅅwaz do. Àdәmki ma ka *Mәgur ge Melefit àna njәda, awayay ti mis tэгәskabu. ⁹ Ay ti mis ndahan kay e kidiᅅ gatay bu tawayay mici ma ni do simiteni, tәfәki ahàr ka Yezu ndo, tәdәmki ma magәdavani àki ke divi gayan kә meleher ge mis macakalavani daya. Nahkay Pol àslәkafәᅅa kà tay a, àhәlkiba ndam madәbay divi ga Yezu na àkiba ka tay a. Ahay ge lekwel ga zal nahan àbu, slimi gayan Tirenәs : eslini ndam ga Yezu nakәᅅ tәhuriyu kәlavad a ahay ni vu, Pol àcahi zlam ana tay. ¹⁰ Àcahi zlam ana mis eslini vi cɛ, nahkay mis ga had Azi ni dеk, ndam *Zɛde akaba nday ya ndam Zɛde do ni, tìcia ma ga Bay geli Yezu a.

Bәza ga Seva akaba ndam maharam ndahan

¹¹ Eslini Pol àgray zlam gәrgәri kay àna njәda ge Melefit, ku ndam ga Yezu tekedì tìpi day-day ndo.

¹² Nahkay mis tәhәl endɛwi akaba azana ndahan ya Pol ènjifiᅅa ni, tòru tәfәki ka ndam ga armәwәr. Ndam ya ti tìnjifiᅅa àna zlam nday nani ka tay a ni tәᅅgaba, ndahan seteni tәslәkiaba ana tay a.

¹³ Ndam *Zɛde ndahan tәbu tәsawaday ka kәsa ka kәsa, tәgariaba seteni ana mis a. Nday day tawayay

tagariaba seteni ana mis àna slimi ga Bay geli Yezu a, nahkay ku way way do àhi ana ata seteni ni ahkado : « Nèhi ana kàli, slækumiaba ana maslaṅa hini àna *slimi ga Yezu ya Pol adámki ma na. »

14 Ndam Zude ndahanṅ tǎbu nday adǎskǎla, slimi ga bǎṅ gatay Seva, naṅ gǎḍakani ga ndam *maṅgalabakabu mis akaba Melefit. Nday day tǎbu tǎhi ma ana seteni nahkay. 15 A vad nahāṅ tawayay tagariaba seteni ana mis a. Tàra tǎhia ma na ana seteni na ti seteni ni àhāṅgrifāṅ ana tay, àḍám ahkado : « Yezu ti nǎsǎra naṅ a ; Pol ti nǎcia slimi gayāṅ a ; ay lekǎlum ti ndamam ? » 16 Seteni ni àra àḍéma ma na nahkay ti maslaṅa nani ya seteni àniviyu ni àkadvu akaba tay, àtama tay a ḍek àna njǎḍa. Nday nakāṅ ḍek tǎhǎraya a ahay ba, tǎcuhway, vu gatay ḍek ambǎlak, azana day àki ka tay ka vu bi. 17 Ndam Efez ḍek, ndam Zude akaba ndam ya ti nday ndam Zude do ni, tǎcia ere ye ti àgravu na. Tǎgra aṅgwaz a dal-dal ; tǎzlǎbay Bay geli Yezu, tǎḍám naṅ gǎḍakani. 18 Mis ya tǎfǎkia ahàr ka Yezu a ni ti tǎra kay, tǎḍafaya zlam ya tǎgudar na vay-vay. 19 Ndam ya tǎgray maharam ahaslani ni tǎhǎlbiyu wakita ga maharam gatay ni, tèviyekaba kè meleher ge mis a ḍek. Tǎcal siṅgu ga wakita nday nani grusu dǎbu kru kru zlam. 20 Nahkay Bay geli àḍafaki njǎḍa gayāṅ ; pakama gayāṅ akoru kama kama, kǎlavad mis ndahanṅ tǎgǎskabu.

21 Kǎlāṅ ga zlam nday nani ti Pol àḍám : « Nakoru ka haḍ Mesedǎweṅ akaba ka haḍ Eseyi, anaslǎka eslina ti nakoru a Zerǎzalem. Anaslǎka a Zerǎzalem a ti ahàr àhu nǎru a Rom. » 22 Àra àḍéma nahkay ti àslǎroru ndam gayāṅ cǎ, ata Timote

nday ata Erest, ka had Mesedawen. Nan nanani ti ni anjehadkivu gosku bal ka had Azi.

Ndam Efez tazumki bəruv ka ndam ga Yezu

²³ Ka sarta gani nani ti zlam magədavani zlazladani àgrava e Efez azuhva divi ga Yezu a. ²⁴ Zal nahan àbu, slimi gani Demetriyus, tawi gayan ga magray zlam sulumani àna gru. Ahar gəđakani agraya mazavu ga ahay gəđakani ge Ertemis * na ci6-cibena. Ndam ya təgri tawi ni təngət sinġu kay àna nan. ²⁵ Demetriyus nakəŋ àcakilakabu tay akaba ndam ya tagray tawi akada gayan ni, mək àhi ana tay ahkado : « Zləbəba goro ni, kəsəruma mənġətum zlam ti àna tawi geli hini ya magray ni. ²⁶ Ay nihi ti kipurama akaba kicuma ere ye ti Pol àgray na. Àhi ana mis ahkado zlam geli ya magraya tay àna ahar geli gelena ni ti melefīt do. Ma gayan ya ti adəm ni ti mis kay təgəskabá. Təgəskabu ma gayan ni ti mis ya ahalay e Efez ni cilin do, mis ya ka had Azi ni ndahan day təgəskabá. ²⁷ Mis təbu tici ma gayan ni ti atədəm tawi geli ya magray ni àbəlay do. Atədəm ahay gəđakani ge melefīt geli Ertemis gəđakani ni day zlam masakani. Ertemis melefīt geli gani ti ndam ga had Azi akaba mis ga duniya dek təhəngrioru ahər a had, ay nihi ti atədəm nan day zlam masakani. »

²⁸ Demetriyus nakəŋ àra adəma ma na nahkay ti mis ya təbi slimi ni təzuma bəruv a dal-dal, təzlah,

* **19:24** Ertemis ti melefīt walani ga ndam Gres ; tədəm nan melefīt ge kiyi akaba ga waray. Ahay gayan gəđakani ti e Efez ; ahay nani ti gəđakani, sulumani dal-dal ; mis tədəm ahay nani bilin ga zlam adəskəlani ya təgri ejep ana mis a duniya bu dek ni.

tàdàm : « Ertemis mefeit ga ndam Efez ni ti nan gəđakani. » ²⁹ Mis ga kəsa ni đek tàra ticia ma na ti tğray tuwər. Nahkay tòru tğəs ata Gayus nday ata Aristark, nday ndam Mesedəwen, adaba nday gani təsawadəkabu akaba Pol. Tàra tğəsa tay a ti tğəloru tay ke weceweceni ka məlan gətay ya təcakalavu tamənjələŋ kè givi ni. † ³⁰ Eslini Pol awayay ahurkiviyu ke mis macakalavani ni, ay ti ndam madəbay divi ga Yezu ni təcəfəŋa nan a. ³¹ Zləbəba gayan ndahan təbu, nday ndam ga ŋgumna ga had Azi. Nday day təslərkiuru mis ti tğhi ahkado kam-kam òru ka məlan ge givi ni ba. ³² Mis ni tğra təcakalava nahəma, ma gətay àrakaboru ndo ; ku way way do azlah, adəm ma gayan tera. Nahkay mis kay e kidiŋ gətay bu ŋgay təcakalakivu kamam ti təsər do simiteni. ³³ Eslini zal nahan àvu, slimi gani Eleksender. Ndam *Zude ndahan e kidiŋ ge mis macakalavani ni bu tğhiaba ma gana, tğhi mòru mədəmaya ma na kè meleher ge mis na đek. Eleksender nakəŋ àra ècika kè meleher ge mis na ti àdadı ahar ana tay, awayay azlapay. ³⁴ Ay tğra təsəra nan zal Zude nahəma təzlah, təpəski ka zlahay ni agray njemdi cə, tğdəm ahkado : « Ertemis mefeit ga ndam Efez ni ti nan gəđakani ! Ertemis mefeit ga ndam Efez ni ti nan gəđakani ! »

³⁵ Kələŋ gani bay məhəŋgri pakama ga ŋgumna ana ndam ga kəsa ni àhi ana mis macakalavani ni tğlakakaba, mək mis nakəŋ tğlakakabá edediŋ a. Tğra tğlakakabá ti àhi ana tay ahkado : « Lekulum ndam Efez ni, mis ga duniya ni đek təsəra Efez

† 19:29 Məlan ga mamənjələŋ ke givi e Efez ti gəđakani. Azum mis agray 26.000.

ti məlaŋ *njəlatani ga ahay ge Ertemis melefıt geli gəđakani ni. Mazavu ge Ertemis nakəŋ ya əsləkabiya e melefıt ba ni ti mis dek təsəra naŋ day a huđ ga ahay gani bu. ³⁶ Maslaŋa ya adəm ma gani nani ma ga malfada ni ti way ? Nahkay ti jalum ahər lala, lakumkaba, kəgudarum ma ba. ³⁷ Mis nday ndani ya kəhəlumbiyu tay ahalay ni ti təhələbabiya zlam akal a ahay ge melefıt geli ni ba ndo. Tındivi melefıt geli gani ndo daya. ³⁸ Ay tamal ti ata Demetriyus akaba ndam ya tagrakabu təwi ni tawayay mabəhadki mirdim ka maslaŋa nahəma, məlaŋ ge seriya əbu : tōru təbəhadki ka tay eslini afa ga ndam magray seriya ni. ³⁹ Ay tamal ti zlam nahaŋ əbu kawayum ki-hındum nahəma, ka fat ya ti gəđakani atəcakalava ni ti akədəgum əna ma gani afa gatay kwa. ⁴⁰ Geli ya ti məcakalavu kani ni ti ndam *Rom atəhi ana leli kəcakalumvu ti kawayum kakadumfəŋva kə ŋgumna tək, kəcakalumvu ti əki ka mam ? Ay ti aməŋgət ma ga məhəŋgrifəŋani ana tay ti təgəsiki ana leli do. » ⁴¹ Bay məhəŋgri pakama ga ŋgumna ana mis nakəŋ əra adəma ma na nahkay ti, əhi ana mis macakalavani ni ku way way do məsləka, mōru a magam.

20

Pol akoru e Mesedəweŋ akaba e Gres

¹ Ndam ga kəsa ni təra təmbrəŋa magray tuwər a nahəma, Pol əzalakabu ndam madəbay divi ga Yezu ni, əhi ana tay təza njəda. Əra əhia ma ana tay a nahkay ti əgri sa ana tay mək əsləka, òru e Mesedəweŋ. ² Òru ènjma eslina ti əsawaday

àni njéda ana ndam mǎfǎki ahàr ka Yezu ni àna ma gǎrgǎrani kay ya àhi ana tay ni. Kǎlǎn gani àslǎka, òru e Gres, ³ ànjǎhad kiyi mahkǎr. Ka ya ti awayay acǎliyu a *slalah ga yam vu akoru ka had Siri ni ti, ècia ndam *Zǎde tǎzlapakia ga mǎgri zlam magǎdavana. Nahkay nañ nakǎn àngoru gwar e Mesedǎwen zlam gayañ. ⁴ Ndam ya tǎsawadǎkaboru akaba nañ ni ti ata : Sopatros wur ge Pirus ga kǎsa Berey ; Aristark, Sikǎndus nday ga kǎsa Tesalonik ; Gayus ga kǎsa Derbi ; Timote ; ata Tisik nday ata Trofim ga kǎsa ya ka had Azi ni. ⁵ Nday nakǎn tǎslǎka tòru kama, tòru tǎjǎgay leli a Truwas. ⁶ Leli ti ni kǎlǎn ga wumǎri ya tǎzumvù dipen *miwisiñeni do ni mǎslǎka e Filip a, mòru mǎcǎliyu a slalah ga yam vu ga moru minjiki tay a Truwas. Mǎgray vad zlam ka ahàr divi, day ti mòru mìnjiki tay. Eslini magray gosku sekw.

Pol ahi ma ge Melefit ana mis a Truwas

⁷ Mǎra mǎngasva ga mǎzum dǎf ge Melefit a ka ahar bǎlǎn mǎlakarawa ka fat ga sǎvdi fat àdiya a ahay va nahǎma, Pol àhi ma ge Melefit ana mis mǎngasvani ni. Adǎba àsǎra mǎlǎn amasla ti ara aslǎka nahǎma, àhi ma ni ana mis ni duk àbiviyu ana hud mǎlavad. ⁸ Cenǎgel tǎbu kay a ahay ya ti leli mǎngasvu ni vu. Ahay gani nani ti ka ahàr ga ahay ndahan. ⁹ Eslini wur dagwa nahañ slimigani Ewtis nañ àbu manjǎhadani digǎsa a moftotur bu ni ti ènjia dǎwir a dǎn. Ka sarta gani nani ti Pol nañ àbu azlapay kekilenǎ. Wur dagwa nakǎn nañ àbu enji dǎwir nahkay ti àdǎbiyu kwa ka ahàr ga ahay ya mahkǎr ya leli mǎvu ni bu, àdaya ka had a. Nahkay tǎra tǎzefteba nañ a ti nañ mǎmǎtani

àndava. ¹⁰ Ay Pol àhəraya a ga haɗa, àdəkiyu ka wur dagwa nakəŋ mək àzay naŋ a ahar vu. Àra àza naŋ a nahəma àhi ana mis ni ahkado : « Àhəli ahàr ana kəli ba, àmət ndo. »

¹¹ Kələŋ gani Pol nakəŋ àcəloru a ahay ni vu zlam gayəŋ. Òru ènjɔa ti àzay *dipen, èsekaba mək àzum. Àra àzuma dipen na nahəma, àcahi zlam ana mis ni keti hundum məlaŋ pay. Məlaŋ ni àra àcada ti naŋ nakəŋ àsləka. ¹² Wur dagwa ni ti ni təzoru naŋ a magam, àmət ndo naŋ lala zlam gayəŋ. Nahkay mis ni dek tàməra dal-dal.

Pol asləka a Truwas a, akoru e Milet

¹³ Məlaŋ àra àsla ti leli məcəliyu a *slalah ga yam vu ga moru məzəvù Pol a Asos. Nahkay leli nakəŋ məsləka, mòru mìnjiyu enji gayəŋ. Naŋ ti ni àzay divi ga asak, àdəm amoru mazay naŋ eslini kwa. ¹⁴ Pol nakəŋ òru ènjikia leli a Asos a nahəma, məzəvù naŋ a slalah ga yam ni vu mək mòru e Mitileŋ. ¹⁵ Mòru mìnɔa ti hajəŋ gani məsləka, mòru a Siyu. Hajəŋ nahaŋ gani məsləka mòru a Samos. Hajəŋ tegɔni gani day kwa ti mìnjiyu e Milet. ¹⁶ Mìcik e Efez ndo, adaba Pol àwayay mijin sarta gayəŋ eslini ka haɗ Azi do. Naŋ àwacavu ga moroni a Zeruzalem, awayay ti ahàr àdəm wudaka tagray wuməri ge *Pənɔtikwet ni ti ènjɔa.

Ma ga Pol ya àhi ana gəɗákani ga ndam Efez ni

¹⁷ Nday təbu e Milet nahkay ti Pol nakəŋ àsləroru mis e Efez ga mazalabiyu gəɗákani ga ndam məfəki ahàr ka Yezu ye eslini ni. ¹⁸ Gəɗákani nakəŋ tàra tɔnjia ti Pol àhi ana tay ahkado : « Kwa ka fat goro ya ti nàra a Azi a àbivaya ana vad ya kana ni ti,

kəsəruma ahəmamam mənɔhadkabu akaba kɔli na akaba ere ye ti nàgra na. ¹⁹ Kəsəruma tɔwi ya ti nəgri ana Bay geli na ; a hud ge tɔwi gani nani bu ni ti nàzay ahàr goro akada ge mis gədakani ndo ; ku tamal nahkay nənɔgu ni mis təzumua bəruv a akaba təgrua daliya adaba ndam *Zude təgraku mbada-mbada palam. ²⁰ Kəsəruma daya nimbiriŋ zlam ya ti àbəlay ajənaki kɔli ni ana kɔli ndo. Zlam ni dek nəhia ana kɔli a, nəcahia ana kɔli kə meleher ge mis a vay-vay. A magam gekɔli day nəhia zlam na dek ana kɔli a, nəcahia ana kɔli a daya. ²¹ Ma goro ya nədəm ni ti nəhi ana ndam Zude akaba ana nday ya ndam Zude do ni àna njəda goro dek tàmbatkaba majalay ahàr gatay a, təgəskabu ma ge Melefit, təfəki ahàr ka Bay geli Yezu.

²² « Ay nihi ti nakoru a Zeruzalem akada ga Məsuf *Njəlatani ya àhu “Ru” kwa ni. Ere ye ti amagrakuvu eslini ni ti nəsər do. ²³ Ay ti ere ye ti nəsər nahəma nihi : a kəsa ya nakoru ni vu dek ti *Məsuf Njəlatani àhu ma, àdəm atəfiyu nu a danɔay vu, atəgru daliya. ²⁴ Ay a majalay ahàr goro bu nahəma, ku tamal nəbu àna sifa, ku nəmət nənɔgu ni arəɔa gani goro do. Ere ya nawayay ni ti, nawayay nindeveriŋaba tɔwi ga Bay geli Yezu ya àhu gray ni ciliŋ. Tɔwi gayaŋ gani ti ga məhi *Ma Məweni Sulumani àki ka *sulum ge Melefit ana mis.

²⁵ « Nəpəsa e kidiŋ gekɔli ba dek, nəhia ma àki ka *Məgur ge Melefit ana kɔli a. Ay nihi nəsəra ekipəmkiyu wur ge eri goro va do. ²⁶ Adaba zlam gani nani nəhi ma ana kɔli kani : Tamal maslaŋa e kidiŋ gekɔli bu èjja ti ahar goro àkibu bi. ²⁷ Nədəm nahkay ti adaba nədəfikiaba ere ye ti Mel-

efit awayay agray na ðek ana kɔli a, day nɔmbirifin araŋa ana kɔli ndo. ²⁸ Nahkay ti bumi slimi ana ahàr gekɔli, bumi slimi ahar gəðakani ti ana mis ndahaŋ ya ti Məsuf Njəlatani àbəhadıvu tay ana kɔli a ahar vu ni akada ge mis ya təbi slimi ana zlam ga gənwaw ni. Wur ge Melefit àmət ti azuhva mis nday nani. Nahkay ti bumi slimi ana tay lala. ²⁹ Nəsəra ka ya ti anasləka afa gekɔli a ni ti mis ndahaŋ atara təhurkiviyu ke kɔli akada ga kərá gili ya təhurkiviyu ka zlam ga gənwaw ni. Nahkay ti nday gani nani ti atəgrikaba ahàr ana mis na kway-kwayay. ³⁰ Ku e kidin gekɔli gekɔleni bu day mis ndahaŋ atasəkad malfada, tawayay ti ndam məfəki ahàr ka Yezu ni tādəbay tay. ³¹ Nahkay ti bumvu slimi, dəgəzlumki ahàr ka zlam ya nəcahi ana ku way way do gekɔli vi mahkər məlafat akaba məlavaf ni. Ka ya ti nəcahi zlam nday nani ana kɔli ni ti yam tuway goro àdəgaya daya.

³² « Ay nihi ti nəmbrivù kɔli a ahar vu ana Melefit. Naŋ gani aməgri sulum gayaŋ ana kɔli akada ya àdəm aməgri ana kɔli ni. Naŋ ti esliki məvi njəda ana kɔli ti kəfumki ahàr ka Yezu àtam ya ti kəfumki ahàr nihi ni. Esliki məvi zlam sulumani ana kɔli akada ya aməvi ana ndam gayaŋ ðek ni. ³³ Nu ti ku sinju, ku gru, ku azana ga maslaŋa ègə eri ndo : ³⁴ lekɔlum day kəsəruma, nu ti nəgray tɔwi àna ahar goro goroani day kwa ti nəngəti zlam ana huð goro akaba ana ndam goro ya masawaday akaba tay ni. ³⁵ Nu nahəma, a huð ga zlam ya nəgray ni bu ðek ti nədəfikia ana kɔli a, ahàr àdəm si kəgrum tɔwi kwa, nahkay ti kəngətum zlam ga məjənaki ndam talaga àna naŋ. Bay geli Yezu àdəm àna ahàr gayaŋ ahkado : “Kəvi zlam ana mis ti

amər kur àtama ya mis avuk na.” Ma hini ya àdəm ni ti jalumki ahàr lala. »

³⁶ Pol àra àdəma ma hina nahkay nahəma, àbəhad mirdim grik akaba tay, àhəngalay Melefit. ³⁷ Eslini nday dek tìtəwi, tàdəgakiyu ka Pol nakəŋ cip cip ga məgri sa. ³⁸ Bəruv àwər tay ti ahar gəđakani azuhva àhi ana tay ahkado : « Ekipəmkiyu wur ge eri goro va do » ni palam. Tàra təgria sa ti təzoru naŋ e divi vu bəđak ka məlan ga *slalah ga yam ya akoru acəlviyu ni.

21

Pol akoru a Zeruzalem

¹ Ka ya ti məcəliya a *slalah ga yam va, mèdeva akaba tay a nahəma, mòru suwwa a Kos. Màra məsləka eslina ti hajəŋ gani mìnja a Rot a. Kələŋ gani məsləka eslina, mòru a Patara. ² Eslini mədi ahàr ana slalah ga yam ga moroni e Fenisi, məcəlviyu mək məsləka. ³ Màra mìnja e kidiŋ ga dəluy ni ba nahəma, məcòru Sipir gwar ka ahar ga gəjar geli, mòru suwwa ka had Siri. Màra mìnja eslina ti məcik e Tir ka məlan ga slalah ga yam ya ticik ti mis təhəlaba zlam a ni. ⁴ Eslini mədi ahàr ana ndam madəbay divi ga Yezu ni, mənjàhad gosku sekw akaba tay. Nday nakəŋ *Məsuf Njəlatani àdəfikia ere ye ti amagrakivu ka Pol a Zeruzalem na ana tay a, nahkay təhi ana Pol : « Kòru ba. » ⁵ Màra məzuma gosku sekweni na akaba tay a ti məhi ana tay leli məsləka, nahkay nday dek akaba wəl gatay akaba bəza gatay təzoru leli e divi bu, məsləkaba a kəsa ni ba, màra mìnja kə gəvay ga dəluy a ti məbəhad mirdim, məhəngalay Melefit. ⁶ Mara medevu akaba tay wuđak nahəma, məgravu

sa akaba tay. Kələŋ gani leli məcəlviyu a slalah ga yam vu, nday ti ni təsləka, təŋgoru a magam gatay.

⁷ Leli nakəŋ məsləka e Tir a ti mōru a Petle-mayus. Eslini mōru mədi ahār ana ndam məfəki ahār ka Yezu, məgri sa ana tay, mənjuhəf akaba tay ruk mək mändəhadbu. ⁸ Mələŋ əra əsla ti mōru a Sezare afa ge Filip bay macahi ma ge Melefit ana mis ni, mək mənjuhəf eslini. Ka ya ti tədaba mis a adəskəlana a Zeruzalem a ni ti naŋ əkibu ka tay. ⁹ Bəza dahalay gayəŋ təbu faf, təsər zawal do, təbu təhəŋgri pakama ge Melefit ya awayay ahi ana mis ni ana mis. ¹⁰ Leli məbu eslini vad ehimeya nahəma, zal nahaŋ slimi gani Agabus əsləkabiya e Zude a, ədi ahār ana leli. Naŋ gani ti bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit. ¹¹ Əra ənjia ti əzay maslpara ga Pol mək əwəlkabu asak akaba ahar gayəŋ əna naŋ. Nahkay əfəm : « Ere ye ti Məsuf Njəlatani əfəm ni nihi : “Bay ga maslpara hini ti ndam *Zude atoru təwəl naŋ a Zeruzalem akada goro hini ya nəwəlkabu asak akaba ahar ni. Atəgria nahkay ti atəvi naŋ ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni.” » ¹² Leli nakəŋ məra micia ma gayəŋ na nahkay ti, leli akaba bəza ga məŋ geli ya eslini a Sezare ni məhəŋgalay Pol, məhi : « Kam-kam kōru a Zeruzalem ni ba ti. » ¹³ Ay ti Pol əhi ana leli ahkado : « Kitəwəm ti kamam ? Kawayum kəbumuvù aŋgwaz ti kamam ? Nu ti ku takoru takaf nu a Zeruzalem azuhva Bay geli Yezu tekef araŋa gani goro do. Tamal ti takoru təwəl nu cilin ti ma gani goro mam ; nəgray aŋgwaz do, nəgəskabu nahkay. » ¹⁴ Misliki mekelikaba ma gayəŋ na ndo ni ti məmbrəŋ naŋ, məfəm ere ye ti Bay geli Yezu

awayay ni mâgravu cilin.

¹⁵ Mâra mæpæsa eslina vad a bal nahæma, mâslamalavu mæk mòru a Zeruzalem. ¹⁶ Ka ya ti mòru ni ti, akaba ndam Sezare ya tadabay divi ga Yezu ni. Mòru mìnjua ti tàzoru leli afa ga zal Sibir nahañ slimi gani Mønason ka melañ ya ti makoru manjehad ni. Nañ gani ti àfækia ahàr ka Yezu a àpæsa.

Pol akoru afa ge Zek

¹⁷ Leli nakəñ mòru mìnjua a Zeruzalem a ti bæza ga məñ geli ye eslini ni tægəskabu leli àna məmərani. ¹⁸ Hajəñ gani ti mòru akaba Pol afa ge Zek. Mòru mìnjua ti mædi ahàr ana gədəkani ga ndam mæfæki ahàr ka Yezu ni dek macakalavani eslini. ¹⁹ Pol àgri sa ana tay mæk àngəhad tawi gayan, àngəhadì zlam ya ti Melefit àgray e kidin ga ndam ya ti nday ndam *Zude do ni bu ni dek ana tay. ²⁰ Tàra ticia ma gayan na ti tàzabay Melefit, mæk tæhi ahkado : « Kici ndo waw wur ga məñ geli ni ? E kidin ga ndam Zude bu ni ti ndam ya tæfæki ahàr ka Yezu ni ti tagray dæbu ehimeya. Nday dek tægəskabá *Divi ge Melefit ya àbu mæbækiani a wakita ge Mæwiz ni ba lala. ²¹ Ticia nak kəbu kəhi ma ana ndam Zude ya tæbu tanjehad e kidin ga ndam ya nday ndam Zude do ni bu ni, kəhi ana tay tæmbrəñ Divi ge Melefit gani nani, *tækeli kædi ana bæza gatay va ba akaba tàdabay manjehad ya ahaslani ga ndam Zude ya tadabay ni va ba ferera. ²² Ay nihi ti magray ahəmamam ? Tara tici nak kəbu ahalay ni. ²³ Nihi nahæma, gray ere ye ti mæhuk ni : mis tæbu fad ahalay, tæhi ana Melefit : “Tamal kəgria zlam ya mihindilæk na ana leli a ti

məwəskaba ahàr a.” * 24 Ka ya ti takoru tagray zlam ge migi *njəlatani ni ti dəgum akaba tay. Singu gatay ya ahàr àdəm təpəl ni ti pəlkiya ka tay a : nahkay ti etisliki məwəskaba ahàr a. Kàgra nahkay ti ma ya mis tədəmkuk ni ti, mis dek atəsər ma gatay ni ma ga malfadà. Atəsər nak nakani kəmbərəŋ Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Mɔwiz ni bu ni ndo, kəbu kadəbay àna divi gani lala. 25 Ay nday ndahaŋ ya nday ndam Zude do təfəki ahàr ka Yezu ni ti məbikiyoa wakita ana tay a àndava. Ere ye ti mazlapaki ni, məhi ana tay ahkado : “Kàhəpədum aslu ga pəra ba, kəzumum mimiz ba, kàhəpədum aslu ga zlam ya təmərday məmərđani ni ba, kəgrum mesəwehvu ba daya.” »

26 Nahkay hajəŋ gani Pol nakəŋ təsləka akaba mis fadani na, təgray zlam gatay ge migi njəlatani. Kələŋ gani Pol nakəŋ àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Àhi ana ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ahkado : « Amagra vad adəskəla ti migi njəlatani, nahkay ti ku way way do geli amanğa ga məvi sədaga ana Melefit a. »

Təgəs Pol

27-28 Vad adəskəlani ara andav wudak nahəma, ndam *Zude ga had Azi ni tipa Pol a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu. Tàra tipa naŋ a ti tədəmki ma magədavani, təzlahki, tədəm : « Ndam *Izireyel, dəgumkiva ke leli a. Zal ya ti adəmki ma magədavani ka ndam Izireyel, adəmki ma magədavani ke *Divi ge Melefit ya Mɔwiz àbəki ni akaba adəmki ma magədavani ka ahay gəđakani

* 21:23 Mənjay Macalani 6.1-18 ; Tɔwi 18.18.

ge Melefit ni naŋ hi. Naŋ ti ku eley eley do ðek ahi ma gayan ni ana mis ðek. Nday ya ti nday ndam Zude do ni tekeɗi àvia divi ana tay a, tɔbu tɔhuriyu a ahay gɔɗakani *njɔlatani ge Melefit ni vu. Nahkay àgudarkabá ahay na ! » Ndam Zude ga haɗ Azi ni tàra tɔɗama nahkay ti mis kay tɔrɔkiva ka tay a, mɔk tɔgɔs Pol nakɔŋ. ²⁹ Tɔɗam Pol àgudarkabá ahay na ti, aɗaba tipikaba tay ata Trofim zal Efez na tɔbu tɔsawadɔkabu a kɔsa bu. Nahkay tɔhi ana ahɔr ahkado Pol naŋ àbu afiyu naŋ a ahay gɔɗakani ge Melefit ni vu.

³⁰ Mis ga kɔsa ðek tàra ticia ma na ti tɔrɔkia ka Pol nakɔŋ ke wecewecena a ahay gɔɗakani ge Melefit ni va. Tɔgɔsaya naŋ a yaw, tɔgɔjahaya e mite va mɔk tɔzɔlɔkvù mahay ga ahay ni ðek hɔya. ³¹ Tawayay takad naŋ wudɔk nahɔma, ma gani ɛnjɔa afa bay ga ndam slewja ga ndam *Rom a. Tɔhi ahkado : « Tuwɔr àgrava ahalay a kɔsa Zeruzalem ba ðek. » ³² Eslini bay ga ndam slewja ni àday ndam slewja akaba gɔɗakani gatay ndahan ke weceweceni, tɔcuhwakioru ke mis dal-dalani ni. Mis ni tɔbu tɔzɔlɔɓ Pol, ay tàra tipia bay ga ndam slewja akaba ndam slewja gayan na ti tɔmbrɔŋ mɔzɔlɔɓ naŋ hɔya. ³³ Eslini bay ga ndam slewja ni àhɔɗakfɔŋiyu ka Pol, àgɔs naŋ mɔk àhi ana ndam slewja gayan ni tɔwɔla naŋ àna jejirɔbi a cɔ. Èhindifiŋa ma kè mis na, àhi ana tay ahkado : « Naŋ way ? Àgudar mam ? » ³⁴ Ay ti mis ya ti eslini ni ku way way do azlah, aɗam ma gayan nahan. Nday tɔbu tɔzɔlah nahkay ti bay ga ndam slewja ni ɛcikaba ere ye ti mis tɔɗam na do. Eslini àhi ana ndam slewja gayan ni tɔzoru Pol ka mɔlan ga ahay gatay

ya tanjəhadvù ni. ³⁵Tòru tìnjəa àna naŋ a, təbu təcəl dava ga ahay ni ti tàzay naŋ mazani kwa, adaba mis ni təmbrəŋ naŋ do, tawayay təzləb naŋ keti, ³⁶nday dek təzlahləŋoru, təcəm : « Kāduma ! »

Pol adəm ma ga vu gayan kè meleher ga ndam Zude

³⁷Ka ya ti tawayay təziyu Pol nakəŋ a dalaka ga ahay ni vu nahəma, àhi ana bay ga ndam slewja ni ahkado : « Nawayay nəhuk ma ti kəvu divi gani aw ? » Bay ga ndam slewja ni àhəŋgrifəŋ, àhi : « Kəsəra ma Gres a waw ? ³⁸Tata zal Ezip ya ti àgəskabu ma ga ngumna ndo, àgray ti mis dəbu fad tədəbay naŋ, tərakaboru akaba tay a huɗ gili vu guhwa hini ni ti nak do waw ? » ³⁹Pol àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nu zal Zude, tìwi nu a Tars ka had Silisi, nu mis ga kəsə gədakani. Nəgruk kam-kam ; vu divi ga məhi ma ana mis ni ti ! » ⁴⁰Nahkay bay ga ndam slewja ni àvi divi gani. Pol ècikaba jik ka dava ga dalaka ga ahay na, mək àdadi ahar ana mis ni ti təlakakabá. Mis ni tərà təlakakabá ti Pol nakəŋ àhi ma ana tay àna ma *Hebri. Àhi ana tay ahkado :

22

¹ « Ata bəba akaba bəza ga mmawa goro ni, nəhi ma ga vu goro ana kəli, ciməki day. » ²Təra ticia naŋ àbu àhi ma ana tay àna ma Hebri nahəma, təlakakabu dədik-dədik, nahkay àhi ana tay ahkado : ³ « Nu zal Zude, tìwi nu a Tars ka had Silisi. Ay ti nədək ahalay a Zeruzalem, maslaŋa ya ti àcahu zlam day Gemeliyel, àdəfukia Divi ge Melefit ya ata bəŋ geli tədəbay na lala. Ka sarta nani ti nəvia ahàr a dek ana Melefit akada gekəli

ya kàbum kàvumi na. ⁴ Nègria daliya dal-dal ana ndam ya ti tàdɔbay divi ga Yezu na, nàwaya mabazl tay a ; nègɛsa zawal akaba wál a, nèbia tay a danɔay va. ⁵ Gɛdákani ga ndam *mànɔalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gɛdákani ndahan tèsɛra ma goro ya nɛdɛm ni jiri, tagrakua sedi a tata. Tàbua wakita, tɛhu nàhɛlikaboru ana bɛza ga mənɔ geli ya a Damas ni. Nahkay nu nakən nɛdɛvu e divi vu ga moru mɔwɛlbiyu ndam ya tɛfɛki ahàr ka Yezu eslini ni, ga mɔhɛlbiyu tay ahalay a Zeruzalem ti tãra tãtrab tay. »

Pol azlapaki ka mənɔjɛki ka mɛfɛki ahàr gayan ke Melefit

(Tɔwi 9.1-19 ; 26.12-18)

⁶ « Ka ya ti nèbu nakoru a Damas, ninjiyu wudak fat àra ècika tirkeɔ-keɔ nahɛma, masladani dal-dal àslɛkabiya e melefit ba, àhɛrkuaya. ⁷ Eslini nu nakən nɛzum mɛdɛdani mɛk nìci dənɔgu ga maslaɔa àzalay nu, àhu ahkado : “Sol, Sol kəgru daliya ti kamam ?” ⁸ Àra àhua ma nahkay ti nɛhi : “Nak way, bay goro ?” Mɛk nìci dənɔgu ni keti : “Kəgri daliya ti ana nu, nu Yezu zal Nazaret ni.” ⁹ Ndam ya ti leli mɛbu makoru akaba tay ni tìpia masladani na, ay ti tìci dənɔgu ga bay ya ti àhu ma ni ndo. ¹⁰ Eslini nɛhi : “Nàgray nihi ti mam, bay goro ?” Àhənɔrufɛn, àhu : “Cikaba, ru a Damas, ekinjɛa eslina ti atɛhuk ere ye ti Melefit àhuk gray ni ðek.” ¹¹ Masladani ni àra àhɛrkuaya ti àwulufa nu a, nahkay ndam ya ti mɛbu makoru akaba tay ni tɛdafua ahar a, tɛzoru nu a Damas.

¹² « A Damas nahɛma zal nahan nan àbu, slimi gayan Ananiyas. Nan gani mis sulumani,

àgəskabá Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki na lala. Nahkay ndam *Zude ye eslini ni dek tədəm naŋ mis sulumani ededīŋ. ¹³ Mòru mìnjəa a Damas a ti naŋ nakəŋ àra àdu ahàr, àhu ahkado : “Sol, wur ga mmawa goro ni, pi divi akada ya ahaslani ni.” Eslini nìpi divi, nìpi naŋ huya. ¹⁴ Ananiyas nakəŋ àhu keti : “Melefit ga ata bəŋ geli ni àdəkiba kur kwa ahaslana, ti kəsər ere ye ti naŋ awayay ni, ti kəsər Bay Jireni ni, ti kici ma ya ti naŋ àhuk ni. ¹⁵ Awayay ti kigi zal sedi gayaŋ, kàhi ere ye ti kipi ni akaba ma gayaŋ ya kici ni ana mis dek kwa. ¹⁶ Ay nihi kicia ma nahkay ti, kajəgay mam mba mam ? Cikaba, *tābaray kur, həŋgalay Melefit àna *slimi ga Yezu, nahkay ti Melefit ambərfukwa zlam magudarani gayak na.”

¹⁷ « Àra àpəsa bal nahəma, nàŋga a Zeruzalem a. A vad nahanə nəhuriyu a dalaka ga *ahay gəɖakani ge Melefit ni vu, nəbu nahəŋgalay Melefit nahəma, Melefit àŋgazlu zlam nahanə. ¹⁸ Nìpi Bay geli Yezu, àhu ahkado : “Sləkaba a Zeruzalem a ke wecewecena, adaba ndam Zeruzalem atəgəskabu ma ya akədəmku ni do.” ¹⁹ Nahkay nu nakəŋ nəhəŋgrifəŋ, nəhi ahkado : “Bay goro, nday day təsəra, ahaslani nu nəbu nakoru a ahay gərgərani gatay ya *tahəŋgalavù Melefit ni vu, nəhuriyu nəgəsaya ndam ya təfəkuk ahàr na, ndahanə nəbiyu tay a danğay vu, ndahanə ti ni nəzləb tay timey. ²⁰ Ka ya ti təbu takad zal sedi gayak Etiyeŋ ni ti nu day nəbu ka mələŋ gani, nəwaya dal-dal, nəjəgakia məgudi ga ndam ya takad naŋ na daya.” ²¹ Naŋ nakəŋ àhu keti : “Nak sləka kòru, adaba nəsləroru kur drin e kidin ga jiba ndahanə ya ti nday ndam

Zude do ni vu.” »

Pol nan àbu kè meleher ga gɔɔakani ga ndam slewja

²² Tàra ticia ma ga Pol ya àdɛm ahkado : « Yezu àhu : “Slɛka kôru, nɛslɛroru kur e kidin ga jiba ndahan ya ti nday ndam *Zude do ni” » nahɛma, mis ni tɛzlah, tɛdɛm : « Jijinɛma maslanɛ hina, kaɔuma nan a ! Ahàr àdɛm kàbrɛnumiviyu sifa ba ! »

²³ Nahkay nday nakɛn tɛzlah, tɛhɛlkaba mɛgudi gatay a taboru, akaba taboru had agavɛla. ²⁴ Nday tɛbu tagray nahkay ti bay ga ndam slewja ga ndam *Rom ni àhi ana ndam slewja gayan ni tɛziyu Pol ka dalaka ga ahay ni ti tɛzlɛb nan. Awayay tɛzlɛb nan nahkay ti adaba awayay mɛdɛmaya ma ge jiri a ti tɛsɛr mis ni tɛzlahki ti kamam. ²⁵ Ka ya ti tɛbu tɛwɛl Pol ga mɛzlɛb nan nahɛma, Pol nakɛn àhi ana bay ga ndam slewja ya nan àbu eslini ni ahkado : « Tɛvia divi ana kɛli a ga mɛzlɛb zal Rom mɛnjɛɔ magrafɛnɛ seriya waw ? » ²⁶ Nan nakɛn àra ècia ma ga Pol na ti àrɛkioru ka bay gayan, àhi ahkado : « Kagray hi ti ahɛmamam ? Nan hini zal Rom ci ni ! » ²⁷ Nahkay bay ga ndam slewja nakɛn àrɛkia ka Pol a, àhi : « Hu nak ti zal Rom eɛɛɛɛɛ aw ? » Pol àhi : « Iy nu zal Rom ! » ²⁸ Bay ga ndam slewja ni àhi : « Nu nàbɛhadà sinɛu a dal-dal day ti nigi zal Rom ! » Pol ti ni àhɛnɛgrifɛn, àhi : « Ay nu ti kwa tieweya nu a, nu zal Rom. » ²⁹ Ndam slewja ya tɛwɛl Pol, tawayay tɛzlɛb nan ti mɛdɛmaya ma ge jiri a ni tàra tɛsɛra Pol nan zal Rom ti tàslɛka, tɛmbɛrbu nan. Bay ga ndam slewja ni àra àsɛra Pol zal Rom, àwɛla nan àna jejirbi a ti, nan nanani àna ahàr gayan day anɛgwaz àwɛra nan a.

Pol naŋ àbu kè meleher ga ndam magray seriya

³⁰ Bay ga ndam slewja ni awayay asɛr ere ye ti ndam *Zude tàcalki Pol ni lala. Nahkay hajəŋ gani ɛpicehiaba jejirɔi na ana Pol a, àzalakabu gəɖákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam magray seriya ga ndam Zude ni dek. Tàra tàcakalava nahəma, àra àna Pol e kidiŋ gatay va.

23

¹ Eslini Pol nakəŋ àmənjaləŋ ana ndam magray seriya ni lala, àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa goro ni, a majalay ahàr goro bu ni ti kwa ka ya ti nənjàki məgri tɔwi ana Melefit ni àbivaya ana kana nu nəbu njalata kè meleher gayəŋ. »
² Ananiyas gəɖákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àra ɛcia ma ga Pol na ti àhi ana ndam ya ti kà gəvay ga Pol ni : « Sumik-abiyu bəbarva ka pakama gayəŋ ni. »
³ Eslini Pol àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Melefit aməsi bəbarva ti ana nak ! Nak ti akada ga gudu awayay ambəɖ, tàgria zlam bəɖ-bəɖana ni. Nak kəɖəm kəbu ka-grafua seriya ti akada ge *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni. Ay nihi ti kàgray ere ye ti Melefit àɖəm a wakita ge Məwiz ni bu ni do, adaba kəhi ana mis təsə bəbarva. »
⁴ Mis ya təbu eslini ni təhi ana Pol ahkado : « Kindivi gəɖákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ya Melefit adaba naŋ a ni zla do waw ! »
⁵ Pol àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa goro ni, ŋgay naŋ gəɖákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti nəsə do. Adaba àbu məbəkiani a

Wakita ge Melefit bu nahkay hi : “Kɪndivi gəɖakani ga ndam jiba gayak ba.” * »

⁶ Pol àra àsəra mis macakalavani ni ndahaŋ ndam *Seduseyeŋ, ndahaŋ ti ni ndam *Feriziyen nahəma, àzlah kè meleher ga ndam magray seriya ni, àdəm ahkado : « Bəza ga mmawa goro ni, nu zal Feriziyen, baba day zal Feriziyen. Təzəbiyu nu kè meleher gekəli, tagrafua seriya ti adaba nəfəki ahàr ke Melefit, nəsəra mis atəŋgaba e kisim ba. » ⁷ Pol àra àdəma ma na nahkay ti ndam Feriziyen tàgray gejewi akaba ndam Seduseyeŋ, mək mis macakalavani ni təcirvu. ⁸ Təcirvu nahkay ti adaba ndam Seduseyeŋ tədəm mis àməta ti àŋgaba e kisim ba do, tədəm məslər àbi, məsuf day àbi ; ndam Feriziyen ti ni tədəm mis təŋgaba e kisim ba, məslər akaba məsuf day təbu. ⁹ Zlahay ge mis ni àra àsagakiva ti ndam *məsər Wakita ge Melefit ya təkibu ka ndam Feriziyen ni təzuma bəruv a dal-dal, təpaslakiaba eri ke mis ndahaŋ na, tədəm : « Magudar ga maslaŋa hini ti àbi ; bi məsuf ahkay do ni məslər àhi ma ti məsəruma waw ? » ¹⁰ Nday nakəŋ təbu tagray gejewi kay kay nahkay ti bay ga ndam slewja ni àgra aŋgwaz a, àdəm bi atakwacakaba Pol a. Nahkay àhi ana ndam slewja gayaŋ ni tōru təzababiya Pol e kiɖiŋ ge mis ni ba, təzoru naŋ ka dalaka ga ahay ni.

¹¹ Ga məlavad gani Bay geli àŋgazlivu ana Pol nakəŋ, àhi ahkado : « Kàgray aŋgwaz ba, kàgra sedi goro ahalay a Zerəzalem a, nahkay nawayay kōru kàgray akada nani a Rom daya. »

* 23:5 Mahərana 22.27.

Ndam Zɔde tɔzlapaki ka Pol ga mɔgri zlam magɔdavani

¹² Ge miledɔ gani ti ndam *Zɔde tɔzlapaki ka Pol ga mɔgri zlam magɔdavani. Tɔmbaɔay dɔk, tɔɔɔm : « Tamal mɔkaɔ Pol ndo ni ti mɔzum zlam do, misi araɔa do. » ¹³ Nday ya ti tɔɔmki ma ka Pol ni ti tɔtama kru kru faɔana. ¹⁴ Nahkay tɔru afa ga gɔɔakani ga ndam *mɔɔgalabakabu mis akaba Melefit nday tɔbu akaba gɔɔakani ndahaɔ, tɔhi ana tay ahkado : « Leli mɔmbaɔa dɔk, mɔɔɔm ahkado : Tamal mɔkaɔ Pol ndo ni ti mɔzum zlam do, misi araɔa do. » ¹⁵ Nihi nahɔma lekɔlɔm akaba ndam magray seriya ni ti ma gekɔli mɔnja bɔlaɔ, dɔgum kɔhumi ana bay ga ndam slewja ni mɔzibiya Pol ana kɔli a. Kɔhumi ahkado mawayay mihindifiɔa zlam gayaɔ ya agray na lala. Leli ti ni amakaɔ naɔ e divi bu, etinjikia ɔna naɔ ke kɔli a do. »

¹⁶ Ka ya ti nday tɔbu tɔzlapay nahkay ni ti wurum ga Pol ɔcia zlapay gatay na. Nahkay ɔcuhworu ka mɔlaɔ ga ahay ga ndam slewja ni. Ɔru ɔnjɔa ti ɔcɔliyu a dalaka ga ahay ni vu mɔk ɔhɔngri ma gatay ni ana Pol. ¹⁷ Nahkay Pol nakɔɔ ɔzalabiyu gɔɔakani ga ndam slewja nahaɔ bɔlaɔ, ɔhi ahkado : « Zoru dagwa hini afa ga bay gekɔli ni, aɔaba ma gayaɔ ɔbu akoru ahi. »

¹⁸ Eslini gɔɔakani ga ndam slewja nahaɔ ni ɔzoru naɔ afa ga bay gatay nakɔɔ. Ɔru ɔnjɔa ɔna naɔ a ti ɔhi ahkado : « Pol zal daɔgay ni ɔzalay nu, ɔhu nɔzukbiya dagwa hina, ma gayaɔ ɔbu awayay ahuk. » ¹⁹ Nahkay bay ga ndam slewja ni ɔgɔs ahar gani, tɔru cak mɔk ɔhindifiɔa ma gana, ɔhi : « Kɔra ti ɔna ma ga mam ? » ²⁰ Naɔ nakɔɔ ɔhɔngriɔɔ, ɔhi

ahkado : « Ndam Zude t̄zlapakabá, t̄d̄ɔm etihindi kur k̄azoru Pol k̄e meleher ga ndam magray seriya ni haj̄ɔŋ, at̄ɛhuk tawayay tihindifiŋa ma lala. ²¹ Ay ti at̄ɛhuka ma gatay na nahkay ti k̄ɔḡɛskabu ba, ad̄aba mis t̄ɛtam kru kru fad̄ t̄ɛbu at̄ab̄ɛhad̄i eri e divi bu. Nday gani t̄ambad̄a d̄ɛk, t̄d̄ɔm : “Tamal m̄akad̄ nan̄ ndo ni ti m̄ɛzum zlam do, m̄isi araŋa do.” Nihi ti ma gatay b̄elaŋ, taj̄ɔgay ma gayak ya ak̄ɛhi ana tay ni cilin̄. » ²² Wur dagwa ni àra àhia ma nahkay ti bay ga ndam slewja ni àhi : « Sl̄ɛka, ay ti ŋgay k̄ɛhua ma hina ti k̄ɛhi ana maslaŋa ba. »

T̄ɔzoru Pol a Sezare

²³ K̄ɛlaŋ gani bay ga ndam slewja ni àzalay ḡɛd̄ákani ga ndam slewja ndahaŋ c̄ɛ, àhi ana tay : « Slamalumvu ga maroni a Sezare ga m̄ɛlakarawa àna n̄jemdi amb̄ɛlmbu. Ka ya ti k̄ɛd̄ɔgum nah̄ɛma, duma ndam slewja diŋ diŋ c̄ɛ, ndam ya takoru àna pilis ni kru kru ad̄ɛsk̄ɛla, slewja ndahaŋ awasl̄ àf̄ɔŋ k̄à tay ni day diŋ diŋ c̄ɛ ; ²⁴ ŋḡɛtumiva pilis ndahaŋ ana Pol a, zumoru nan̄ afa ga bay Felis ti araŋa ènjifiŋ ka ah̄ar divi ba. » ²⁵ Nahkay bay ga ndam slewja ni àbikīoru wakita ana bay Felis ni ; àhi nahkay hi :

²⁶ « Nu K̄ɛlot Liziyas n̄ɛgruka sa, bay ḡɛd̄ákani Felis. ²⁷ Maslaŋa hini ya n̄ɛsl̄ɛrukaboru ni ti ndam *Zude t̄ɛḡɛs nan̄, tawayay takad̄ nan̄. N̄ara n̄icia nan̄ zal Rom ti mòru akaba ndam slewja goro m̄ah̄ɛŋgaf̄ɔŋa nan̄ k̄à tay a. ²⁸ Nawayay ti n̄ɛs̄ɛr ere ye ti tacalki nan̄ ni ti, n̄ɛzoru nan̄ k̄e meleher ga ḡɛd̄ákani ge seriya gatay. ²⁹ Ka ya ti tagraf̄ɔŋa seriya ti n̄ɛdi ah̄ar ana zlam magudar gayan̄ ya ti takad̄ki nan̄ di ahkay do ni esli ga m̄ɛfiyu nan̄

a danɔay vu ni ndo. Ay tacalki naŋ ti àki ke divi gatay ya taɔɔbay ni. ³⁰Yaw maslaŋa nahaŋ àrəkua àhu ahkado : “Ndam Zude tɔzlapakabá ga mɔgri zlam magɔɔdavani ana Pol a.” Nàra nìcia ma nana ti nɔslərəkaboru naŋ ti nahkay, mək nɔhi ana ndam ya tacalki naŋ ka zlam magudarani ni tábəhadki mirdim afa gayak. »

³¹Nahkay zla nahəma, ndam slewja ni tàgray ere ye ti bay gatay àhi ana tay ni : tàzay Pol ga mɔlavaf nani, tòru àna naŋ a Antipatris. ³²Hajəŋ gani ndam slewja ya tòru àna asak ni tàsləkabiya, tənɔa ka mɔlaŋ gatay na, tɔmbərfəŋbiyu Pol kà ndam ya tòru àna pilis ni ti tɔzoru naŋ. ³³Tòru tìnɔa a Sezare a ti tɔvi wakita ni ana Felis bay gɔɔɔakani nakəŋ mək tɔɔɔfiki Pol. ³⁴Bay gɔɔɔakani ni àra àza wakita na, èjəŋa ti àhi ana Pol ahkado : « Nak mis ga had weley ? » Pol àra àhia naŋ mis ga had Silisi ti ³⁵naŋ nakəŋ àhi ahkado : « Ndam ya ti tacalki kur ka zlam magudarani ni etinjia day kwa ti enihindifaka ma. » Nahkay àhi ana ndam slewja gayəŋ tɔfiyu Pol a ahay gɔɔɔakani ga bay *Erot ni vu, tɔjəgay naŋ.

24

Ndam Zude tabəhadki mirdim ka Pol afa ga bay Felis

¹Vaf zlam kələŋ gani ti Ananiyas gɔɔɔakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefít ni ènjia a Sezare a. Tàra ti akaba gɔɔɔakani ndahaŋ akaba Tertuləs bay məsər seriya ya embikivu ke mis àna seriya ni. Eslini nday nakəŋ tɔɔɔfi vu gatay ana bay gɔɔɔakani Felis ga mɔbəkí mirdim ka Pol. ²Tàra tɔzalibiya Pol nakəŋ ana tay a ti Tertuləs àɔɔmki

ma ga macalki naŋ ka zlam magudarani, àdám ahkado : « Gəɗakani Felis, leli məbu manjəhad àna sulumani ka had geli ti azuhva nak ; had geli àslamalavu ti adaba kəsəra zlam a palam. ³ Zlam nday nani ti gərgəri kay, kəgri ana leli ka had geli ni dek. Nahkay məgruk səsi dal-dal azuhva zlam ya mənɟət afa gayak ni dek. ⁴ Ay ti nəwayay niŋ sarta gayak kay do ; nahkay àna sulum gayak kam-kam mahəŋgalay kur ciiki pakama geli ni ana leli gəzit ti ! ⁵ Naŋ hini ti məsəra naŋ mis magudarkaba had geli a, naŋ àbu ewisiŋkabu ndam *Zude ga məlan ni dek. Naŋ gəɗakani ga ndam Nazaret ya tadəbay divi magədavani ni. ⁶ Àgudara zlam ndahaŋ a nahkay ti, awayay agudarkaba *ahay gəɗakani ge Melefit na daya. Məgəs naŋ ti azuhva nani. [Leli amal mawayay magrafəŋa seriya akada ge *Divi ge Melefit geli na. ⁷ Ay ti, Liziyas bay ga ndam slewja ni àra àhəŋgay naŋ a ahar geli bu ga nɟəda. ⁸ Mək Liziyas àhi ana ndam ya tacalki naŋ ka zlam magudarani ni tábəhadki mirdim afa gayak.] Tamal kihindifəŋa ma nəŋgu ni, akəsər zlam geli ya macalki naŋ ni ti jiri ededīŋ. » ⁹ Tertəlus àra àdəma ma gayaŋ na ti ndam Zude ye eslini ni tədəm Pol àgudara, ma ge Tertəlus ya àdəm ni jiri ededīŋ.

Pol adəm ma ga vu gayaŋ kə meleher ge Felis

¹⁰ Kələŋ gani bay Felis nakəŋ àvi divi ana Pol ga mazlapani. Eslini Pol àhi ahkado : « Nəsəra àgray vi ehimeya nak kəbu kagraŋ seriya ka had hini. Nahkay nəmər ga mədəmaya ma ga vu goro kə meleher gayak a. ¹¹ Moru goro a Zerəzalem ga mazləbay Melefit nahəma, tamal kihindi ma gani ti àtam vad kru mahar cə do. ¹² Day-day mis àdu

ahàr nu nàbu nagray gejewi ata maslaṅa a *ahay gəḍakani ge Melefit ni bu ndo ; nu nìwisiṅkabu mis a ahay ga *mahəṅgalavù Melefit ga ndam *Zude gərgərani ni bu ahkay do ni a kəsa bu ndo. ¹³ Ere ye ti ndam nday hini tacalki nu, təḍəm nàgudara ni ti àbi, ere gani ya təḍəm nàgudara ni ti təḍəfukaya koksah. ¹⁴ Ay ti ere ye ti nəsəra, nəḍəm kè meleher gayak ni ti nihi : Nu nàbu nəḍəbay divi məweni ya ndam nday nani təḍəm magəḍavani ni. Ay nu nàbu nəgri tawi ana Melefit ga ata bəṅ ga bəṅ geli ya təḍəbay ni, nàbu nəgəskabu *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni akaba pakama ya ndam məhəṅgri *pakama ge Melefit ana mis təbəki ni dek. ¹⁵ Nəbu nəfəki ahàr ke Melefit, nəsəra ndam jireni akaba ndam magudar zlam ataṅgaba e kisim ba. Nday day təbu təfəki ahàr, təsəra nahkay. ¹⁶ Azuhva nani ti nazay njəḍa goro, nawayay ti nānjəhadā kəlavad àna sulumana kè meleher ge Melefit akaba kè meleher ge mis a.

¹⁷ « Yaw àgray vi ehimeya nàra a Zeruzalem a ndo, nihi ti nàra ga məjənaki ndam jiba goro àna siṅgu akaba ga məvi sədaga ana Melefit a. ¹⁸ Ka ya ti təgəs nu ni ti tədu ahàr a ahay gəḍakani ge Melefit ni bu, ka sarta gani nani ti nəgraba ere ye ti mis tagray ti tigi *njəlatani na àndava. Ka gani nani ti mis təfu kà gəvay kay bi, ndam magray tuwər nday təbi. ¹⁹ E kidiṅ ge mis ya təbu eslini ni bu ni ti ndam Zude ndahaṅ təsləkabiya ka had Azi a. Tamal təḍəm nàgudara zlam a ti akal tara kè meleher gayak a ga macalki nu a kwa. ²⁰ Do ni ti, tamal magudar goro àbu ti nday hini təḍəmayaya ere ye ti təcalki nu ka ya ti təzoru nu kè meleher

ga ndam magaray seriya a Zeruzalem na. ²¹ Tamal zlam àbu ya tisliki macalki nu ni ti, pakama hini ya nèdàm kay kay ni : “Tèzəbiyu nu kani kè meleher gekuli, tagrafua seriya ti adaba nèfəkia ahàr ke Melefit a, nèsəra mis atanɓaba e kisim ba !” »

²² Felis bay ni àsəra manjəhad ga ndam məfəki ahàr ka Bay geli a, nahkay àhəngaroru seriya ni kama. Àhi ana ndam ya tacalki Pol ka zlam magudarani ni ahkado : « Liziyas bay ga ndam slewja ni eminjia day kwa ti anəgri seriya ana kuli. » ²³ Mək àhi ana gədakani ga ndam slewja ni tājəgay Pol lala, ay təgri daliya akaɗa ya təgri ana ndam danɓay ndahaŋ ni ba, təvi divi ana ndam gayaŋ tàmənɓaya naŋ a.

Pol naŋ àbu a danɓay bu

²⁴ Pol àra àgra vad a ɓal eslina ti ata Felis nday ata wal gani Dərsil wur Zude təzalabiyu naŋ, tawayay tici ma àki ka məfəki ahàr ka Yezu *Krist. ²⁵ Pol nakəŋ àra ènjia ti ànjəki ka pakama, àdəmki ma ka manjəhad sulumani àna magray jiri, àki ka məbi slimi ana ahàr akaba àki ke seriya ya Melefit amagrafəŋa kè mis a ni. Felis àra ècia ma gayaŋ ya àdəm na ti àgra anɓwaz a, mək àhi : « Nihi nahəma sləka ; ka ya ti anəŋgəta ahar a ni ti anəzalay kur keti kwa. » ²⁶ Ku tamal àdəm nahkay nəŋgu ni, Felis àhi ana ahàr bi Pol aməvi siŋgu ; nahkay ti azalay Pol ga marana afa gayaŋ a kəlavad. ²⁷ Pol àra àzuma vi a cə a danɓay ba nahəma, Porkiyus Festus anɓuviyu a bay ge Felis vu. Ka ya ti Felis àsləkaba a bay gayaŋ ni ba ni ti àmbərvù Pol a danɓay bu, adaba awayay aməri məbərɓuɓ ana ndam *Zude.

25

Pol awayay ti bay gəđakani ga ndam Rom māgrafəŋa seriya

¹ Festus àra àzumva vad a mahkər a bay gayan ni ba nahəma, ècik a Sezare, òru a Zeruzalem. ² Òru ènjəa eslina ti gəđakani ga ndam *manğalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gəđakani ga ndam *Zude ni tərəkia ka bay na, tábəhadki mirdim ka Pol keti. Təhəngalay nan, təđəm : ³ « Tamal kəgəskabá ma geli na ti hənğaroru Pol a Zeruzalem. » Təđəm nahkay ti adaba tawayay takoru tabəhadı eri ana Pol e divi bu ga makad nan. ⁴ Ay ti Festus nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Pol nan àbiyu a danğay bu a Sezare, nu day nawayay nasləka nanğoru eslini. » ⁵ Àhi ana tay keti : « Tamal maslanja gani nani àgudaria zlam ana kuli a ti, dumaba gəđakani gekuli a ti makoru akaba tay a Sezare. Etinjəa eslina ti atabəhadki mirdim. »

⁶ Festus apəsiyu a Zeruzalem vad azlalahkər ahkay do ni vad kru day kwa ti anğa a Sezare a. Àra ènjia ti hajəŋ gani àhəraya ànjəhad ka məlan magray seriya mək àđəm təzəbiya Pol a. ⁷ Pol nakəŋ àra ènjia ti ndam Zude ya təsləkabiya a Zeruzalem a ni tēveliŋi ahər mək təcalki nan ka zlam gərgəri kay ya ti təbəlay do simiteni ni. Ay zlam gani dek ya ti təcalki nan ni ti təsliki madafana koksah. ⁸ Nahkay Pol àhəŋgrifəŋ ana tay, àđəm ahkado : « Ere ye ti nəgudar ni ti àbi, ku àki ke Divi ga ndam Zude ya Məwiz àbəki ni, ku àki ka *ahay gəđakani ge Melefit, ku àki ka *Sezar bay geli gəđakani nəŋgu ni nəgudar ndo. »

⁹ Festus àra ècia ma ga Pol na ti àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Mazoru kur a Zeruzalem, nakoru na-grafuka seriya eslina ti kəgəskabu aw ? » Àdəm nahkay ti adaba awayay aməri məbərur ana ndam Zude. ¹⁰ Eslini Pol nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Ahalay ti kala-kala nu kè meleher ga Sezar bay geli gəđakani ni. Tagrafua seriya ti si ahalay kwa. Nak day kəsəra lala, nàgudari zlam ana ndam Zude ndo timey. ¹¹ Tamal nàgudara zlam a àgəski takadki nu di ti, nəgəskabu təkada nu a. Ay tamal ma gatay ya tàcalki nu ni ma ga malfada ti maslaŋa àbi èsliki məvi nu ana tay bi. Nakoru àna ma gani kama afa ga Sezar bay geli gəđakani ni. » ¹² Festus nakəŋ àra ècia ma ga Pol na ti təzlapaki akaba ndam ya təvi sawari ni, mək àhi ana Pol ahkado : « Kəđəm kakoru àna ma gani kè meleher ga Sezar ti, təzoru kur afa gayan gani. »

Pol adəm ma kè meleher ga Agripa

¹³ Àra àgra vad a bal ti bay Agripa nday ata wur ga məŋani walani Berenis tàra a Sezare a ga məgri sa ana Festus a. ¹⁴ Tàra təpəsa eslina vad bal nahəma, Festus àŋgəhadfi ma àki ka Pol ana bay Agripa. Àhi ahkado : « Zal nahaŋ naŋ àbu ahalay, Felis àmbərva naŋ a daŋgay ba. ¹⁵ Ka ya ti nòru a Zeruzalem ni ti gəđakani ga ndam *məŋgalabakabu mis akaba Melefit akaba gəđakani ga ndam *Zude ndahaŋ ni tábəhadki mirdim, təđəm seriya māzəgada naŋ a. ¹⁶ Nəhi ana tay ahkado : “Leli ndam *Rom ti mągray nahkay do. Wudaka magrafəŋa seriya kè mis a ti mazaya naŋ kè meleher ga ndam ya tàcalki naŋ ka zlam magudarani na ti maslaŋa nani mēđəmaya ma ga vu gayan day kwa.” ¹⁷ Tàra ticia

ma goro na ti màra akaba tay ahalay a Sezare a. Nijijij sarta ndo, hajəŋ gani nòru ka məlan magray seriya ni, nədəm təzəbiya zal nana həya. ¹⁸ Ndam ya təbəhadki mirdim ni t̄ara, ay ti t̄acalki naŋ ka zlam magudarani ya nəjalaki ah̄ar ni ndo. ¹⁹ T̄aləgavu àkivu ti, àki ke divi gatay ya tadəbay Melefīt gatay àna naŋ ni cilij. A huf ga pakama gatay ya t̄aləgavu àkivu ni bu ni ti ahar gəđakani àki ka zal nahaŋ slimi gani Yezu. Naŋ gani nani ti àm̄eta, ay ti Pol maslaŋa ya t̄acalki naŋ ka zlam magudarani ni àdəm naŋ àbu kekileŋa àna sifa. ²⁰ Nu ti nəsər ahəmamam nagra y seriya ga pakama gani hini do. Nahkay nəhi ana Pol : “Kawayay ti nəzoru kur a Zeruzalem, nagrafuka seriya eslina àki ka pakama hina waw ?” ²¹ Ay ti Pol àdəm “Seriya goro ti t̄òru àna naŋ kama afa ga *Sezar bay geli gəđakani ni.” Nahkay nədəm m̄anjarah̄ a ahay bu t̄ajəgay naŋ, anəŋgəta ahar day kwa ti anəsləroru naŋ afa bay geli gəđakani ni. » ²² Agripa àra ècia ma ge Festus ya àhi na ti àdəm : « Nu day nawayay nici ma ga maslaŋa nani, nawayay ti naŋ naŋani azlapu àna ma gayan. » Festus àhəŋgrifəŋ, àhi : « Hajəŋ hajəŋa kara kici ma gayan ya amazlapay ni. »

²³ Hajəŋ gani mis gəđakani kay t̄əzoru ata Agripa nday ata Berenis afa ge Festus a ahay gəđakani ya mis taŋgasvaviyu ni vu. Bəbay ga ndam slewja akaba gəđakani ga kəsa ni dek t̄əbu eslini àndava. Ata Agripa nday ata Berenis t̄òru t̄in̄jəa ti Festus àdəm t̄əzəbiya Pol a. ²⁴ T̄àra t̄in̄jia àna Pol a ti Festus nakəŋ àdəm ahkado : « Bay Agripa akaba lekələm ya kəbum ahalay akaba leli ni dek, nəhi ana k̄ali

nahama, maslaja hini ya lekulam kamanjumləŋ ni ti ndam Zude dek t̄ara afa goro a, t̄abəhadkia mirdim a. Kwa ka ya ti nu a Zeruzalem ni ti t̄abəhadkia mirdim a, t̄əzlahki, t̄ədəm t̄akada naŋ a, ahalay day t̄əgray nahkay. ²⁵ Ka nu ti, n̄ipi zlam magudar gayan̄ ya takadki naŋ di ni ndo. Ku tamal nahkay n̄əŋgu ni, naŋ naŋani ədəm àna ma gayan̄ t̄əzoru ma gani afa ga bay geli gədakani ni. Nahkay n̄əgəskabá ma gayan̄ na, n̄ədəm t̄əzikaboru ana naŋ. ²⁶ Ay ti ere ye ti n̄əbikioru ana bay àki ka naŋ ni n̄əsər faŋ do. N̄əzalabiyu naŋ k̄ə meleher gek̄ali, ahar gədakani k̄ə meleher gayak bay Agripa ti nahkay. Emihindifiŋa ma day kwa ti anəsər ere ye ti an̄əbikioru ni. ²⁷ N̄əsləroru zal dan̄gay a Rom afa ga bay ti n̄əbiki ere gani ya tacalki naŋ do ni ti, n̄ətamahay àgravu do. »

26

¹ Eslini Agripa àhi ana Pol ahkado : « N̄əvuka divi a, kisliki mazlapaya ma ga vu gayak a. » Nahkay Pol àdaday ahar ti mis t̄ici ma gayan̄, mək ànjəki ka mazlapaya ma ga vu gayan̄ a. Ədəm ahkado : ² « Bay Agripa, kani n̄əzlapay ma ga vu goro àki ka zlam ya ndam *Zude tacalki nu ni. N̄əzlapay nahkay ti n̄əmərvu dal-dal adaba nu n̄əbu k̄ə meleher gayak. ³ N̄əmərvu ahar gədakani ti adaba k̄əsəra manjəhad ga ndam Zude akaba pakama ya tagrakivu gejewi na lala. Nahkay kamkam biaba slimi ana ma goro ya n̄ədəm na.

⁴ « Ndam Zude dek t̄əsəra manjəhad goro a. Kwa ka ya ti nu wur dagwa n̄əŋgu ni t̄əsəra ahəmamam n̄ənjəhad e kid̄iŋ ga ndam jiba goro bu a Zeruzalem na. ⁵ Kwa ahaslani t̄əsəra nu a, tamal tawayay

magrakua sedi a ti tisliki mædæmani ahæmamam nånjæhad akada zal Feriziyen, nday ya ti tadæbay *Divi ge Melefit lala, tætam mis ndahan ni dek ni. ⁶ Nihi ti ndam Zude ni tagrafua seriya ti adaba nægæskabá pakama ge Melefit ya àhibiyu ana ata bæj geli, àdæm amægri zlam sulumani ana tay na. ⁷ Ndam ge dini kru mahar cæeni ga jiba geli ni tægri tawi ana Melefit mælafat akaba mælavad àna njæda gatay dek, adaba tawayay tipi zlam gani nani ya Melefit àdæm agray ni. Bay Agripa, nu day nawayay nipi zlam gani nani, ay ndam Zude tacalki nu ti ka pakama gani hini! ⁸ Lekulum ndam Zude ti kèdæmum mis àmæta ti Melefit àhængaraba nan e kisim ba koksah ti kamam? ⁹ Nu day ahaslani nædæm si ahàr àdæm næcafæna mis kà mæfæki ahàr ka Yezu zal Nazaret na àna njæda goro a dek kwa. ¹⁰ Nægry a Zeruzalem ti nahkay. Gædákani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit tævua divi a ga mæbiyu ndam ya tæfæki ahàr ka Yezu ni a danjay va, nahkay nèbiya tay a kay a danjay ni va. Ka ya ti ndam magray seriya tædæm tâbazl tay ni ti nu day nægæskabá tâbazla tay a. ¹¹ Sak ehimeya nèsawadõru a kæsa vu, nèhuriya a ahay ga *mahængalavù Melefit ga ndam Zude ni va dek, nèdæm si tâtraþ ndam ya tæfæki ahàr ka Yezu ni, nèfæki njæda ka tay, nawayay ti tæmbræn mæfæki ahàr ka Yezu. Næzumkia bæruv ka tay a dal-dal, nawayaya mægri daliya ana nday ya ti a kæsa ndahan bu na daya. »

Pol azlapaki ka mænjàki ka mæfæki ahàr gayan ke Melefit

(Tawi 9.1-19 ; 22.6-10)

12 « Nahkay ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tɔvu divi gani, tɔslɔroru nu a Damas ga magray tɔwi gani nani àna slimi gatay. 13 Bay Agripa, fat wis wis ka ya ti nu nɛbu ka ahàr divi ga moroni nahɛma, nipi masladani àtam masladay ga fat ni àhərkuaya kwa a hud melefít ba, àsladáy leli akaba ndam ya ti masawaduru akaba tay ni. 14 Eslini leli ðek mɛdɛd a ma ma ndec ndec. Nici ðəŋgu ga maslaŋa azalay nu, àhu àna ma *Hebri : “Sol, Sol, kəgru daliya ti kamam ? Nak ti kici slimi do ; akəzəkibiyu daliya ka ahàr gayak akada ga slasla ya tatəhad vɛdaŋ àna tay, ticika tàcuhway masawadani do, təsi aday ana tay ni.” 15 Nu nakəŋ nəhi ahkado : “Nak way, Bay goro ?” Bay geli àhəŋgrufəŋ, àhu : “Nu Yezu, nu bay ya ti kəgru daliya ni. 16 Nihi ti cikaba, cik jik. Nəŋgazlukvu ti nawayay kigi bay məgru tɔwi. Nawayay ti kigi zal sedi goro, kəhi ere ye ti kipi kani ni akaba pakama ndahaŋ ya anɛdɛfukki ni ana mis. 17 Anahəŋgafəŋa kur kà ndam Zude a, anəslɔroru kur afa ga ndam ya ti nday ndam Zude do ni, anahəŋgafəŋa kur kà tay a daya. 18 Nəslɔroru kur afa gatay ga məziaba azay slimi ana tay a, ti tɛmbrəŋ zlam magədavani, tɛgray zlam sulumani, ti *Seteni àgur tay va ba, Melefit məgur tay sawaŋ. Tamal tɛfəkua ahàr a ti anəmbərfəŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a, anagray ti tigi ndam ge Melefit akada ndam goro ndahaŋ ni.”

19 « Bay Agripa, nəgəskabá pakama ga Bay ya ti àŋgazluku a hud melefít bu àhu na, nəmbrəŋ ndo. 20 Nahkay nəhi ma ge Melefit enjenjeni ana ndam Damas. Kələŋ gani nəhi ma gani ana ndam

Zeruzalem, ana ndam ga had *Zude dek akaba ana ndam ya nday ndam Zude do ni. Nəhi ana tay tãmbatkaba majalay ahàr gatay a, tãfaki ahàr ke Melefit akaba tãgray tɔwi sulumani ti mis tãsar tãmbatkaba majalay ahàr gatay a ededĩn ededĩnena. ²¹ Ndam Zude tãgəs nu a dalaka ga *ahay gəɖakani ge Melefit ni bu, tawayay takad nu ti azuhva ma hini ya nãngahaduk ni. ²² Ay ti Melefit ahəngabiya nu àna njəɖa gayaŋ duk àbivu ana vad ya kana. Nu nəbu àna sifa kekileŋa ti nagraj sedi ga Yezu kè meleher ge mis dek, ku kè meleher ga nday ya ti gəɖakani do ni, ku kè meleher ga gəɖakani daya. Ere ye ti nəhi ana mis ni ti pakama ge Məwiz akaba ga ndam ndahaŋ ya tãhəngaray pakama ge Melefit tãɖəm amagravu ni cilin, do ni ti nəɖəm pakama ga araŋa nahaŋ do. ²³ Pakama gani nani ti nihi : Ahàr àɖəm *Krist *Bay gəɖakani ya amara ni amacaka daliya kwa, aməmət mək aməŋgaba e kisim ba enji ge mis a dek, aməhi ana ndam geli, aməhi ana ndam jiba ndahaŋ Melefit ahəngay mis. Pakama ge Krist nani ti akada zlam ya asladay ni. »

²⁴ Pol naŋ àbu adəm ma ga vu gayaŋ nahkay ti Festus nakəŋ àzlacaki bəra, àhi ahkado : « Pol, nak ti seteni ara agray kur aw ! Kàcaha zlam a àsabay. Zlam gani nani ya kàcahay ni àvuka seteni na ! » ²⁵ Pol nakəŋ ahəngrifəŋ, àhi ahkado : « Aha, bay goro Festus, araŋa àbi àgray nu bi. Pakama goro ya nəɖəm ni ti pakama ge jiri, pakama ga bay məsar zlam daya. ²⁶ Bay Agripa àsəra zlam nday nana. Nahkay nisliki məɖəm ma gani vay-vay kè meleher gayaŋ, aŋgwaz àwərki nu do. Nəsəra lala, Bay Agripa àsəra ere ye ti àgravu na dek, adaba zlam

nday nani tàgravu ti akal-akal do. ²⁷ Bay Agripa, kègèskabá ma ga ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit na waw ? Ku kəhəŋgrufəŋ do nəŋgu ni, nəsəra kègèskabá ! » ²⁸ Agripa àhi ana Pol ahkado : « Kambatukaba majalay ahàr a ti nīgi bay məfəki ahàr ka Yezu ke weceweceni ti kisliki tata aw ? » ²⁹ Pol nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Ku tamal apəs ku tamal ke weceweceni nəŋgu ni, nahəŋgalay Melefit, nawayay ti kīgi akada goro ni. Nawayay kīgi akada goro ni ti nak cilin do : nawayay ti lekulum ya kəbumi slimi ana pakama goro kani ni dek kigum akada goro ni. Nawayay ti təwəl kuli àna jejirbi akada goro ni ba cilin. »

³⁰ Kələŋ ga pakama ga Pol ni ti bay Agripa, bay Festus, Berenis akaba mis ndahan ya təbu akaba tay ni dek ticikaba ga maslakana. ³¹ Ka ya ti nday təbu taslaka ni ti təzlapay e kidin gatay bu, tədəm : « Maslaŋa hini ti àgudar zlam ya takadki naŋ ahkay do ni təwəlki naŋ di ni ndo. » ³² Bay Agripa àhi ana bay Festus : « Tamal maslaŋa hini àdəm azoru ma gani kama afa ga bay geli gədəkani ni ndo ni ti akal kafaya naŋ a. »

27

Taslaka àna Pol a Sezare a, tawayay takoru àna naŋ a Rom

¹ Kələŋ ga zlam ya àgravu a Sezare ni ti tədəm tòru àna Pol akaba ndam dangay ndahan gwar ka had Itali a *slalah ga yam bu. Nahkay təbi tay a ahar vu ana gədəkani ga ndam slewja nahan, slimi gani Zulyus, təzalay ndam slewja gayan « Ge Egüst.* »

* **27:1** Egüst ti slimi ga bay gədəkani ga ndam Rom.

² Nahkay màcəlviyu a slalah ga yam vu, màsləka. Slalah ga yam nani ti àsləkabiya e Edremi a, awayay aŋgoru gwar ka haď Azi. A slalah ga yam nani bu ni ti zal nahaŋ àkibu ke leli. Maslaŋa gani nani ti slimi gani Aristark, naŋ zal Mesedəweŋ, kəsa gayaŋ Tesalonik. ³ Hajəŋ gani ti mìnjua a Sidon a. Mòru mìnjua eslina ti Zulyus àvi divi ana Pol ga moru məmənjiyu zləbəba gayaŋ ti təjənaki naŋ. Zulyus àvi divi gani nahkay ti adaba awayay naŋ dal-dal. ⁴ Pol àra àsləkabiya ti màsləka a Sidon a, mòru slap-slap kà gəvay ga haď, màcoru Sipir ka ahar ga gəjar. Mòru gwar eslini ti adaba tamal makoru ndələba ti aməd ahəŋgaroru leli kələŋ kələŋ. ⁵ Mòru slap-slap, màcoru Silisi akaba Pemfili ka ahar ga daď, mìnjua a Mira ka haď Lisi a. ⁶ Eslini ti gəďakani ga ndam slewja ni àdia ahà ana slalah ga yam nahaŋ, àsləkabiya e Eleksendri a, awayay akoru gwar ka haď Itali. Àra àdia ahar a ti àhi ana leli « Cəlumviyu » mək leli nakəŋ màcəlviyu.

⁷ Màra màsləka eslina ti màgray vad ehimeya ka ahà divi, mòru weceweci koksah adaba aməd ni. Mìnjiyu kà gəvay ga Kinit zlah-zlah. Eslini aməd ni àcafəŋa leli ga moroni kama ti mawayay makoru slap-slap kà gəvay ge Kret, nahkay mòru gwar ka həma Salmoni ya ka haď nani ni. ⁸ Mòru mìnjua eslina pəlok pəlok nahəma, mòru slap-slap kà gəvay ge Kret, nahkay mìnjiyu zlah-zlah ka məlaŋ ya təzalay Dəŋ-dəŋ Sulumani ni. Məlaŋ nani ti kà gəvay ga kəsa Lazi.

⁹ Ka ahà divi ni ti mìnjinbiya sarta dal-dal. Vad ga məgəs ndəra àsləkaba ti, sarta ga moroni ka ahà ga yam àndava. Nahkay ti tamal məďəm

makoru kama ti araŋa esliki magrakivani ke leli tata. Nahkay Pol àhivù ana ndam ya tagaray slalah ga yam ni, àhi ana tay ahkado : ¹⁰ « Ndam goro ni, nəsəra tamal mədəm makoru àna slalah ga yam geli ni kama ti araŋa akoru agrakivu ke leli. Em-izikiba ka slalah ga yam geli na akaba zlam ya a huđ gani bu na, leli leleni day bi emisliki mahəŋgay ahàr geli dek do. » ¹¹ Ay bay ga slalah ga yam ni akaba maslaŋa ya agaray ni tədəm makoru kwa ; nahkay gəđakani ga ndam slewja ni àgəskabá ma gatay na, èciiki ma ga Pol ni ndo. ¹² Ka məlaŋ ya leli məvu ni ti sarta ga aməđ ya akəzlay ni ticik àna slalah ga yam lala do. Nahkay ndam ya təvu a slalah ga yam ni bu ni ahar gəđakani tədəm masləka kwa. Tamal agravu tata ti tawayay tinjiyu e Fenis. Fenis day ka hađ Kret ; eslini ti dəluv gwar agavəla ka ahar ga gəjar akaba gwar agavəla ka ahar ga đaf, nahkay ka sarta ga aməđ ya akəzlay ni ti tawayay tanjəhad eslini.

Aməđ gəđakani akəzlay ka ahàr ga dəluv

¹³ Tàra tìpia aməđ àbu ara fer-fer gwar kələŋ gatay a nahəma, təhi ana ahàr ere ya tawayay ni tagray tata. Nahkay nday nakəŋ tàgəjahaya ara ya ticik *slalah ga yam àna naŋ na a yam ba mək mòru slap-slap kà gəvay ga hađ Kret ni. ¹⁴ Ay cepepa ti aməđ nahaŋ àkəzlabiyu datu-datu gwar ka həma ga hađ Kret, àhəŋgaroru leli e kidīŋ ga dəluv ni vu. Aməđ gani nani ti təzalay àna ma ga ndam *Gres Ewrekilonj. ¹⁵ Aməđ ni naŋ àbu ahəŋgaroru leli nahkay ti ndam ya tagaray slalah ga yam ni tìsliki moroni àna naŋ kama ndo, təmbərəŋa magarana. Eslini aməđ ni àhəloru leli e kidīŋ ga dəluv ni vu

zlam gayan. ¹⁶ Had gɔziteni nahan ɔvu e kidin ga dɔluv ni bu, tɔzalay Koda. Leli nakɛn mɔru slap-slap kà gɔvay ga had ni, nahkay amɛd ni ɔgri daliya ana leli akada ka ya ti leli e kidin ga dɔluv ni bu ndo. Slalah ga yam geli gɔziteni ɔbu mɔwɛlfɛnani kà gɛdakani ni ; leli nakɛn mɔgɛjahbiyu kà gɔvay ga gɛdakani ni zlah-zlah. ¹⁷ Mɔra mɔgɛjahbiya ti ndam ya tagaray slalah ga yam ni tɔfaya a hudɔ ga slalah ga yam geli gɛdakani ni va. Mɔk tɔwɛlkabu slalah ga yam gɛdakani ni ɔna ezewɛd ti yam ɔhuriyu va ba. Wiyan ɔvu dal-dal a hudɔ ga dɔluv ni bu mangakabani gwar ka had Libi : anɔwaz ɔwɛra tay a, tɛdɛm bi amɛd ni amazuru slalah ga yam geli ni gwar eslini, nahkay tɔwɛlfɛn zlam gwar kɛlɛn ga slalah ga yam ni ti mɔcafɛnɔ nan ga moroni ke wecewecena. Eslini tɛmbrɛn magaray slalah ga yam ni ti amɛd ni azoru zlam gayan. ¹⁸ Amɛd ni nan ɔbu adaday leli dal-dal ti hajɛn gani tɛnjɛki ka mɔhɛlaba zlam ya tɛhɛlvabiyu a slalah ga yam ni vu na, tɛbiyu a dɔluv ni vu cizliv cizliv. ¹⁹ Hajɛn nahan gani tɛbiyu zlam ya tagray tɔwi ɔna tay a slalah ga yam ni bu ni cizliv cizliv a dɔluv ni vu ɔna ahar gatay gatayani. ²⁰ Vad ehimeya amɛd ni ɔmbrɛn makɛzlani do, nahkay misliki mipi fat akaba bonɔgur koksah. Kɛlɛn gani leli nakɛn mɛdɛm amatam do, leli dɛk emijiji.

²¹ ɔgray vad ehimeya leli mɔzum zlam ndo. Es-
lini Pol ɛcikaba jik kɛ meleher gatay a mɔk ɔhi ana
tay ahkado : « Ndam goro ni, tamal kicɛmukia ma
goro na ti amal mɔnjɛhada e Kret a. Nahkay ti amal
zlam geli ni tiji ndo akaba mɔcakay daliya emiteni
ndo. ²² Ay nihi ti kam-kam zum njɛda, adaba ku

maslaŋa bɛlaŋ e kiɔɔŋ gekɔli bu tekeɔi emijiji do. Emijiji ti slalah ga yam ni cilin. ²³ Nɛɔɔm nahkay ti adaba Melefit goro ya nɛgri tɔwi ni ɔslɛrkubiya mɛslɛr gayan ga mɛlavaf a, ²⁴ ɔhu ahkado : “Pol, kɔgray anɔwaz ba, adaba kinjiyu kɛ meleher ga *bay gɛɔakani ga ndam Rom ni kwa. Nak ti Melefit ɔgruka sulum gayan a : azuhva nak ti mis ya a slalah ga yam ni bu ni deɔ etijiji do.” ²⁵ Nahkay ti, ndam goro ni, zum nɔɔɔa. Nɛfɛkia ahɔr ke Melefit a ; nɛsɛra amagray ere ya ɔhu ni eɔeɔɔn. ²⁶ Ay ti slalah ga yam geli ni amɔɔ amagɔjahoru ka haf nahan e kiɔɔŋ ga dɛluv bu mɛk amazlal mɛlaŋ nɔuf akaba leli. »

²⁷ ɔgra vad a kru mahar fad amɔɔ ni nan ɔbu agɔjahoru leli ka ahɔr ga dɛluv Edriyetik. Ga mɛlavaf ga vad ya kru mahar fadani ni ti ndam ya tagaray slalah ga yam ni tɛɔɔm bi mɛɔi ahɔr ana haf wudak. ²⁸ Ezewef nahan ɔvu ara mɛwɛlkiani, tizligiyu a dɛluv ni vu ti tɛsɛr zilen gani. Tɔra tɛgura ti tɛɔi ahɔr ana zilen gani agray ahar slwa slwa kru mahar azlalahkɛr. Kama gani bal ti tizligiyu ezewef ni keti ; tɛɔi ahɔr ahar slwa slwa kru mahar fad. ²⁹ Eslini nday nakɔn tɔgra anɔwaz a, tɛhi ana ahɔr slalah ga yam ni amara mazlala akur a ti, amɔhuɔkaba. Nahkay tɛbiyu ara ya ti ticik slalah ga yam ɔna nan ni fad a dɛluv ni vu kɛlaŋ geli. Eslini tawayay mɛlaŋ mɛslay weceweci. ³⁰ Ay ndam ya tagaray slalah ga yam ni tawayay tɛtam ahɔr gatay. Nahkay tɛfiyu slalah ga yam gɔziteni ni ka dɛluv ni ; tagosay leli, tɛɔɔm tawayay tɛwɛlfɔn zlam ya ticik slalah ga yam ɔna nan ni kama ga slalah ga yam gɛɔakani ni. ³¹ Eslini Pol

àhi ana gɛɖakani ga ndam slewja ni akaba ana ndam slewja ndahan ni ahkado : « Tamal mis nday hini taslakakiba ke leli a ti ekijijam ðek, akatamum koksah. » ³² Ndam slewja ni tàra ticia ma ga Pol na ti tèkeley ezewed ya tɔwɛlfɛŋ slalah ga yam gɛziteni ni kà gɛɖakani àna nan ni. Nahkay amɛɖ àzay slalah ga yam gɛziteni ni ka ahàr gayan maslanja àvu bi.

³³ Mɛlan ara aslay wudak ti Pol àhi ana mis ni tɛzum zlam. Àhi ana tay ahkado : « Àgra vad a kru mahar fad kani kèbesɛmbiya, zlam day kèzumum ndo. ³⁴ Nahɛŋgalay kɛli zumuma zlam a day ; nahkay akɛŋgɛtum njɛɖa ga mahɛŋgay ahàr gekɛli àna nan. Mɛhɛr ga ahàr gekɛli bɛlan tekeɖi amadoru a ga had do. » ³⁵ Pol nakɛŋ àra àɖɛma nahkay ti àzay *dipɛŋ, àgri sɛsi ana Melefɛt kè meleher ge mis ni ðek, mɛk èsekaba, ànjɛki ka mɛzumani. ³⁶ Mis ni tàra tɛpia nan a nan àbu azum zlam nahkay ti bɛruv àŋgiva ana tay a ðek, nday day tɛzum zlam. ³⁷ Leli a slalah ga yam ni bu ðek ti leli diŋ diŋ cɛ àna kru kru adɛskɛla mahar muku. ³⁸ Leli ðek màra mɛzuma zlam na mɛrɛha ti ndam magaray slalah ga yam ni tɛhɛlaba *alkama na a slalah ga yam ni ba, tɛbiyu a dɛluv ni vu, ti slalah ga yam ni àɖɛs va ba.

Slalah ga yam ni azlal wiyan a dɛluv ni bu

³⁹ Mɛlan àra àsla ti ndam magaray slalah ga yam ni tɛpi had ya mahɛɖakfɛŋɔru ni, ay leli kà dɛŋ-dɛŋ ga had weley ti tɛsɛr do. Eslini tɛpi gododuk ga had ya wiyan àvu ni kà gɛvay ga dɛluv ni. Tamal tislɛki tata ni, tawayay takoru àna *slalah ga yam ni eslini. ⁴⁰ Nahkay tɛpicheh ezewed ga ara ya ticik

slalah ga yam àna naŋ ni ðek, tàmberviyu tay a ðaluv ni bu ; tèpicahaya zlam ya tagaray slalah ga yam àna tay na ðaya. Kələŋ gani təwəlfəŋ azana kà slalah ga yam ni gwar kama ti aməð mângəjahoru slalah ga yam ni kama kama. Nahkay tğaroru slalah ga yam ni suwwa gwar ka mələŋ ga wiyaŋ ni. ⁴¹ Ay leli məbu makoru nahkay ti slalah ga yam geli ni òru àzlal wiyaŋ ya a huð ga ðaluv ni bu ni. Eslini ma ga slalah ga yam ni àrəvoru a huð ga wiyaŋ ni vu, nahkay wiyaŋ ni àgəskabu, àdaðay koksah. Yam ya ti adadaðay dal-dalani ni azlal meteliŋ ga slalah ga yam ni ŋguf ŋguf, àbu eheðkaba. ⁴² Nahkay ndam slewja ni tawayay tabazl ndam daŋgay ni adaba təðəm bi təsəra yam a, atətamfəŋa kà tay a, ⁴³ ay gəðakani gatay ni àcafaŋa tay a, adaba awayay ahəŋgay Pol. Eslini àhi ana ndam ya ti təsəra yam a ni təhuriyu a yam ni vu enji ga moroni ka dəŋ-dəŋ, təcəlaba. ⁴⁴ Àhi ana mis ndahaŋ ya təsər yam do ni təgəskabá təndal ahkay do ni biyem ndahaŋ ya təhuðfəŋa kà slalah ga yam a ni. Mis ni tàra tğra akaða gayaŋ ya àhi ana tay na ti leli ðek məcəlaba a yam ni ba, araŋa àgri ana leli ndo.

28

Pol ka hað Malta

¹ Leli nakəŋ mərə mətama ti təhi ana leli hað hini ti slimi gani Malta. ² Ndam ga hað nani təgəskabu leli lala, təgri zlam sulumani ana leli. Avər naŋ àbu ekwesey, mələŋ ðay èndisliŋa ti, tēbefta aku a gir-gir, təhi ana leli mōru mənjafeŋ leli ðek. ³ Pol àhəla cəcul a, adəm abəkiju ka aku ni ti zlam a hað àvu

a hud gani bu ; aku ni àvədfibiya ti àji aslər ana Pol nakəŋ ka ahar. Naŋ àfəŋ kà ahar ni tandal-ndala, àdafəŋa do. ⁴ Ndam ga had ni tàra tìpia zlam a had ni naŋ àfəŋ kà ahar tandal-ndala nahəma, təzlapaki e kidiŋ gatay bu, tədəm ahkado : « Maslaŋa hini ti bay makad mis eɛɛdiŋ. Ku tamal àtamfəŋa kà dəluv a nəŋgu ni, Melefit àmbrəŋ naŋ mənjuhəhad àna sifa do. » ⁵ Ay Pol nakəŋ àtəloru zlam a had ni a aku ni vu, èci məwər gani ndo. ⁶ Mis ye eslini ni taməŋjaləŋ ka Pol, tədəm bi ahar ni ara agəsl mba ahkay do ni bi ara amət sərdaw mba. Tàra təpəsa dal-dal àna maməŋjaləŋana ti tìpi ti araŋa àgrakivu ndo, nahkay təmbat majalay ahər gatay nahaŋ, tədəm naŋ bəlaŋ e kidiŋ ge melefit gatay ndahaŋ bu.

⁷ Ka məlaŋ ya leli məbu eslini ni ahay ga zal nahaŋ àbu cifa. Slimi ga maslaŋa nani ti Pəbliyəs, naŋ gəɛakani ga had nani. Naŋ nakəŋ àzəloru leli afa gani, àgəskabu leli àna məmərani ; mändəhad afa gani vad məhkər. ⁸ Bəŋ ge Pəbliyəs àbu, ay ti naŋ àvu mandəhadani èbesey do ; ahər egizleki, azay day abafəŋa. Pol àra ècia ma gana ti ɔru afa gani. Àra ènjikia ti àhəŋgalay Melefit, àbəki *ahar ga mahəŋgaraba naŋ a, mək bəŋ ge Pəbliyəs ni àŋgaba. ⁹ Ndam ga arməwər ndahaŋ ga had ni dek tàra tìcia ma gana ti nday day tàra, mək Pol àhəŋgaraba tay a. ¹⁰ Nahkay mis təgri zlam sulumani ana leli gərgəri kay. Ka ya ti mawayay masləka ni ti təvia zlam ya mawayay na ana leli ga moroni àna naŋ kama daya.

Pol asləka a Malta, akoru a Rom

11 Mânjəhad̄ eslini kiyi mahkər, kələŋ gani məcəliyu a *slalah ga yam nahan̄ vu. Slalah ga yam nani ti ècikbiyu e Eleksendri, àra a Malta, ècik eslini ga majəgay mandav ga sarta ga aməd̄ ni. Slimi ga slalah ga yam ni Diyuskər. * 12 Məsləka mòru e Sirekəz, eslini mändəhad̄ vad̄ mahkər. 13 Məsləka eslina ti mòru slap-slap kà gəvay ga had̄, nahkay mìnjiyu e Reziyu. Hajəŋ gani aməd̄ àkəzlabiyu gwar kələŋ, nahkay məsləka, məgray vad̄ cə e divi bu ni ti mìnjəa a Puzol a. 14 Mòru mìnjəa eslina ti mədi ahàr ana ndam məfəki ahàr ka Yezu ndahan̄. Nday nakəŋ təhi ana leli mājəhad̄ afa gatay gosku sekw. Kələŋ gani məsləka, mòru gwar a Rom. 15 Ndam məfəki ahàr ka Yezu ya a Rom ni tàra ticia leli məbu ka ahàr divi ti təngwivabiyu ana leli a ma vu. Nahkay məbakabu ahàr akaba mis ndahan̄ a Gosku ge Epiyəs bu, mis ndahan̄ ti ni məbakabu ahàr akaba tay ka mələŋ ya təzalay Mələŋ Mandəhad̄ani Mahkər ni. Pol àra èpia tay a ti àgri səs̄i ana Melefit, àzay njəda həya. Mək məsləka, mòru a Rom. 16 Mòru mìnjəa a Rom a ti təvi divi ana Pol ga manjəhad̄ani a ahay nahan̄ bu. Təfəkədfəŋ zal slewja nahan̄ ga majəgay nan̄ ciliŋ.

Pol adəmki ma ka Yezu a Rom

17 Pol àra àgra vad̄ a mahkər ti àzalakabu gəďákani ga ndam *Zəde ya a Rom ni. Nday nakəŋ tàra təngasva ti àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa, nəgudari zlam ana ndam jiba geli ndo, nəgudar

* **28:11** Diyuskər ti slimni gatay ata Kastor nday ata Poluks. Nday melefit ga ndam Gres, təďəm nday kà mən̄ gatay, bəŋ gatay Zəs̄. Təďəm təfi ahàr ana ndam magaray slalah ga yam.

zlam ya ti ata bəŋ geli təcəfəŋa leli a ni ndo daya. Ku tamal nahkay nəŋgu ni, ndam geli ya a Zeruzalem ni təcəsia nu a ana ndam *Rom a. ¹⁸ Ndam Rom ni tihindifua ma, təŋgətfu zlam ya nəgudar ti təkadki nu di ni ndo, nahkay tawayay təmbrəŋ nu. ¹⁹ Ay ndam Zude ni təcəm təmbrəŋ nu ba ; nahkay nəcəm si nàra àna ma gana ahalay afa ga bay gəcəkana kwa. Ay nàra ahalay a ti ga məbəhadki mirdim ka ndam jiba goro do. ²⁰ Nəzalakabu kəli nahkay ti, nawayay kícəm ma gani bilegeni. Təwəl nu àna jejirfi hini ti azuhva pakama ya ndam *Izireyel təcəskabu, təcəm Melefit aməgri ana leli ni. »

²¹ Ndam Zude ni tàra ticia ma gayan na ti təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Ndam ga had *Zude təcəlribiyu wakita àki ka ma gayak ana leli ndo. Wur ga məŋ geli nahan ya àsləkabiya eslina àra àŋgəhad ma gani ahkay do ni àcəmkuk ma magədavani ni ti àbi. ²² Ay mawayay mici ere ye ti nak kajalaki ahàr ni, adaba məsəra ku eley eley do cək mis təcəmki ma magədavani àki ke divi gekəli ya kəcəbum ni. »

²³ Esline təcəkad vad ga məbakabu ahàr. Vad gani àra ənja ti mis kay tətam nday ya ti tàra enjenjeni na tàra afa ga Pol a. Pol nakəŋ àzlapi ana tay, ànjəki kwa ge miledə àbiviyu ana məlakarawa, àcəmki ma ti ka *Məgur ge Melefit. Awayay təcəskabu pakama gayan ya adəmki ka Yezu ni, nahkay àcəfiaba *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkə a wakita gayan bu na akaba ma ga ndam ndahan ya təhəŋgaray pakama ge Melefit na ana tay a. ²⁴ Nday nakəŋ tàra ticia ma ga Pol na ti, mis ndahan e kidin

gatay bu tægəskabá, mis ndahan ni ti ni tàwayay mægəskabani do. ²⁵ Nahkay nday nakəŋ tìcivu ndo. Ka ya ti təbu tasləka ni ti Pol àhikivu ma nahan ana tay bəlan ciliŋ. Àhi ana tay ahkado : « Izayi bay mahəŋgaray pakama ge Melefit ni àhibiya ma ana ata bəŋ gekəli àna njəda ga Məsuf Njəlatana ti, ma ge jiri ededŋ ! ²⁶ Àdəm ahkado :

“Melefit àhu : Ru kəhi ma ana nday hini, hi ana tay ahkado :

Akəbumi slimi lala ana ma goro, ay ti ekicəm do simiteni.

Akəmənjumləŋ ana ere ye ti anədəfiki ana kəli ni lala, ay ti ekipəm do simiteni.

²⁷ Adaba mam, ahàr ga ndam hini ègia bəŋ-bəŋana ; ègia bəŋ-bəŋana ti tægəskabu zlam va ba.

Tirikva slimi gatay na der der ti tici zlam va ba.

Tàbakabá eri a tecic-cic ti tìpi zlam va ba.

Tàgray nahkay ti tənğa afa goro a ba,

adaba tàwayay ti nahəŋgaraba tay a do.” † »

²⁸ Pol àhi ana tay keti : « Ègia nahkay ti, sərunki lala : nihi Melefit asləroru ndam gayəŋ afa ga ndam ya nday ndam Zəde do ni ga məhiani ana tay ahəmamam Melefit amahəŋgay tay ni. Nday ti, atəhia ma gana ana tay a ti atægəskabu ! » [²⁹ Pol àra àdəma ma nana ti ndam Zəde nakəŋ tàsləka àna ləgayva.]

³⁰ Eslini Pol àgray vi cə bəraŋa a ahay ya ti naŋ àvu àpəl siŋgu gani ni bu. Ka sarta gani nani ti mis dal-dal tàra tàmənjaya naŋ a, naŋ day àgəskabá tay a dek. ³¹ Nahkay naŋ àbu adəmki ma ka Məgur ge Melefit, acahi zlam àki ka Bay geli Yezu *Krist

† 28:27 Izayi 6.9-10.

ana mis. Àgray aṅgwaz àna ma gani ndo, mis day
tɔcafɛɲa naṅ a ndo.

Ma M^hweni Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968